

„Als een Spreeuw oft Papegaay".

's-Gravenhage
Loman & Funke.
1894.

„ALS EEN SPREEUW OFT PAGEGAAY".

astiaan driaan ieter

DR. B. A. P. VAN DAM.

LS EEN SPREEUW OFT PAPEGAAY".

(Verdietscht Engelsch Dicht uit vijf werelddeelen.)

's-GRAVENHAGE
LOMAN & FUNKE.
1894.

TYP. TH. A. VAN ZEGGELEN, (M. J. P. VAN SANTEN) AMSTERDAM.

„To the Reader.

„If thou beest more, thou art an understander, and then I „trust thee. If thou art one that takest up, and but a Pre- „tender, beware of what hands thou receivest thy commodity; „for thou wert never more fair in the way to be cosened, than „in this age, in Poetry......

„BEN JONSON."

CHRISTOPHER MARLOWE.

(1563?—1593).

DE VERLIEFDE HERDER.

Kom, blijf bij mij en wees mijn bruid,
Dan gaan we op al het heerlijke uit,
Waar berg en dal, of bosch en veld,
Of grot, of heuvel van vertelt;

Dan zien we, op rots ons neêrgevleid,
Den herder, die zijn schaapjes weidt
Bij 't beekje, tot welks waterval
De vogels schallen 't mingeschal;

Dan schenk ik u een rozenkoets,
Wel duizend ruikers met iets zoets,
Een bloemenhoed, een mantel, met
Een zoom van mirteloof omzet,

Uw kleed, uw muiltje, uw rozenkoets,
Uw hoed, uw ruikers met wat zoets
Zijn gauw ontluisterd, oud en zot,
Vernield, vergeten, of ten spot!

Uw halmengordel met ivoor,
Koraal en amber, ... dat trezoor!
Dat steekt mij zoo niet de oogen uit,
Om u te volgen, als uw bruid!

Maar bleef men jong en steeds verliefd;
Stierf Vreugde nooit; kwam niets, dat grieft;
Dan had ik, door al 't moois verleid,
Misschien, als bruid, me u toegewijd!

BEN JONSON.

(1574—1637).

»'T is either fancy or 't is fate,
»To love you more than I:
»I love you at your beauty's rate,
»Less were an injury."
B. J.

AAN CILIA.

Drink, met uw oogen slechts, op mij,
De mijne doen bescheid!
Of laat alleen een kus in 't glas,
Geen wijn, die mij dan vleit!
Al eischt de zielsdorst, dat hem zij
Een godendrank bereid,
'k Had nectar, kwam de keus te pas,
Mij, voor den uwe, ontzeid!

Ik zond u laatst een rozenkrans,
Zoo zeer niet u ter eer,
Als hem ter hope, dat hij daar
Verwelkte nimmermeer!
U ademde enkel bij dien krans
En zond hem aan mij weer;
Sinds groeit en geurt hij, niet, voorwaar,
Uit zich, door u veeleer!

HET LIEDJE VAN DEN DROEVEN HERDER.

Al ben ik jong en ongewis,
Wat Dood, of Min, in waarheid is;
Toch hoorde ik, dat met pijlen zij
Op harten mikken, allebei;
En ik vernam, ter goeder trouw:
Min wondt met vuur, als Dood met kou.
Zoo dat ik vrees: zij zijn alleen
Twee uitersten, in meening één!

't Ligt even glad op onze tong
Dat iets tot puin verviel, als sprong;
En even goed is 't ons bekend,
Dat vuur, als water, 't leven endt.
Zoo doodt Min's vuurpijl, of haar brand,
Als van den Dood de koude hand;
Behalve dat 't der Min vereert,
Dat ze uit het graf de kilte weert.

LIEDJE.

O, dartel toch niet met dat oog;
't Zou mijn verstand verduist'ren;
Noch sla het neer, maar sla 't omhoog;
De schroom zou het ontluist'ren!

O, toorn niet met dien oogengloed;
Zijn dreigen zou 'k besterven;
Noch blik te vriend'lijk, of te goed;
De hoop zou mij verderven!

O, baad dat oog niet in een traan;
De droefheid zou mij dooden;
Noch zie mij zoo verbijsterd aan;
Ik zie genoeg ontvloden!

HET LIEDJE VAN DEN PAGE.

Nog zóo gekleed, nog even net,
Als toen u ging naar het banket;
Geparfumeerd, gepoederd nog;
Men moet, Mevrouw, vermoeden toch,
Dat 't al niet mooi is, noch solied,
Al toont de kunst haar reden niet.

Geef mij het wezen en 't gelaat,
Wier eenvoud zóo innemend staat;
't Los golvend kleed, 't haar even vrij;
Dit lieve losse is meer voor mij,
Dan al 't verkrachten door de kunst,
Dat oogen wint, maar niet mijn gunst.

WITTIPOL'S ONTBOEZEMING.

Zie haar oogen slechts aan, hoe 't er lonkt,
Of Liefde's al er glimme!
Zie haar haartooi slechts aan, hoe die vonkt,
Als Liefde's ster, ter kimme!
Zie haar voorhoofd slechts aan: 't is gekuischter,
Dan vleigefluister!
En haar welvende wenkbrauw bespeelt
Haar gelaat, met een weeld',
Of slechts daar de triomf was bereid
Voor het heerlijkste en 't beste in den alwordingsstrijd!

Zaagt gij 't blank van de lelie, die praalt,
Vóór ruwe handen 't raakten?
Gaaft gij acht op de sneeuwvlok die daalt,
Voor slijk haar reinheid schaakte?
En beroerde gij 't zwanendonszacht wel?
Of 's bevers vacht wel?
En omgeurde u de meidoorn, op 't land?
Of de nardus, die brandt?
En gelustte u de schat van de bij?
O, zoo blank, o, zoo zacht, o, zoo geurig is zij!

HESPERUS ZINGT.

Jachtvorstinne, kuisch en schoon,
Nu de zon zich lei ter ruste,
Voer, op Uwen zilv'ren troon,
Staat, zooals het steeds U luste;
Hesperus smeekt om Uw glans,
Godheid, met Uw stralenkrans!

Aarde, ontneem Uw schaûw den moed,
Nijdig in den weg te waren;
Cynthia's bol verkreeg zijn gloed,
Om het ruim 's nachts op te klaren;
Gun 't verbeden aanschijn thans,
Godheid, met Uw stralenkrans!

Leg Uw straalsteenkoker af
En Uw paarlen boog er neven;
Geef het hijgend hert vrij-af,
Ter herad'ming, zij 't ook even!
't Daagt, door U, 's nachts aan den trans,
Godheid, met Uw stralenkrans!

EPIGRAMMEN.

AAN DEN LEZER.

Och, doe uw best, gij, die mij lezen gaat,
Om goed te lezen: zóó, dat gij 't verstaat.

AAN MIJN BOEK.

Men zal, o, Boek! verwachten, ziet men sâam
Uw opschrift, Epigrammen, en mijn naam,
Dat gij te vrij zijt, driest, van alsem vol
En gal en zwavel, bijtend scherp, een dol
En nijdig ding, dat slingert inkt en geest,
Als gekken steenen en geen treffen vreest!
Bedrieg diens moedwil, wien die dwaasheid mondt,
En doe een elk, door wijzer temper, kond,
Dat gij niet naar de minste glorie taalt,
Die toeval biedt, omdat een ander faalt;
Veel minder nog, met wulpsch-, plat-, dierlijkheid,
Om 's werelds lach, of ijdele aandacht, vrijt.
Wie de eigen eer laat glippen, voor den lof
Van 't grove grauw, betaalt zijn roem te grof.

AAN ALCHIMISTEN.

Als 't waar is, waar uw groote kunst op stoft,
Dan wilt ge de armoe, waar ge in henen sloft.

AAN DEN HEER WEETNIET.

Gij noemt mij Dichter, 't woord te kwader faam;
Ik heb mij reeds gewroken in uw naam.

OP MIJN EERSTE DOCHTER.

Hier ligt, tot rouw der ouders, bei,
De dochter van hun jeugd: Marij.
Een gave Gods behoort aan God,
Dit sterkt den vader in zijn lot.
In harer onschuld zoete peis,
Toog zij, na half een jaar, op reis,
Wier ziel, tot troost van moeder's leed,
De Moeder Gods, naar wie zij heet,
Een plaats gaf in haar maagdenstoet
En daar in eeuwigheid behoedt,
Terwijl dit graf het stof bewaart.
O, dek dat luchtig, rustige aard'!

AAN DE VOLKSVERTEGENWOORDIGING.

Voor goede wetten zijn er goede rêen:
Om u, was 't grauw nog nimmer zoo gemeen.

AAN BEN JONSON'S SCHIM.

Veel beter, Ben, bezongt gij, aan den Theems,
Dan ik iets derg'lijks kon, uw koning James;
Maar, in de koninglijke stof, won ik 't,
Want, voor de mijne, is vleitaal ongeschikt.

GRAFSCHRIFT VOOR ELIZABETH L. H.

Wilt ge, in klein bestek, een proef
Van 't veelzeggend? Lezer, toef!

Deze tombe moest beerven
Zooveel schoonheid, als kon sterven,
Die meer deugden, vóór haar sneven,
Tot een wijk was, dan er leven.

Zoo ze al ook een feil beging,
't Graf begrave erinnering!
Van Elizabeth, haar naam,
Slape 't eind, met Dood, te zâam!
Waar een misslag stierf, vertel
'k Eêr, dan zijn bestaan. — Vaarwel!

VREUGDE'S VISIOEN.

TEN HOVE VERTOOND, KERSTMIS 1617.

(Op het tooneel ziet men een fraai gebouw en een straat, in vergezicht. Uit de verte nadert VREUGDE, *vergezeld door* BEVALLIGHEID, LIEFDE, WELLUIDENDHEID, OPGETOGENHEID. SPEL *en* LACH, *die door* WONDER *gevolgd worden).*

VREUGDE *(stylo recitativo):*

Laat ons spel en zang en dans,
Heel der lente vreugdestof,
Thans besteden tot den glans
En de gratie van een hof!

Uit droom, uit gril, uit wolk, uit lucht;
Tot zin, tot min, tot klank, tot klucht!

Nieuw en vreemd zij, wat gij toont;
Wisselt 't aardig, menigvuldig;
Zorgt, dat spoed de wiss'ling kroont,
Dan wordt niemand ongeduldig:
Te lang te beiden 't blijdt gezicht,
Ontneemt een deel der vreugde allicht!

(verschijnt het eerste Anti-masker).
(n vrouwelijk gedrocht ontlast zich van zes BURRATIJNEN, *die* *es* PANTALONEN *danzen; dan)*

GDE: Als Vreugde's bêe nu iets vermag,
Plooi 't zuur gezicht dan tot een lach;
Het norsche is dienstbaar aan den dag.
Ons spel behoort den speelschen nacht,
Die sterren voedt, wier licht hem lacht,
En des nu tracht, naar meerder pracht,
Daar VREUGDE'S VISIOEN U wacht.

CHT *staat langzaam op en bestijgt zijn met sterren besprenkoets).*

Ziet, ziet, zijn kroon en schepter zijn
Van vuur; zijn kleed van hermelijn
Golft met een sleep van gouden schijn.
Hij doopt, in dauw, nu niet zijn hoofd;
Noch duldt dat slaap zijn zinnen rooft,
Maar wel, dat schim, op schim, dien rooft,
Daar dit een zoeter vreugd belooft.

CHT *en* MAAN *zijn nu beiden opgegaan;* NACHT, *over het* *l zwevend, zingt):*

Verbeelding, vlied Uw wolkspelonk,
  Sprei 't purper wiekenpaar;
Vergund is U nu elke vonk,
  Elk denkbeeld, wonderbaar!
Vormt luchtgestalten tot een stroom,
Die vaardig vloeit, vooral niet loom;
Is hij slechts, in den waak, een droom,

KOOR: Toch, als 't aroom, dring' hij omhoog
Tot alle Zinnen door,
En valle zoet, als slaap, op 't oog,
Of, als muziek, in 't oor!

(Hier verandert het tooneel in een wolk, waaruit VERBEELDING *te voorschijn springt.)*

VERBEELDING:

O, Nacht, met uw luister! Ik doe naar uw woord;
Maar nooit wordt door één droom een ieder bekoord
Dus wilde ik wel weten, waar heeft men nu schik in,
Want nooit joeg Verbeelding er nooder den schrik in.
Verbeelding heeft droomen, met wieken, o, ja!
Zij houdt ze er, met angels, met honing, op na;
En droomen des droomers, als ook des vermelders,
En droomen der keuken, en droomen des kelders;
Zoo wel heeft ze er lijzige en peuterige, als
Een soort, met een lint, of een strop, om den hals;
En enk'le gepaste, waar waarlijk iets in zit,
En and're, waar ook wat, of waarin geen zin zit.
Want stel, dat de hoed van een Fransche mevrouw
Haar hoepelrok hier eens te woord zou staan, zou
Een veer, voor een pluimkwast, een goed president zijn?
Uw struis zal, voorwaar, geen vertrouwbare vent zijn,
Voor tolk van het feilvrije Utopisch; en ook
Was 't gek, als uit 't klepstuk de sluitrede dook.
't Staatkundige toetje is tweezijdig, als immer,
Schoon blaasbalg en doedelzak 't eens zijn, als nimmer;

En klom eens een hond in een boom, wie vermag
't Affront te beschrijven voor d'eekhoorn, die 't zag?
Kwam hier nu een droom, die u gaarne met schrik sloeg
En 't hoofd met een molen, vol bellen den sik droeg,
Zoudt gij dan uw bril op uw teen zetten, heusch?
Uw laars op uw oog, en haar spoor op uw neus?
Uw okshoofd zal slechts voor uw walvisch een hap zijn,
Maar muizenvalmakers zijn menschen, die knap zijn.
Om tranen te trekken zijn uien zoo puik,
Als mosterd; stil, zit er geen oor aan een kruik?
Geen veer aan een pluimbal? Maar dat is hem bijzaak.
De klepel der klok, met een zij, slaat die zij raak.
De rinkelbom slaan maakt een mooier lawaai,
Dan stokvisch te beuken, en 't is niet zoo taai.
Toch poch ik er niet op, al zouden ze ook gaar zijn,
Dat de os en het ei, naar verhouding een paar zijn;
Want stel: geen barbier is in 't citerspel baar,
Pleit dáárom een voorspreker voor een gitaar?
Gij zegt nu: de beldans is steekgeld, dat diets maakt,
Dat winter, in hielen, toch eigenlijk niets maakt;
Ik zeg, dat, al is ook geen wijngelei puik,
't Geweten der flesch zich verraadt in haar buik;
Want waarom? Als gij slechts uw nadenken doorzet,
Vertel mij dan eens, wie den woekeraar voorzet
Een flesch, die vol hooi is? Wie geeft aan diens paard
Een snede gepekelde boter, dus de aard
Verand'rend der voegzaamheid? Open dat reetje
En weg zijn uw vlooien, in eens, bij het vleetje,
Door rolbed en ketting gevolgd op den voet;

En 'k wed, dat zij schreeuwen: „Een wereldbankroet!"
Bij voorbeeld, 't kon zijn, dat een buik die geen kop had
Als knecht, met een lepelganssnebbe hier optrad;
Zijn bil van een trom en zijn poot van een pot,
Zijn staart van een Kentenaar... Waarom is 't zot?
Toch zou ik bevroeden, dat sterren heel wreed zijn,
Als ooit op 't duel krab en touwslager heet zijn,
Wat reden er zijn mag, gegrond of baldadig!
Stil, soms wordt het spinnen van draden langdradig!

(*Het tweede Antimasker van grillige gestalten verschijnt en danst.*

VERBEELDING:

Nu, dit noemt ge zeker een grillig gedoe,
Als 't Haantje en de Stier, en als Walvisch en Koe!
Maar weg nu. Verdwijnt!

(*Zij gaan heen*).

'k Heb nog meer voor u allen,
En iets, wat ik hoop, dat u meer zal bevallen. —
Ziet: hoe het uur daalt, met zijn goudblond haar,
Die hemelwachter, wentelend het jaar,
Wiens komst alreeds is als een vreugdemaar,
En schijnbaar 't al verandert al te gaêr!

(*Een der* UREN *zweeft neêr; het geheele tooneel verandert in het prieel van* ZEPHYRUS, *terwijl* VREDE *het volgende zingt:*)

VREDE: Hoe staart ge zoo en staat verstomd,
Nu de heraut van 't Nieuwjaar tot u komt?
Eer moest mijn komst, voor uw geneugt',
Een bede en hulp zijn, drang en dwang tot vreugd'.
Wat ik u breng, te keur en kust,
Is vreugd van jeugd, van leven, lente en lust;
Uw bloed, ter weelde, was 't bedoeld;
Maar 't wenscht u niet tot beelden afgekoeld.

KOOR: Wij hooren, voelen, proeven, zien;
Wij ruiken elke bloem herboren;
Och, bleef aan alles, bovendien,
Nu slechts die jeugd van 't uur beschoren!

WONDER:

Een wonder spreekt, of breekt. Wat is dit? Prijkt
De schat der kunst, of der natuur hier? Blijkt
Favonius, (de vader van de lent'!)
In 't weidegroen als eenig vorst erkend,
Hier opgestaan? Heeft hij zijn pluimdos, nat
Van purp'ren nectar, uitgeschud, als had
Een zoele en vruchtb're dauw den grond besproeid,
Om elke bloem te baren, die er bloeit?
Heeft een Minerva met haar naald alhier
De minzieke aard' gekleed in rijksten zwier,
En 't spoor van donz'gen Zefier, die ontvliedt,
Getint, in 't lustigst lentekoloriet?
De zwier'ge pauw roemt niet op zulk een gloed
Van licht en bruin, ook niet de regenvloed

Verdrijvende Iris, als de Zon haar vrijt,
Noch de fazant, wanneer zijn lief hem vleit
Om zijn gekraai en trotsch gepronk, in 't bosch,
Met bonten nek en purp'ren vlerkendos.
Iets meer verrassends heb ik nooit gezien;
't Schijnt, dunkt me, een oog van de Natuur, miss
Geheel haar al, in kunst gezet! O, ziet,
Hoe blauwe winde zelfgenoegzaam schiet
Door kamperfoelie! Hoe dat paar weer hecht
Door wilden wijngaard en jasmijn zich vlecht,
Om saam tot lieve, geur'ge schaûw te zijn!

VERBEELDING:

Wat wrocht het wonder waarder oogfestijn,
Dan werk'lijkheid!
Verkwikt uw oog een wijl;
Uw vaker Hoe en Waarom heb ik veil.

(*Het prieel opent zich bij luide muziek, en* MASKERS, *Glories van de Lente voorstellen, worden zichtbaar.*)

WONDER:

Ja, inderdaad! Welk heerlijk wisselspel!
Vanwaar die luchtverheldering zoo snel?
Hoe wordt het al, op eens, zoo zacht en zoel?
Wiens adem was hooghartige Aard' ten boel,
Dat zij de weelde, aan de natuur bedeeld,
In heel haar rijkdom onverdroten teelt?
Hoe is de winter zoo geheel verjaagd
En diep begraven? Zóó, dat veelheid vraagt

Elk zintuig's aandacht? Dat de boom kleedij
En 't veld zijn dos heeft? Dat de blijde wei
Op lelies, rozen en viooltjes roemt?
Dat Zefier's gangen toelacht al wat bloemt?
Dat zeeën nu meer effen zijn, dan 't land?
Rivieren glad, geëvend door zijn hand?
Alleen hun hoofden rimp'len, nu hij streelt!
Ziet, hoe de nauw gehoornde hokk'ling speelt
Op 't zonnig grasveld; hoe het hupp'lend lam
Omdartelt de ooi, aan wie 't de melk ontnam
En die, door roof, haar schade op 't veld verhaalt!
Er is geen tak, die 't zelfde lied herhaalt!
De kloeke lijster, vroege nachtegaal
Gaan saam in toon, maar niet in hun verhaal;
De zwaluw, door de zon bescheiden, kweelt;
De leeuwrik juicht in 't lied, hem toebedeeld;
De bruine bij gonst door den ganschen hof;
De tortel trekkebekt, de vink zingt lof!
Wiens wondermacht is dit?

ELDING: Eens konings! Ziet!
Zijn aanschijn is 't, dat deze lent' gebiedt;
In welker glories nu dit lustoord lacht,
Tot tooi en teeken van zijn groote macht!

Hij is 't! Hij is 't! Slechts zijne hand
Deed ooit Verbeelding's woord gestand!
De bronnen, bloemen, 't boomgewas,
De bijen, vogels, 't vee en 't gras

Belijden hem, maar zij nog meer,
Voor wien hij is der zeeën heer
En vorst van 't eiland, groot of klein;
En zij, die, lacht hij, zalig zijn!
Treedt nader, zijn genâ beveelt het u,
En huldigt hem, in uwe dansen, nu!

(Zij dansen, als bij hun optreden, daarna wordt weder gezongen:)

KOOR: Nog eens! Nog eens! Te milde biedt
Gij zulk een echte vreugde niet,
Die steeds hem streelt, die eens haar ziet!
En zoo 't vertoon lofwaardig schijn',
Zal men niet heengaan van 't festijn,
Maar wenschen: enkel oog te zijn!

(De voornaamste dans wordt uitgevoerd en daarna wordt gezongen:)

KOOR: Zoo krinkelend in kronkelkring,
Deed Lente 't eerst' haar wandeling;
En de eigen passen Zefier nam,
Toen hij zijn Flora vrijen kwam;
Des, in 't Idalische ballet
Kon Venus voorgaan met een tred,
Als of de wind, niet zij, bewoog,
Geen bloempje kneusde, of stengel boog!

(Zij dansen met de DAMES en al de OPGETOGENHEDEN volgen; daarna verschijnt AURORA; NACHT en MAAN zijn ondergegaan en deze slotrede volgt:)

Aurora: Ik had, van nacht, niet meerder spijt,
Ter kille zijde van Tithoon,
Dan 'k nu tot blijven ben bereid,
Om deel te zijn van 't vreugbetoon;
Maar Dag, mijns ondanks, spoort mij aan,
U te verzoeken: samen heen te gaan.

Koor: Men bukt voor tijd; geen weerstand baat.
Als nacht tot dart'len, noodigt dag tot daad.
Men toont des te eer zijn volgzaamheid,
Daar, op het pad, Aurora rozen spreidt!

(Zij dansen hun heengaan.)

(En zoo eindigt het.)

AAN GOD.

GOD, groot en goed! Moet het mijn droefheid nu,
Als immer, zijn, wanneer ik denk aan U?
Wordt het mijn lijden toegeschreven, hoe 'k,
Met schuld beladen, naar verlichting zoek?
Wees Gij getuige, die de nieren proeft
En harten kent: ben ik slechts schijnbedroefd?
O, richt mij dan, wanneer ik op iets meer,
Dan gunst, durf bouwen, of iets meer begeer!
Wees mij het Al, zooals Gij 't Al zijt, die
Begin en Eind zijt; Één, zoowel als Drie!
Mijn Hoop, Geloof en Liefde! In dees mijn staat
Mijn Rechter, mijn Getuige en Advocaat!
Waar dwaalde ik, al dien tijd van U vervreemd?
Nu Ge U slechts nijgt, waar ben ik? In wat beemd?
Toef, toef hier nog!.... O, Gij zijt overal!
Wat dwaze vrees, of 'k steeds U vinden zal!
Ik ken mijn staat, met zonde en schand' vervuld;
'k Ben slaaf geboren en verwekt in schuld;
Ik sta met vrees, en, rillend, ben 'k bedacht
Op 't vallen en het oordeel, dat mij wacht;
Mijn jammer voel ik: 't zal bezwaarlijk gaan,
In dit mijn vleesch een versche wond te slaan;
Maar 'k waag geen klacht, noch taal ik naar het eind,
Zoo als Sint Paul, opdat mijn beê niet schijnt
Een adem van misnoegen, of getuigt
Van levenszatheid en in U niet juicht!

JOHN MILTON.

(1608—1674).

HET VERLOREN PARADIJS, Boek IV, 408—491.

.... toen Adam, de eerste man,
Dus sprekende tot Eva, de eerste vrouw,
Hem *) enkel oor deed zijn voor 't nieuw geluid:

Mijn deelgenoote en eenig deel van 't heil!
Gij, meer dan al dit heil! Wel moet de Macht,
Die ons en, ons ter wil, dit aardrijk schiep,
Oneindig goed en van goeddadigheid
Zoo mild en edel als oneindig zijn,
Dat Zij ons uit het stof verhief en bracht
In dezen heilstaat! Wij, naar Haar bestel,
Verdienden niets, noch kunnen iets bestaan,
Waar Zij behoefte aan heeft; Zij, die van ons
Geen and'ren dienst verlangt, als dit alleen,
Dit licht gebod te houden: van 't geboomt
Des hofs, dat zooveel lekk're vruchten draagt,

---

*) Hem = Satan.

Niet te eten van dien éénen kennisboom,
Die naast den boom des levens is geplant.
Zoo dicht groeit dood bij leven; wat dan dood
Ook zij! Iets vrees'lijks zeker, want gij weet:
God noemde 't dood te proeven van dien boom!
't Is 't eenig kenmerk van gehoorzaamheid
Nog ov'rig naast die teek'nen, ons verleend,
Van macht, gezag, beschikking over al
Het and're schepseldom, dat aarde, lucht
En zee vervult. Laat dan één licht verbod
Geen last ons dunken! Staat aan ons niet vrij
't Genot van al het andere en de keur,
Door niets beperkt, van velerhande vreugd?
Maar laat ons steeds Haar loven en Haar gunst
Lofzingen, bij onze aangename taak:
't Verzorgen van de bloemen en 't struweel,
Wat, viel het zwaar, met u genot zou zijn!
Hem antwoordde Eva dus: O, gij, voor wien
En uit wien ik gevormd ben, vleesch uws vleesch,
En zonder wien 'k onnut zou zijn, mijn gids,
Mijn hoofd! Wat gij mij zeide is juist en waar.
Want, waarlijk, Haar verschulden we allen lof
En dank, voor immer! Ik vooral, 'k geniet
Tot dusver 't zaligst lot: genietend u,
Die zooveel hooger staat dan ik, terwijl
Gij uws gelijke nergens vinden kunt.
Dien dag herdenk ik vaak, toen ik uit slaap,
Voor 't eerst, ontwaakte en mij gelegen vond,
In schaûw, op bloemen, heel verwonderd waar

En wat ik was, vanwaar ik kwam en hoe.
Niet ver vandaar ontborrelde, uit een grot,
Een murmelend geluid van water; 't vlood
Uit in een vloeib're vlakte en stond daar stil,
Zoo rein, als 't hemelwulfsel; 'k liep er heen
In mijn verrassing en ik lei mij op
Den groenen oever, om in 't klare meer
Te kijken, dat me een tweede hemel scheen.
Toen ik mij boog, verscheen vlak voor mij, in
Het midden van den waterglans, een beeld,
Dat boog om mij te zien. Ik deinsde en, o!
Het deinsde als ik. 't Was mooi: ik boog mij weer;
Het boog zich even snel en keek mij aan
Met meegevoel en liefde; 'k had gestaard
Tot nu, gekweld door ijdele begeert,
Had niet een stem gewaarschuwd: Wat gij ziet,
Wat gij daar ziet, mooi schepsel, zijt gij zelf:
Het komt en gaat met u. Maar volg mij en
Ik breng u waar geen schaduw uwe komst
En zoete omarming staat te wachten; hij
Wiens beeld gij zijt, hij zal uw vreugde zijn
En onafscheidelijk; hem baart ge een tal
Miljoenen, u gelijk, en daarnaar noemt
Men u der menschen moeder. Moest ik dien
Onzichtb'ren gids niet dad'lijk volgen, tot
Ik u bespeurde, mooi, o ja, en slank,
Bij een plataan? Toch, dacht me, niet zoo mooi
En zoo innemend lief en minlijk zacht,
Als 't vriend'lijk waterbeeld. Ik liep terug;

Gij volgde en riept: Mooie Eva, loop niet weg!
Wien vliedt gij? Wien gij vliedt, van hem zijt gij,
Zijn vleesch, zijn been! Tot uw ontstaan, leende ik
U uit mijn zijde, 't dichtste bij mijn hart,
Zelfstandig leven, om persoonlijk mij
Voortaan tot lieven troost ter zij te staan.
Deel van mijn ziel, ik zoek u! 'k Eisch u op,
Mijn and're helft! Toen greep uw nob'le hand
De mijne; ik willigde in en sedert zie 'k,
Hoe schoonheid achterstaat bij manlijkheid
En wijsheid, die de ware schoonheid is!

THOMAS PRINGLE.

(1789—1834).

Uit Schotsche dreven,
Hebt ge u begeven
  Naar Afrika.
In 't zonnig Zuiën,
Liet ge u verluiën,
  Wat spa klinkt na.

Geen glans der groote
Poëetgenooten
  Omstraalt uw naam.
Toch kon uw dichten
Den naneef stichten,
Tot dank verplichten,
  En praalt uw faam

Van vorst diergenen,
Die luister leenen
  Aan Afrika.
Tot heden ruischt er
Geen kunst, gekuischter,
Noch licht er luister,
Door 't dichte duister,
  Daar spader na.

Die zal nog lichten,
Niet spoedig zwichten
  Voor grooter roem;
Want niet, als weien,
Zijn woestenijen,
Die 't oog reeds vleien
Door 't schaarsch, bescheien
En schraal gedijen
  Der boterbloem!

TE PAARD DE WOESTIJN IN!

Te paard de woestijn in, met niemand dan Jan,
De zwijgende Boesman!... daar houd ik zoo van,
Als kommer van 't leven de ziel heeft omstuwd
En 'k hang aan 't Verleden, wijl 't Heden mij gruwt;
Als 't oog is beneveld door tranen van spijt
Om zoete herinn'ring, uit vroegeren tijd;
En schaduws van dingen, die lang zijn gevlucht,
Omdwarr'len het brein, als een spokengerucht:
Droombeelden van roem,... die verdwenen te vroeg;
Dagdroomen,.... verdroomd, voor mijn middaguur sloeg;
Verknochtheid,... door 't lot, of door valschheid, gestaakt;
Gezellen van vroeger,... verloren,... verzaakt;
En 't Vaderland,... woord, dat met magischen klank
Het harte doortrilt, als de elektrische sprank;
De haard, waar ik kind was, het thuis van mijn jeugd;
De hartstocht, elk voorval dier dagen van vreugd,
Toen versch nog elke indruk en nieuw was heel de aard',
Die men, als een gaarde van Eden, ontwaart!
Dat al is verzaakt nu, vergeten, verbeurd!
En ik... 'k ben een balling, door niemand betreurd!

'k Zag af van mijn plannen, ik deed niet mijn best;
Verzadigd van 't al, wat op aarde mij rest,
Diepdroevig, al ziet ook geen vreemde 't mij aan,
Ontren ik woestijnwaarts, om menschen te ontgaan!

Te paard de woestijn in, met niemand dan Jan,
De zwijgende Boesman! ... daar houd ik zoo van,
Als 't moeitevol leven, dat wervelend gist,
Tooneelen van druk, van bederf en van twist,
Het vreezen des lagen, des trotschen de waan,
Het lachten des spotters, des lijders de traan,
En boosheid, gemeenheid en valschheid en zotheid
Mij stemmen tot peinzen en sombere botheid;
Als vol mijn gemoed is, dat eêl denkt en braaf,
En 't wee om mijn hart wordt, om 't lot van den slaaf.
O, dan is er vrijheid en blijheid en trots,
In 't eenzaam en ver galoppeerend gehots!
't Is wellust, te springen op 't bijtende paard
En henen te snellen in adelaarsvaart,
Het doodelijk treffend geweer in mijn hand,
Die éénige wet van het Eenzame Land!

Te paard de woestijn in, met niemand dan Jan,
De zwijgende Boesman! ... daar houd ik zoo van!
Steeds verder de woonsteên der menschen voorbij:
Door 't weiveld van 't hert, door des buffels vallei;
Door dalen, waar de oribi dartelt en naast
De gnoe en gazelle het hartebeest graast,
Waar jager met koedoe, noch eland zich moeit;

Door zoomen van wouden, met winden doorgroeid,
Waar de olifant vredig met twijgen zich voedt
En 't nijlpaard, onopgejaagd, hupt in den vloed,
En zich de rhinoceros rolt, als een tol,
In 't veen, waar de woudezel leppert zich vol.

Te paard de woestijn in, met niemand dan Jan,
De zwijgende Boesman!... daar houd ik zoo van!
De bruine Karroo door, waar jammerlijk leed
Weerklinkt in des springbokjes blatenden kreet;
Waar 't schelfluitend brieschen, als schemering valt,
Des vreezenden kwagga's bij 't bronnat weerschalt;
Waar dartel de zebra zijn manen beweegt,
Met steenharde hoeven de wildernis veegt;
Waar over de vlakte de struisvogel spoedt
(Als reist er een ruiter, die inhalen moet,)
En, wakker ter been, naar de slaapplaats zich rept,
Waar hij met zijn wijfje het nest heeft geschept,
Voor 't liefdeloos rooveroog schuilende bloo,
In 't padlooze diep der gerooste Karroo.

Te paard de woestijn in, met niemand dan Jan,
De zwijgende Boesman!... daar houd ik zoo van!
De groote woestijn in, al verder, al voort,
Waar nooit van den blanke de tred werd gehoord
Waar schaars een Koranna bepijlkokerd kruist,
Of dolend een bent Beetsjoeana's verhuist:
Een huilende wildernis, ledig en naar,
Verlaten door menschen om 't hongergevaar,

Bewoond door de slang, hagedis en alleen
Door vleermuizen, huizend in gapende steen;
Waar gras, noch gewas, waar geen heester ontkiemt,
Maar giftige doorn, die de voeten doorpriemt,
En bittermeloenen voor honger en dorst
Van den, bij het zoutmeer, rondzwervenden borst:
Een landstreek van droogte, waar 't water niet stroomt
In beek, noch rivieren, door wilgen bezoomd;
Waar 't rietgras niet groeit, waar geen borr'lende bron,
Geen boom en geen wolk en geen bergketen kon
Verschijnen, ter laving van 't pijn lijdend oog;
Waar de aarde is één dorheid; waar 't gloeit van omhoog;
Waar de einder, die helder is, rondom in 't rond
Aan oogen, noch ooren iets levends verkondt.
En hier, terwijl om mij het nachtwindje zucht
En 't sterrenheir flonkert in middernachtlucht,
En ik, bij een eenzamen wildernisbonk,
Mij zet, als Elia voor Horeb's spelonk,
Suist zachtkens een stém, op den âm van den wind,
(Als troost er een Vader zijn gemelijk kind!)
Die, gramschap en bitterheid bannende, zei:
De Menschen zijn verre, maar God is nabij!

AVONDWANDELING.

De zwoele zomernoen verzwond;
't Wordt eind'lijk mollige avondstond,
Die met een windje, lauw en loom,
Doorsuizelt den mimosaboom,
Die, in het dal, bij groepen staat
En 't hijgend briesje vaak belaadt
Met zwak aroom; 't herinnert wel
Aan primula's, in Schotsche del,
Die, in de teere lente, ontspringen,
Wanneer de leeuwrik blij gaat zingen.

Maar zulk een zoete erinn'ring zal
Niet duren, in ons Libysch dal;
Al spoedig wordt ons oog gericht
Op wilder, grootscher vergezicht:
Onvruchtbaar, steil gebergt!... dat plots
't Valleidiep grenzen stelt van rots;
Het heft naar 't reine blauw omhoog
Granieten ribben, kaal en droog,

En ruggen, murw door stortvloed's toorn,
En ijl gestreept door schrale doorn,
Die 't woest Natuurkleed wel kan zoomen,
Doch schaars het naakt te hulp kan komen.

Maar van een warmer toon getuigt
Het landschap, waar het dal zich buigt:
Daar draagt de spekboom heel een hof
Van paarsch gebloemte en lichtgroen lof,
Pronkt de aloë met purperpracht,
Als een vorstin in galadracht,
En wapp'ren, boven varenspraal,
Des boonstruiks pluimen van koraal,
Die blinken, als de vederschijn
Van 't honing purend vogelijn,
En die, bij 't licht, dat neigt ter kimme,
In 't donkergroen van 't loof verglimmen.

En nu, aan 't dichte gras voorbij,
Des huppelenden reeboks wei,
Wil 'k dolend door den doolhof gaan,
Waar ijl de acasiaboomen staan;
Nu nog de honingbij den zoom
Omgonst van den bebloemden boom,
En overal 't verliefd misbaar
Gehoord wordt van een tortelpaar,
En t'elken male met zijn maat
De klokkelende korhaan praat,
En 't duikertje, door mij gesteurd,

Op eens 't ontstelde kopje beurt,
Dan angstig wegduikt in de struiken,
Als eenden in een rietpoel duiken.

'T Gewone zitje wacht me al op:
Dees rots!... met mirtekuiv'gen top,
Hoog boven bosch en beek ter groet,
Als 't ware, aan avondzonnegloed.
Een grijze berg, met brokken steen
Besprengd, rijst achter om mij heen;
Zijn kruin bewelft des Boesmans grot,
(Ze is nu zijn graf en was zijn slot!)
Waar satersnare baviaan
Bargoensch praat tot de lichte maan,
Of, rauw van stem en onverholen,
Den herder scheldt, bij 't nader dolen.

Omlaag, in zon en schaduw, ligt
Het bonte dal geheel in zicht,
Met ied'ren schuilhoek, ieder bosch
En weiveid met zijn bloemendos.
Daar, of 't een draak was, zie 'k van hier
't Gekronkeld bed van de rivier.
'k Zie hoe de treurwilg treurend neigt
En over hooge steilten zijgt,
Alwaar de bergstroom in zijn wrok,
Een ruw ravijn door de aarde trok,
Als spleet een aardschok dam en steen
En weide en bosch en rots vaneen;

Maar 't woest geweld van 's waters vloed
Heeft, als een dwing'land, uitgewoed;
Het spoor slechts der verwoesting kan
Herinn'ren aan den dolleman.
Nu is de modd'rige rivier
Vol welig kruid en welkend wier,
Waardoor nog juist een beekje vliet,
Dat weder wegschuilt; echter niet,
Waar 't water van den leguaan
Voor rotsdam spiegelglad bleef staan,
Omgord door palmenbladfestoen,
Of fraaien steenesch, slank en groen,
Wiens twijgjes 't loxia's kale broed,
In 't wiegnest met zijn tuit, zóó goed
Doen hangen, boven 't zeekoegat,
En zóó volmaakt beveiligd, dat
Geen wezel, valk, of slang 't genaakt.
't Nest wiegelt, wen de wind ontwaakt,
Zooals de rijpende granaten
Op rijken struik zich wieg'len laten.

Maar 't dalend voertuig van de zon
Zinkt achter den Mount-Dunion;
En 'k groet nu, in 't verdonk'rend dal,
De troepen schapen, overal;
Zij keeren van hun drooge wei,
Omringd door steen'ge heuvelrij.
De bruine herder, met zijn vee,
Komt eerst voorbij mijn kluiz'naarsstee:

Door uitzicht, gang, kleedij is 't wis,
Dat hij geen Schotsche herder is;
Hij draagt geweer en schapevacht,
Insteê van staf en Schotsche dracht;
Hij drentelt lusteloos vooruit
En kent geen boek, verhaal noch fluit,
Noch lustig wijsje, of land'lijk lied,
Dat tijd kort en verpoozing biedt;
Zijn blik is dof, verdoofd zijn ziel,
Waar nooit een vonk van hoop in viel;
Hij weet, dat hem, als slaaf geboren,
Geen droever lot kon zijn beschoren.

De runderhoeder komt voorbij,
Met stouter stap en blik meer blij;
Hij bromt gegons, of schalt een roep,
Of fluit tot den gehoornden troep;
Hij dient den kolonist om brood,
Sinds hij voor woeste horden vlood;
Toch, dezen armen Beetsjoeaan
Ziet men den menschenadel aan;
Ofschoon hij kost en kleêren bedelt,
Geen slavernij heeft hem ontedeld.

Onhoorbaar, als door tooverspel,
Daalt trage Schemer in de del,
En zwaait hij met zijn schaduwstok,
Opdat hij uil en vleermuis lokk'
En dingen, wars van zonneschijn,

Om dartel, na den dag, te zijn.
De glimworm brandt verliefd zijn lamp
Alom nu, in den weidedamp.
Hij draagt zijn fakkel 't boschland in,
Voor Avon's Elvenkoningin,
Maar hier, geloof ik, dient zijn schijn
Veeleer voor diefje stekelzwijn,
Vernielend mijn meloenenbed,
Of booswicht los, wiens steelsche tred,
Terwijl hij rondsluipt langs de schapen,
Gerust den waakhond door laat slapen.

Het veel beteek'nend uilgekras
Verstoort mijn schemerdroom te pas,
En waarschuwt mij, dat ik met spoed
De wildernis verlaten moet;
Want anders wekt mijn snelle gang
Den toorn der opgerolde slang,
Of lokt den leeuw, belust op bloed,
Die dra, in 't woud, zijn roofgang doet.
Dus ga 'k, mijn verzen momp'lend, henen
En zoek ik weer mijn stulp van teenen.

EEN ALLEDAAGSCH KARAKTER.

Niet door en door gemeen, maar toch zoo zwak,
Dat hij zich door gemeen'ren liet gebruiken;
Niet zonder gaven, maar toch zulk een kuiken,
Dat hij, om eer, zich in 't oneerb're stak;

Gedwee voor Overmoed, voor Ootmoed strak;
In 't heerschen lomp, en slaafsch in 't vleiend duiken;
Met haat in 't hart, scheen vriendschap er te ontluiken;
Voor zich, heel vlug; voor and'ren, als een slak.

Die man, die aan gemeenheid hoogmoed paarde,
Was toch een vroolijk makker, in zijn tijd;
Hij zorgde, dat men 't leelijk niet ontwaarde,

In bijzijn van Voornaam- en Vroolijkheid.
Maar nu is hij begraven; toen hij de aarde
Verliet, had niemand oogenschijnlijk spijt.

MIJN VADERLAND!

Mijn Vaderland! 'k Verliet voor vreemden haard,
Uw kust. Gedenk ik, wat ik sedert derf,
'k Vind meerder reên, hoe verder, dat ik zwerf,
Om over 't uur te treuren van mijn vaart.

Want ied're hooge vrijdom, roemenswaard,
Door vaderen behaald, uw zoons ten erv',
Bezwijkt onteerd, zoo Recht, zoo Waarheid sterv'
En 't schurkdom heersche, op 't lage blind gestaard.

Misschien, als tijd bedrogen hoop slechts baart,
Vergeet ik 't hooger doel, waarvoor ik streed,
Berust ik, in het grootst gemis, bedaard

En leer ik voorzorg, die 'k veracht'lijk heet;
Maar 'k moet nog kalmer, kouder zijn van aard,
Aleer ik u, mijn Vaderland, vergeet!

N. N.

MOEDERLIEFDE.

Hoe weinig is er, in ons dag'lijksch leven,
Wat, waarlijk goed en groot, bewondering wekt;
Eén hartstocht is er, die der vrouwen strekt
Tot meerder eer, dan kunde en kunst begeven.

O, Moederliefde! Gij alleen kunt weven
Den mantel, die al 's menschen naaktheid dekt!
Gij zijt het slechts, die nimmer zich onttrekt:
Aan Ontrouw zijt ge in trouwe trouw gebleven!

Beloont het kind met zoete aanhank'lijkheid
Uw zijden zorg, de jong'ling zal u krenken,
Want hem verlokt een wufte ontvanklijkheid

Om rechts en links van uwen wil te zwenken.
De man waardeert uw onverganklijkheid,
Wanneer hij oud van dagen wordt en denken.

WILLIAM WORDSWORTH.

(1770—1850).

AAN DEN LEEUWRIK.

Minstreel des hemels! Pelgrim van de lucht!
Veracht gij de aarde, vol van zorg en smart?
Of hangt, bij de eergier uwer vlerken vlucht,
Aan het bedauwde nest uw oog? uw hart?
Aan 't nest, waarheen gij nederstrijkt, naar lust,
Dat wiekgetril gestild, dat zangen sust!

Zoo ver, als 't oog, en verder nog, dan 't reikt,
Stijg, drieste zanger! 't Lied aan liefde trouw,
Dat u, aan 't uwe, steeds te binden blijkt,
Roert, minder niet, den boezem der landouw!
Schier schijnt het, — vorst'lijk voorrecht! – dat geen dwang
Der groene lente u noopte tot uw zang!

Gun schaûw van schaarhout aan den nachtegaal;
Gij wijkt in uw doorluchtig lichtgebied,
Waaruit ge, op de aarde, uw rijke tonentaal,
Met goddelijker kunstdrift, nedergiet!
Gij, 's wijzen grondvorm, stijgt, maar doolt niet om,
Trouw aan 't verwante in 't Mensch- en Engeldom!

PERCY BYSSHE SHELLEY.

(1792—1822)

AAN EEN LEEUWRIK.

Heil u, geest van blijheid!
Vogel noem 'k u niet,
Die, uit God's nabijheid,
's Harten volheid giet
In dat onvoorbereid en uitgelaten lied.

Hoog en hooger springt ge
En ontwiekt ge de aard';
't Blauwe diep doorkringt ge,
Of ge een rookwolk waart;
Nog stijgt ge en zingt ge en steeds bezingt ge uw hemelvaart.

Onder 't wolkenstraallicht
Uit den horizon,
Zweeft ge, in 't gouden praallicht
Der gezonken zon,
Als vleesch geworden vreugd, die juist haar vlucht begon.

'T Purperbleek zelfs kwijnt, waar
Men u vliegen ziet;
Als een ster niet schijnt, waar
't Licht der zon gebiedt,
Zoo kan ik u niet zien, maar 'k hoor uw helder lied

Duidelijk, als 't glimpen
Is dier zilv'ren sfeer,
Welker flitsen krimpen,
Daagt het daglicht weer;
Men voelt, dat ze er nog is, al ziet men 't nauw'lijks meer.

Aarde en lucht ontleenen,
Slechts aan u, geluid;
Zoo, als 's nachts slechts ééne
Wolk het maanlicht stuit,
Ontstraalt het uit die wolk en stroomt ten hemel uit.

Wat gij zijt, is duister.
Wat komt u nabij?
Kleurboogwolkenluister
Leekt geen gloed, als gij
Neerregent in uw zang, dien vloed van melodij.

Zij ge, als hij, die midden
In gedachtenlicht,
Zonder iemand's bidden,
Dicht en dicht en dicht,
Tot de aarde in hoop en vrees, voor wat haar vreemd was, zwicht?

Als een jonkvrouw, zingend,
Hoog in haar paleis;
Liefde's leed bedwingend,
's Nachts, met zoete wijs,
Die zoet, als liefde, vult de zaal met zoete peis?

Als een glimworm, flikk'rend,
In een dal van dauw;
Ongezien beblikk'rend,
Met zijn lichtend blauw,
't Gebloemte en 't gras, die hem verschuilen in hun schaûw?

Als een roos, verscholen
Onder 't eigen blad;
Door den wind bestolen,
Tot haar geurenschat
Dien loomen dief bevangt, die zwijmt van zoetheid zat?

Klank van lentebuien,
Op de blanke wei;
Bloesemende kruien;
't Al, wat immer blij
En frisch en rein was, streeft gij, in uw lied, voorbij.

Geest, of vogel, leer me
't Zoet bedacht refrein;
Lof trof nimmer meer me,
't Zij van liefde, of wijn,
Die zulk een wellust aâmt en zoo verrukk'lijk rein.

Bij uw juichlied's voorrang,
Is triomfgeschal,
Of een huw'lijk's koorzang,
Slechts een ijdel mal;
Wij voelen, dat er iets aan faalt en falen zal.

Wat verwekt, wil 't melden,
't Zalig referein?
Bergen, golven, velden,
Lucht, of zonneschijn?
Of liefde, u eigen slechts? Of weetgemis van pijn?

Onlust kan niet toeven,
Naast uw sprekend blij;
Zelfs geen schim van 't droeve
Toog aan u voorbij;
Gij mint, maar bleeft altoos van minverzading vrij.

Slapend, of in 't waken,
Denkt gij van den dood
Dieper, warer zaken,
Dan de mensch ontsloot;
Hoe anders vliet uw lied, zoo klaar in noot, na noot?

Zinnend, eerst en later;
Kwijnend om een niet;
Speuren we in geschater
Sporen van verdriet;
En van het droevigst droef verhaalt ons liefste lied.

Hadden we afgezworen
Vrees en trots en haat;
Waren wij geboren,
Tot geen traan in staat;
Uw vreugd ontging ons toch, zooals ze ons nu ontgaat.

Beter, dan de maatslag,
Dien het oor verslond;
Beter, dan de raadslag,
Die in boeken stond,
Is den poëet uw kunst, versmader van den grond!

Doe mij, uit de volheid
Uwer vreugde, kond;
Zulk een klanklustdolheid
Vloeide er uit mijn mond,
Dat de aarde luist'ren moest, als ik, in dezen stond!

LAATSTE STROPHE

VAN

PROMETHEUS ONTKETEND.

Leed lijden, dat de Hoop oneindig acht;
Vergeven kwaad, meer zwart, dan Dood, of Nacht;
De Machten tarten, die almachtig schijnen;
Beminnen; dulden; hopen, ongerept,
Tot Hoop, uit eigen wrak, haar liefste schept;
Niet draaien, vleien, noch in spijt verpijnen....
Dit brengt ('t is TITAN, ook u w roem!) ter dege
Goed, groot, blij, vrij en heerlijk zijn te wege;
Dit slechts is Leven, Vreugd, Alhooge Macht en Zege!

HERFST.

(Een Lijkzang.)

De zonnestralen schuilen; de schrale winden huilen;
De kale takken morren; de bleeke bloemen dorren,
En het jaar,
In een wa van doode blåren, ligt, op de aarde neergevaren,
Op de baar.
Gaat, gij, maanden, gaat voorbij,
Van November tot aan Mei!
Gaat, in uwe droefste rij!
Volgt de baar
Van het doode, koude jaar
En hoedt zijn tombe, als waart ge een somb're schimmenschaar!

De kille regens druipen; verkrompen wormen kruipen;
De stroomen zijn gezwollen; de donderslagen rollen,
Voor het jaar!
De zwaluwen ontvlogen; de hagedissen togen
Naar 't hol, te gaêr.
Gaat, gij, maanden, gaat voorbij!
Wit zij, zwart, of grijs uw pij!
Laat uw speelsche zusters vrij!
Volgt, gij, gij, de baar
Van het doode, koude jaar
En groent zijn graf, door traan op traan van uwe schaar!

GEORGE GORDON BYRON.

(1788—1824).

KLAAGLIED OP THYRZA.

En gij zijt dood, zoo jong en rein,
    Als iets, uit stof geboren!
Wat zoo aanminnig mooi mocht zijn,
    Mocht al te kort bekoren!
Schoon Aarde 't in haar boezem borg
En 't volk, in vrengd, of zonder zorg,
    De rust der plek moog storen,
Één menschenoog kan 't niet verduren,
Hoe kort ook, naar dat graf te turen.

Ik wil niet vragen, waar gij rust,
    Noch op de tombe staren;
Vrij groeie er bloem, of kruid, naar lust,
    Kan 'k mij den aanblik sparen;
Ik weet alreeds maar al te goed,
Dat, wat ik minde en minnen moet,

Den weg van 't vleesch kan varen;
Geen steen behoeft aan mij te melden:
't Is Niets, waar ge al uw heil in stelde!

Toch, tot het laatste, minde ik u;
Mijn hartstocht was niet minder,
Dan uw standvastigheid, die nu
Zoo blijven moet, in 't Ginder!
De min, bezegeld door het graf,
Wordt niet ontstolen, koelt niet af,
Geen valschheid doet haar hinder!
't Nog erg're kan u niet meer wonden:
Een keer in mij, een feil, een zonde.

Het levenszoet was ons bedacht;
Het zuur slechts mij beschoren!
De storm, die luwt; de zon, die lacht,...
't Is al, voor u, verloren!
'k Benijd te veel, dan dat ik schrei,
Dien stillen slaap, van droomen vrij;
't Hoeft niet mijn vreê te storen,
Dat al dat minlijks kwam te sterven,
Aleer het langzaam zou verderven.

De bloem, wier rijpe bloei verrukt,
Is de eerste prooi van allen;
Wordt ze al niet, vóór haar tijd, geplukt,
Haar blaadjes moeten vallen.
Verlept zij, blad na blad, 't zal ras

Toch schittert mijn hart meer,
    Dan iedere zonne
Aan 't sterrenverwulfsel;
    Het fonkelt door Gonne...
Het gloeit door het licht van
    De liefde van Gonne...
Door 't denkbeeld van 't licht van
    Het oog van mijn Gonne!

De bange en bijstere Eeuwigheid
Heeft me alles van u toegezeid,
Wat niet en nooit kan sterven!
Niets, dan uw liefde, nu begraven,
Kan meer, tenzij haar leven, laven!

In de plaats van:

Since earthly eye but ill can bear
To trace the change from foul to fair.

zou ik liever gelezen hebben:

Since earthly eye will but with dole
Behold the change from fair to foul.

en vertaald hebben met:

Want sterf'lijke oogen dulden kwalijk
Den keer van godd'lijk in ongalijk.

EDGAR ALLAN POE.

(1809—1849).

VOOR GONNE!

Goddank! De beslissing....
  't Gevaar is voorbij;
De slepende ziekte
  Liet me eindelijk vrij;
De koorts, die „Bestaan" heet,
  Verwon ik; 'k ben vrij!

Ik weet, dat ik droevig
  Ben uitgeput en
Bewegingloos neerlig
  Zoo lang, als ik ben.
Wat schaadt het? Ik voel,
  Dat ik beterend ben.

En 'k lig nu zoo kalm, als
  In Abraham's schoot,
Dat ieder kan denken:
  Die man.... is hij dood?
Kan schrikken, bedenkend:
  Misschien is hij dood!

Is 't uit met die sprookjes voor kinders?
Zij pasten bij jeugd van weleer;
Toen zamelde ik allerlei vlinders,
Papavers, violen en meer,
Met iemand, die, lang al, ging slapen
En vreemd is aan twijfel en toorn,
Aan zaaien, dat eindigt met rapen
Van dolik en distel en doorn.

„Wie weet!" ... Al mijn droomen vervlogen,
Als kaf, dat verwoei op den wind;
Geloovende, werd ik bedrogen:
't Geloovig vertrouwen verblindt!
Het moest zoo geschieden en daarom
Geschiedde 't en moest het geschiên;
Wij moeten gereed zijn en klaar om
Ons lot onder de oogen te zien.

Helaas, we gelooven in 't booze
En hebben in 't goede geloofd;
De wereld, het vleesch en den Booze ...
Hen ziet men niet licht over 't hoofd.
De wereld, het vleesch en de Booze ...
Hun sporen zijn duid'lijk op de aard;
Die trits ... zal zij steeds zich verpoozen,
Zoo lang men een voetspoor ontwaart?

Uw „beter en wijzer" is zotter!
Ba! wijzer en slechter zijn één!
Voorwaar, de sophist is de spotter

Met alles, ons allen gemeen!
Is niets onbetwist, als confusie?
Niets zeker, behalve de dood?
Niets lief'lijk, behalve de illusie?
Leeft niemand, die goed is of groot?

Het schijnt, dat er spooktaal, kwaadaardig,
Vlak naast me, gefluisterd wordt wrang:
„Elke aandrift, o, mensch, is onwaardig;
„De prikkels zijn eigenbelang;
„Der dichteren zangen en schriften,
„'t Welluidend parkietenrefrein,
„Zijn poespas van dierlijke driften,
„Verfijnd door een dierlijke pijn."

Het rusteloos bonzen en blaken,
Veroorzaakt door hoop, niet vervuld;
't Afmattend verlangen en haken
Naar 't betere, in duister gehuld,
Zijn 't zand der woestijn, waar vertoond wordt
't Meedoogenloos wijkende meer;
Geen zwerver, wiens moeite beloond wordt;
Amechtig valt hij er bij neer!

Een kindje blaast bellen, die schijnen;
Het grijpt hen en heen is hun glans;
Maar beter is dwaasheid der kleinen
En slechter is dwaasheid des mans.
Een mooi bagatel, als we 't kregen,

Bevalt, op den duur, ons maar slecht,
En 't lot is min wreed dan genegen,
Dat winst en verlies ons ontzegt.

Als iemand, die schimmen wil vangen;
Als iemand, die jaagt, als hij droomt;
Als 't knaapje, dat, vol van verlangen,
Den tocht naar den kleurboog niet schroomt;
Zoo volgde ik en volg ik, in botheid,
Hardnekkig en koppig en dom,
Al weet ik: het loopen is zotheid;
En gis ik de pijn, als 'k er kom.

De zon, boven Gibeon, remde,
Toen Jozua sprak tot den Heer;
Zoo ze ook al de duisternis stremde,
Haar loop nam geen anderen keer;
Zij kan niet en zal ook niet wenden,
Zij jaagt het toekomende na;
De toekomst is 't groote onbekende...
Verkies ik 't verledene?... Ja!

O, anderen sloven en sjorren
Met zwaarderen last, dan ik draag;
Hoe moede ook, ze zullen niet morren;
Ik weet het, alevel ik klaag.
Ook weet ik, hoe tijd pleegt te slopen
En te evenen blijdschap en leed,
Toch hoop ik, met driftige hope,
Toch lijd ik, in duldeloos leed.

Gij zijt niet een droombeeld, onnaakbaar!
  Iets, ov'rig van U, is mijn deel;
't Is tastbaar en voelbaar, onwraakbaar!
  Onloochenbaar, duid'lijk, reëel!
Één snoerkraaltje liet gè me willig,
  Één haarlok van goudglanzig blond,
En 'n hart, . . . dat, volmaakt onverschillig,
  Volgaarne het slechtste bestond!

Wat kan het mij eigenlijk schelen,
  't Mij weer te herinneren, thans;
Mijn dagen en nachten zijn vele,
  Met menig verlorene kans.
Mijn dagen en nachten zijn vele;
  Nu bid ik: och, werden zij schaarsch!
Bedenkend, hoe 'k vond, o, Adele,
  In 't blauw van den hemel iets waars.

DE ZIEKE VEEDRIJVER-TE-PAARD.

Houd me stijf, Ned! Til me er weer eens af en leg me in 't lommer neer.
Wel, je wist, wat je te doen had, man, met dit
Paardenpaar en mij te houden: 'k zwaaide, in 't zaal, al heen en weer,
Heel den heeten, stillen, slaperigen rit.

't Schemeren te Moorabinda was een nevel, dof en dicht;
De zonsopgang was een somb're, saaie lamp.
'k Was aan 't soezen, op den poortweg, waar Arbuthnot's grenslijn ligt;
'k Was aan 't droomen in het Kalksteen koeienkamp.

Toen de Carricksvoord doorwaad was, had de zon den nevelwand
Plotseling, als met een vlammend vuur, doorboord.
In het Zuiden lag Katawa; ied're duintop stond in brand.
't Blozend weiveld van Glen Lomond lag in 't Noord.

Naar het Westen buigt nu 't rijpad, dat naar Lindishoeve gaat;
Ginder rijst de Rotsklomp met zijn dubb'len top;
Als gij, als het helder weer is, ginds van gindschen heuvel staat,
Doemt Sylvester's wolschuur duid'lijk voor u op.

s vijf mijlen, noemden wij het, van ons huis naar dat gevaart'
Van een boom, die heel den rijweg overspant.
vas 't, dat die dingo flauw viel; 't was al acht jaar, nu in Maart...
Of was 't negen? O, hoe joegen we op dien kwant!

ijk was 't, in 't morgengloren, op dat glanzend gras te zien,
Rond te dolen, als wij doolden menig mijl,
tabaksrook uit te blazen, 't wit gekronkel te bespiên,
Los in 't zaal, te paard gezeten, al de wijl.

ijk was het, door de boomen, zagen wij van ver ons dak,
't Wild, minwaardig vee te zwind'len naar de schuur,
een loopend zweepgeknetter en een kranig hoefgeklak:
O, de zuurste dag viel toen niet gauw te zuur!

wat prachtig rennen was dat, Starlight na en zijn gespuis,
Toen hij 'm van Sylvester smeerde, op vlakke baan:
gekraak op 't zondroog rietbed, wat gedruisch op 't vuursteengruis
Door die halen van Koorddanser en Diaan!

; er achter, tusschen boomen; dichter bij nog, over hei;
Bijna naast hen, vlogen wij door theestruikhout!
ie kamperfoelieteenen, onder ons; hoe scheurden zij!
O, 't geritsel van die varens, geel, als goud!

l waren wij vooraan, Ned, op den schimmel en den vos!
De dragonders volgden op drie honderd pas,
de beek het vluchten stuitte. Paf! Wij schoten er op los,
Onder dekking... van het buksboomstruikgewas!

Daar toen pakte jij den hoofdman! Man aan man en paard aan paa
En je rolden beiden, toen de schimmel week.
Starlight schoot een schot en miste; 't kruid verzengde je den baa
't Scheelde maar een haartje, in die ondiepe beek!

In deze uren, nu het leven ebt, hoe zie 'k weer, wat ik j
Meegemaakt heb; o, hoe duid'lijk wordt het al!
Zelfs Jack Hall's verzonnen grappen; liedjes die Jem Roper zo
Waar is nu Jem Roper? Waar is nu Jack Hall?

Bijna al onze oude makkers, saam met ons op school geweest,
Dat gezellig, vroolijk troepje, Ned, is heen!
't Meerendeel had hard te werken, was wat onverschillig meest
't Schijnt, dat niemand overbleef, dan wij alleen.

Hughes kwam in de moeilijkheden met de kaart; iets was niet pl
't Doet er weinig toe, hoe of het ging met hem.
Maar een stier reet Pherson open, bij het Cooraminta-huis;
En die Sullivan verdronk te Zink-of-Zwem.

Frank Mostyn, die arme kerel, kwam ten laatste tot gebrek,
Stierf van 't drinken, aan den Boven Wandinong;
En die Carisbrooke, de ruiter, brak te Paardenval zijn nek;
Vreemd was 't, dat zijn nek den dans zoo lang ontsprong!

Dagen, nachten, bij de Logans, sleten wij met niets te doen;
Geen van beide Logans, man noch vrouw werd oud.
Elsje's oudste meisje is grooter, dan jou aardig Elsje toen;
Ethel is een vrouw, volwassen en getrouwd!

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] en [illegible]

[illegible] te [illegible]
Met geen [illegible] en geen [illegible]
bij mijn [illegible] te [illegible] maar [illegible]
Hoor [illegible] mij, misschien maar [illegible]

JAMES RUSSELL LOWELL.
(1819 – 1892).

„The Yankee, at least, is a new phenoı
„let us try to be **that**."

J. R. L

DE VRIJAGE.

God geeft zoo'n avond; wit is 't al
  En nergens iets te hooren;
Al maan, al sneeuw, op berg en dal;
  Al zwijgen en al gloren!

Zoo zonder weet, sloop Zeke heen
  En gluipte door het venster;
En daar zat Huldy heel alleen:
  Geen eenzaamheid gewenschter!

Een haardsteê vulde een heelen muur;
  Hout lag er, haast een vadem!
(Er was nog troost, vóór kachelvuur
  Verschroeide 's menschen adem!)

Het notehout schoot vonken naar
  Het snoesje! (Haar zij zegen!)
En vlamspel danste, op de aardewaar
  Der aanrecht, allerwegen.

Geroest, bij fleschpompoenen, hong
  En aan den schoorsteen pronkte er 't
Geweer, dat bestevader Young
  Gesprongen bracht van Concord.

De warmte, in heel 't vertrek, scheen bloot
  Door haar alleen zoo milde;
En zij leek even rozerood,
  Als de appels, die zij schilde.

Men dacht, als men naar 't meisje keek:
  Geen liever engel is er!
Een boschroos, blozend voor een beek,
  Is zediger, noch frisscher.

Zes voeten mensch was Zeke en echt
  Een flinke, puike kerel;
Geen trok, als hij, een voor zoo recht,
  Of zong zoo, als een merel.

Hij had naar twintig meisjes wel
  Gevrijd, gedanst, gedongen;
Om beurt naar deze en die; 't bleef spel:
  Geen liefde had gedrongen.

Bij haar! .... Als in ahornen hout,
  Ging dan zijn aêrnet kronkelen.
Zij scheen op hem, als zonnegoud
  Op Zuiderhang kan vonkelen!

Zij vond, als zijne stem zoo vol,
  Niet ééne, in 't koor te gader;
Als die, ai, bij psalm honderd zwol,
  Dan wist zij: God was nader.

En, onder 't bidden, werd zij rood,
  Als haar nieuw, Zondagsch hoedje
Bespeurde, dat zijn bol doorschoot
  Een blauw-paar-oogen-gloedje.

Dien avond, leek zij lang niet mis,
  Als had ze een brandnieuw zieltje;
Want, dat hij komen zou, 't was wis, ...
  Nog lager dan haar hieltje.

Zij hoorde een stap, (en wist den zin)
  Van voetgekrab de klanken;
En haar gevoel vloog rond, als in
  Verbrand papier de spranken.

Hij leuterde even op de mat,
  Onzeker wat er ree lei;
En tiktak sloeg zijn hart, wat rad;
  Maar 't hare sloeg geen meêlij.

Haar hoofdje gaf zij zelfs een rak,
Als had ze 'm graag verdreven;
Met de appels hield zij voet bij stuk
En schilde, als om haar leven.

„Je keek, of vader binnen was?"
„„Ik?... Neen!... Ik kwam... eens kijken..."" "
„Naar moe?... Die sprengt de linnenwasch,
„Want morgen is het strijken!"

Waarom een meisje iets laat, of doet:
De gis is avontuurlijk;
Misschien vindt vrouwelijk gemoed,
Voor 't ja, het nee natuurlijk.

Hij steunde een poosje op 't eene been,
En toen een poosje op 't ander;
Op 't eene noch op 't and're scheen
Hij bijster blij, of schrander.

Hij zei: „'k Had beter 't uitgesteld."
Zij zei: „„Mijnheer, dat had je!"" "
De titel stak hem, als een speld;
Hij op... en kuste 't schatje.

Toen moeder hen daar samen vond,
Was Huldy sintelvaaltjes;
Zij had een glimlachje om den mond
En aan de wimpers kraaltjes.

Zij bleef steeds eender, hoe 't ook viel,
  En maakte nooit bombarie;
Zoo houdt een stroom zijn zomerziel
  Sneeuwschuil in Januari.

Haar hartebloed pakte op een klont
  Te vast, dan dat ze iets zeide;
Tot moeder zag, hoe 't zaakje stond,
  En zegende hen beiden.

Toen kwam haar blos weer, als de vloed
  In Fundy-baai kan dringen;
En 'k weet, dat 's Zondags, kort en goed,
  Reeds hun geboden gingen.

MIJNHEER HOSEA BIGLOW AAN DEN REDACTEUR VAN „HET ATLANTISCH MAANDBLAD.”

Mijn Waarde! Uw brief ontving ik wel,
Waarin ge schrijft: „Wees weer eens aardig!”
Maar 't gaat niet, dat ik, naar bestel,
Of gal, of honingzeem vervaardig.
De wereld lijkt somtijds zoo raar;
Ik droom van grillige incidenten;
'k Ben deftiger, in 't laatst half jaar,
Dan onberoepen proponenten.

Ge wenscht iets lichts en snedigs, dat
Rinkinkt en loos is; 't moet sonneeren!
En, als 'k er niet op tegen had:
Ik moest mijn stijl doen verifieeren.
'k Beheersch den rokstijl, als 't me lust,
Maar als ik scherts... neen, ik bedank je,
Dan holder'bolder, onbewust,
Verklap ik elk ideeënsprankje.

Sinds ik me aan rijmgekrabbel wijd,
Heb ik niet stil gezeten, weet je!
Des dominees dood, leven, tijd
En boeken leerden mij zoo'n beetje.
En 'k gaf der wereld niet den zak,
'k Heb haar, als was ze een vrouw, gehuldigd:
Er zit geen vogeltje op een tak,
Dat niet mijn mensch-zijn half ontschuldigt.

Toch houd ik van d' onschoolschen stijl
Der boeren, vroeger; 'k was toen jonger!
Hun taal verzadigt u, terwijl
Het boekenschuim verscherpt uw honger.
Om Bluf te smeren met de pees,
Is schier geen taal zoo weinig feiltaal;
Zij past, voor steel, bij mijn idees,
Als rechtdraadsch duighout bij het bijlstaal.

Maar als 't niet gaat!... Daar zit de knoop;
Natuur kan fopperij niet velen;
Idees, die ge, als een varkenshoop,
Met moeite drijft, zijn geen juweelen!
Men zendt niet om het levend woord;
't Ontsnapt en sleurt u mee te gader,
Als een rivier, wier stroom, uit Noord,
Voelt aan de zon de oude aarde nader.

Eens kwamen rijmen in gekriel,
Als baantjesjagers, na de kiezing,

Tevreê, op elke plaats, zoo 't viel,
Te blijven kleven, zonder kniezing,
't Gedachtenheir, sinds d' oorlog, draalt,
Als scheen het, of ik 't wilde werven;
Aan remplacants heeft 't nooit gefaald,
Maar vóór ge h e n mist, zijn ze aan 't zwerven.

Niets schijnt te zijn, zoo als het was;
Mijn hersens gonzen, zonder horten,
Als hommels tegen 't vensterglas,
Toch zie ik niet, wat er zou schorten.
Mijn hoofd kon vroeger, bij 't gejoel
Der wereld, in een schuilplaats slippen
En peinzen. Nu is heel de boel
Één plank, waar Hoop en Vrees op wippen!

'k Zoek V r e d e ! Ik rijs in klaren nacht,
Wordt mager muurwerk stijf en loomer,
En, krakend op de sneeuwkorstvacht,
Verloop ik sterlichtkoude in zomer;
De maan komt op en straal op straal
Verzilv'ren weeër 't witte weiveld,
Dan 't laatste lachje, in schemerpraal,
Van hemelvarend liefdesblij spelt.

Ik heb dat al meer liefgehad,
Dan hanen lente, of bijen klaver;
't Was voor mijn ziel een levensschat,
Nu schijnt het eer een schatbegraver.

't Onnoozel iets, als 't kind op schoot,
Het vreedzaam oog van 't vee der weiden,
Juist wijl die zóó zijn, laten bloot
Mij meer mij erg'ren over 't strijden.

'k Ga buitenshuis en 'k ga terug;
Natuur laat steeds haar spinwiel draaien,
Maar laat mij even droog en stug,
Als klavervelden, na het maaien;
En dat Mevrouw steeds eender spint,
Met klokkekalmte en onbedacht'lijk,
En dat zij niets te laken vindt,
Is meer, dan dat zij vloekt', veracht'lijk.

Sneeuwvlokken fluist'ren tegen 't glas,
(Hoe 't vlamvuur vleit door hun bekoren!)
Maar 'k hoor niet, wat hun boodschap was;
'k Heb slechts voor Grant en Sherman ooren.
De schoorsteen huivert in den wind,
Die luwt, dan plots begint te klappen,
Als een geschoten valk; maar 'k vind:
't Zijn duffe spiritistengrappen.

Ik huis in 't gele pijnboombosch,
Waar zonnestralen geuren winnen,
En 'k hoor er, tusschen bonten dos,
Het windgekoos tevreden spinnen;
Terwijl nog hooger, zacht en zoet,
Als 't verre klokgeklep van kerken,

De wilde gans, al vliedend, toet,
Al zuidwaarts wiggend op zijn vlerken.

Of 'k neem, al glij 'k, bergop de wijk
En zie een honderd heuvels stijgen,
(Met blauwe wouden,) eilandlijk,
Als uit een zee van sneeuwig zwijgen.
Der hoeven rook, (o, zoetst der aard'!)
Staag in de winterkoude deinzend,
Schijnt droef en zet mij, bij den haard,
De leege plaatsen overpeinzend.

De beek, door sneeuwdooi schor in schal,
Verkalt, uit zijn graniet, saffieren;
't Kwam voor, dat zij mijn proza stal
En goot in psalmen, of satiren.
Maar zij, noch 't al, wat 't hart me tot
Een reidans eertijds deed ontluiken,
Roert mij iets dieper, dan den zot,
Die poëzie niet kan gebruiken.

Ik hoor op straat trompetgeschal
En trommelslag, vervoerend lustig;
'k Ga denken aan der voeten tal,
Die volgden eens... nu zijn zij rustig.
Die voeten, blank, als sneeuw zoo rein,
Die nimmer kenden 't pad des Boozen;
Wier komst... 'k weet, dat er ooren zijn,
Die nooit van 't beiden zich verpoozen.

Mocht 'k hen niet houden op mijn knie,
En vreugde aan hunnen groei beleven?
Die jongens telden meê, die drie,
Knap, flink en ferm, niet te bedreven!
Ik zit te turen in het vuur,
Welks aard, als hun natuur, blijft lichten
En stijgen, heel den levensduur...
'k Veracht mij half om dit mijn dichten!

Wat is mijn woord voor hem, wiens trouw
Op Oorlog's toetssteen is gebleken;
Wie zoete jonkheid wagen wou
Voor 't grootsch en dood'lijk ordeteeken?
Voor hem, die, doodelijk gewond,
Nog voortijlde onder donderkreten,
Met vuur de mannen prikte in 't rond,
Die 't muiterheir aan flarden reten?

Ten onrecht moet de jeugd vooraan,
Zoo bonzend vol aanvalligheden,
En blijft de levensdorre staan,
Kwansuis om in haar plaats te treden.
Niets, of het wijst op ons gemis!
Wie kan in elke leemt' zich voegen?
De dood vertroost, maar 't leven is
Zoo lang om 't, slent'rend, door te zwoegen!

Mijn oog verdoft door regen; uit
Mijn mondhoek trekt het ook alreede;

'k Bejammer moeders, ook, in 't Zuid,
Om wat zij bij de schimpers deden.
Bij 't Oordeel, was 't me wel zoo lief
Te staan, waar uwer slaven heve is,
Dan dat 'k, voor God's stoel, handen hief,
Zoo druipend rood, als gij, Jeff Davis!

Kom, Vrede! Niet, door rouw verteerd,
Om offers, dier; om eer, verloren;
Maar fier, tot fier een volk gekeerd;
Met oogen, die van zege gloren!
Kom, met den degen aangegord!
Wees Roem's geborene, in uw schrijden!
Mijn ziel, die naar u smacht, verdort,
Als in den dorst bij schipbreuklijden.

Kom, nu ons land een grootsche drift,
Die 't Voorwaarts uitgilt, voelt ontbranden
En weet, dat Vrijheid is geen gift,
Die lang verwijlt in laffe handen!
Kom, naar der moeders bange beê,
Haar bangen ootmoed niet vergetend!
Breng waardig loon voor dapp'ren meê:
Een volk, gered; een ras, ontketend!

MIJNHEER HOSEA BIGLOW'S
REDEVOERING IN DE MAARTVERGADERING.

'k Geloof niet erg, hoe ik mij ook beraad,
Dat men me ooit hijscht in 't Huis of den Senaat,...
Niet, wijl 't tweebeenig praatmachien veel voorkomt,
Waarmede één man het werk van twintig doorkomt;
'k Ben een der bent, die 't nog al lastig vindt,
Dat men de wijsheid bij den meter spint
En afmeet, naar gelang de menschen vragen
't Stukgoed rhetorie, door ons ingeslagen.
't Zelfde oud patroon gaat altijd van de hand
En niets verandert, dan alleen de klant.
Ik denk somwijlen, dat ik steeds verdorder
Onzeker voel, hoe verder, dat ik vorder;
En ben ik 't met mij zelven eens, 'k bemerk,
Dat mijn idee is 't minst mijn eigen werk:
Iets anders, dit, of dat, heeft er geleid naar,
Iets, in de lucht, onvind- en onvermijdbaar.

Veel sprekers trekken nu zoo vlug van leer,
Als werd elk's vuursteen- tot een slag-geweer;
Terwijl ik soms een wenk krijg, dat het puur scheen,
Of ik het slagslot wisselde voor vuursteen.
Wel, als 't zoo is, niet ik, die me er aan stoor,
Want 't oud geweer heeft dit bijzonder voor,
Dat het der ziel een flinke speelruimte afstaat,
Tot laatste-wilsbeschikking, vóór het afgaat.
Één regel slechts beschouw ik, als de baas:
Onnoodig is 't, dat men zich maakt tot dwaas;
En oordeel is geen schapevleesch, dat naar is,
Èn als 't te knap gekookt, èn als 't te gaar is.

Zoo als ik zeide, ik heb geen kans te spreken
Zóó, dat mijn landslui, eens per week, verbleeken;
Van 't soort verstand ben 'k echter best voorzien,
Dat thuis bedenkt het Mog'lijk en Misschien;
Dat in 't verborgen groeit en werkt zich moede
En wijsheidskiezig komt in de achterhoede.
Ik ga soms naar mijn tuin, zoo welbespraakt,
Dat geen publiek mijn koude kleêren raakt.
Onze oude dominee (hij ruste in vrede!)
Deelde, uit den ouden tijd, ons o. a mede,
Dat iemand zich in 't spreken te oef'nen placht,
Doordat hij eerst zijn rede aan koolen bracht;
(Was 't niet Demosthenes, 't was zeker Cic'ro!)
Hij wendde zich naar rechts en links, precies zoo,
Als hij vermoedde, dat de ideeëngang,
Bij al die hersenbeelden, viel in zwang.

„En," zei de dominee, „om goed te treffen,
„Leert ge eerst het peil van uw gehoor beseffen;
„Want, neem mijn woord er voor, de dag genaakt,
„Dat 't koolkopdom ten laatste baas geraakt.
„In geen bijeenkomst, sinds de schepping, waren
„Zij niet, als tien tot één: 't zij rauwe, of gare."

'k Geef toe, dat ik hen altijd, sinds dien stond,
Als hoorders, haast zoo goed, als menschen, vond:
Zij zullen, juist als menschen, raad ontvangen;
(Er naar te doen... 't zou zijn: te veel verlangen!)
Zij luist'ren goed; zij dulden, dat gij scheldt;
Heeft elk een tong, hij zorgt, dat die niet relt.
Al dreigt geen nood, dat 't soort verloren gaat,
'k Houd er toch meest een twintigtal voor zaad.
Als, in de lent', bij 't werken van mijn sappen,
De tong mij jeukt om teugelloos te klappen,
Dan staan ze klaar geplant in Maart-vergadering,
Zoo warm, als hoog're burgers, bij mijn nadering,
En door mijn spreken, van den muur, gestreeld,
Dat, zonder kosten, hun wordt toebedeeld.
'k Maakte, in dit jaar, de volgende bemerkingen,
Zoo voor de vuist, als meer patienties werkingen;
Vermits er nu geen kranteman, perdoes, was,
(Die zijn abstracties uitwerkte in een poespas,
Zoo goed gelijkend, als een houtsneê-burcht is,
Waar 't leven boa-achtig uitgewurgd is)
Schreef ik ze neêr: 'k voorkom jaloerschheid tusschen
Mijn onzin en den onzin and'rer musschen.

(N. B. Meest wordt der krant een wenk gegeven
Om suf gehoor in druk te laten leven;
En nu ik zelf verslag geef, neem ik aan,
Dat het applaus komt, waar 't behoort te staan.)

KOOLKOPPEN, BROEDERS MIJN, van uitzicht groen,
Kon ik, behoudens u, heel de aarde ontdoen
Van alle hoorders, wel, de rest, voorzeker,
Was 't al schier, waard de moeite van den spreker!
Gij dan, mijn waard, oud vriendental, dat toont
Een Maart-sneeuwsprenk'ling, die uw kruinen kroont,
Als zinnendoop, die zoete Tijd, naar schijn, wijdt
Aan Wijsheid's Kerk van een herboren reinheid,
Gij zijt niet 's levens Winter, 's levens end,
Maar wel een soort teruggeslipte lent'!

[*Neusgesnuit.*]

Wij zijn bijeen, als steeds, om uit te maken,
Wat zijn des HEEREN, wat des SATANS zaken?
't Hangt alles af, of 't goed, of kwaad, zal zijn,
Van wien, dier twee, gij kiest, als uw kaptein.

[*Geroep van „Dat is waar!"*]

April kwam weer, en de eikenknoppen springen,
Verpurp'ren wazig verre heuvelklingen;
Bevrijde beken, die zich, zingend, spoên
(Als meisjes) maken al de holten groen;
De vogels zijn er, toch, de lente is achter;
Zij zien, hoe hoog de zon staat, en geen wacht er;
Zoodra de zon 't ambtshalve lent' verklaart,
Tilt hen 't licht hart in noordelijke vaart;

Er is geen akker, ver, als gij kunt hooren,
Die 't jaargetij niet spelt uit vogelkoren;
Alleen die blanke duif, (die KAROLIEN
Verjoeg, 't zijn juist vijf jaren vol, sinds dien)
Vreê, die wij hoopten, dat haar nest zou weven
En koeren voor ons huis, is weggebleven,
En zal nooit keeren, (dank zij als ons kijven!)
Eer we even flink, als oorlog, staatkund' drijven!
Was slechts de mensch geschapen, dat hij ree
De tooverpunt kon zien aan een idee!

[*Opschudding.*]

Meer dan door staal, dreigt door die punt gevaar;
Zij spietst uw ziel, gij wordt het niet gewaar,
Maar krabbelt rond en meent gezond te leven,
(o, Menschendop, niet waard door GOD vergeven,)
Tot gij u stoot aan een echt levend feit
En, als gij hand'len moest, in splinters splijt!
Wij gaan nu op die tooverpunt borduren;
Geen mensch, in staat een modderschouw te sturen,
Moest hulp staan wachten van een Vader-ons,
Bij 't krijgen van een goed gerichten bons.

Mijn vrienden! Nooit heb ik een woord geuit,
Geen enkel woordje, tegen 't Zuid, als Zuid;
En had ik 't al, geen blanke, bruine, of zwarte
Zou zich ontschuld'gen willen, meer van harte.
Maar... aan mijn eischen zou voldaan zijn, liet
Oom SAM op 't venster schrijven: „Geen krediet!"

[*Geroep van „Dat is de leus!"*]

Geld bij de visch: een zelfde wet voor allen!
En vóór de herfst reeds zal 't hun best bevallen.
Geeft, wat geëischt wordt, en gij krijgt Jamaicer
En zijt een minus zooveel bunders rijker.
Geeft, naar behoefte, dan verkrijgt gij spoedig
Een natie uit één stuk, rijk, vreedzaam, moedig.
Maakt hen tot burgers en zij zullen wel
Hun land gaan minnen, als voorheen de hel.

[*Gegrom van den ouderling* GROENBLAD.]

Laat 't Zuid zoo blijven en gij houdt een zweer,
Gereed om voort te kank'ren, als weleer.
Geen mensch kan bogen op volmaakt gezicht,
Maar Weifelmoed schuwt, als een mol, het licht.
Geen man, noch staat, kan op de toekomst hopen,
Zoo hij „gerecht" in „groot" niet kan verdoopen.
Hoe gek! denkt men misschien. Vindt gij het koek?
Vóór de oorlog uit was, sprak dat als een boek;
Dat laadde de geweren tot een preekje,
Zoodat Euroop, aan de overzij van 't kreekje,
Het hoorde en zei: „zij volgen 't voorbeeld tót
„Het hard graniet der eerste idee van GOD;
„Eens daar, dan kan Democratie gerust zijn;
„Een machtige aardschok kan ook hier te kust zijn."
Men zegt: het is beleedigend een eed
Te vergen; 't maakt alleen hun tanden wreed.
Hij, die is uitgeklopt, is, naar mijn oordeel,
Juist kwaad genoeg tot 't letten op zijn voordeel.
Ook wacht men 't beter niet, zoolang geen stoffel
Oom SAMWELL is en buigt voor de pantoffel.

Weest goed: 't is best, maar zorgt dan, dat ge 't blijft;
Oprechtheid slechts is goedheid, die beklijft.
En is verraad een misdaad, (wat gezegd wordt!)
Wat straf is lichter, dan die opgelegd wordt?
Wij zeggen: „Broers, wij zitten in de mat,
„Maar zullen eerlijk deelen; ieder wat:
„In pootige afkomst schelen zij geen ziertje,
„Gij neemt het Zwartje, zooals wij eens 't Iertje;
„Schoon dom en arm, wij reikten hem de hand,
„Nu is hij merg en zonde van het land."
'k Ben niet, als hij, die denkt: er zit geen duit aan,
Wanneer de zaakjes niet van Boston uitgaan;
Maar 't geld is 't veiligst, (neemt gerust de les aan!)
Belegd in iets, dat niet kan op de flesch gaan,
En dit is de oud Amerikaansche idee:
Maakt menschen Menschen; laat ze dan met vreê!

[*Levendige toejuichingen.*]

Wat nu hun trouw betreft, de roê blijv' verre,
Maar ik wil niet hun weg daarheen versperren
Door wijs te maken, dat het slechts aan hen is
't Verlies te dekken door ons beetje kennis.
Maar, weet je wat? 'k Ben bang in lij te drijven,
Zoo wij niet SEWARD stijver kunnen stijven.
Columbia zag hij liefst, ('t schijnt, dat hij 't vindt!)
Als een verblufte weeuw met koppig kind,
Dat stampt en gilt: „Ik lust geen avondeten!"
Zoo zwak, als TUPPER, blijft zij opgezeten
En houdt de Constitutie lekker warm,
Tot 't kind zich over haar excuus erbarm'.

De buurt zegt haar: „'t Is een vervloekte terger,
„Die slaag verdient, voor dat hij komt tot erger."
„„Neen,"" zegt Ma Seward, „„'t is een goeie bloed,
„„Die niets verdient dan rust en suikergoed.""
„Hij schòld mijn Pa!" „„„Hij heeft mijn zoon gesteenigd!""'"
„„Hij speelde maar!" zoo antwoordt zij der menigt.
„Lukraak was 't, of hij schoot oom Samwell neer."
„„Och, hij beproefde slechts een nieuw geweer.""
„Welnu, begrijp slechts, dat wij enkel vergen,
„Dat gij 't geweer voor altijd op moet bergen;
„Wij houden van zijn dartelheden niet,
„Omdat hij steeds, naar onze zijde, schiet.
„Laat liever uwe vette kalv'ren leven,
„Zoo hij niet eerst zegt: Moeder, 'k heb misdreven!"
[„*Amen!" zegt de ouderling* Groenblad.]
De President vindt, dat het gladste plan is:
Te erkennen, dat slechts h ij voor ons de man is
En dat we ons sloegen door den oorlog heen
Voor zijn bijzond'ren roem en glans alleen;
„Want niemand is een Unie-man," zegt hij,
„Tenzij hij gaat, door dik en dun, met mij;
„Heb ik niet Andries Jackson's initialen?
„Kan 'k daar niet iets, als godd'lijk recht, uit halen,
„Om vuil te mogen doen, naar mijn begeeren,
„En uw Congres, als vlooiennest, tracteeren?"
Waarschijnlijk zou het nu het Volk gerieven,
Indien de zaak een bank gold, of tarieven,
Maar ik vermoed: het Volk neemt bijna aan,
Dat 't nu slecht past er blind op in te gaan,

Dat Staatkund's wip niets afdoet tot dees zaken,
Maar dat zij diep der dingen wortel raken.
Omdat eens SUMNER van een witkwast sprak,
Beschouwt men vier jaar oorlog niet als lak.
„Geeft 't Zuid haar rechten!" zegt men. 'k Zal 't beamen
Maar niet met 't recht van and're menschen samen.
Aan wien behoort dit land? Aan 't Volk? Aan DRIES?
Aan 't Volk en hem is zeker meer precies.
Laat hij dan de oudste vennoot zijn, als 't zóó is,
Maar 't Volk sluipe in en zorg, dat het de Co. is.

[*Gelach.*]

Ontdekte hij het land? Er zijn er velen,
Die de karwei COLUMBUS toebedeelen.
Was hij de broeihen? Had hij 't groot getogen?
Ja? Dan verrees het één-mans-alvermogen.
Heeft hij de vracht door muiters heen gehaald,
De kosten, uit zijn eigen zak, betaald?
Zoo ja, dan zal 'k me bij 't verzoek bepalen,
Dat hij, voor mij, belasting komt betalen.

[*Het publiek is zeer onder den indruk.*]

Gaf hij miljoenen van geweren koers?
Verloor hij al de vaders, zoons en broers?
Is onze volksregeering, die wij schragen,
Niets anders dan een soort van eenmanswagen?
En zal het land te gronde gaan, wijl GEERT,
In plaats van JOOST, de brieven nu sorteert?
Wie was toch de Unie, vóór dat Richmond bukte?
Maakte ooit het Zuid, om naam voluit, iets drukte?
En mag die naam in snelschrift niet gespeld zijn,

Tot eerst de fundamenten goed gesteld zijn?
Wie geeft om de een-en-zestiger Besluiten,
Die, met een koekje, een aardschok wilden stuiten?
Geeft niets, van wat er sinds geschiedde, ons aan,
Hoe met de feiten manlijk om te gaan?
Vraagt eerst, of die Besluiten aangenomen zijn?
Zoo niet: wiens fout, dat zij niet nagekomen zijn?
Zijn er niet twee partijen? Wie verstaat,
Voor Heden's Unie, Gisteren's verraad?
Als ge al dees sommen, zonder fout, kunt maken,
Niet eerder kunt gij dit opschoolgaan staken.

Ik wist zoo goed, als zag ik 't met mijn oogen,
Dat de oorlog moest den koperprijs verhoogen,
En dat 't in onzen ketel zou lawaaien,
Schier niet met 's Leviathan's huid te paaien.
Er moet, zoo dacht ik, een geslacht voorbijgaan,
Voor dat we, als volk, behoorlijk in de rij staan;
Maar zeker kwam het nimmer in mijn brein,
Dat 't niemand, dan de President, zou zijn,
Die, in de spleet, een flinke wig zou drijven,
Waardoor genezing stellig uit moet blijven;
Want ied're hoop op beterschap verzinkt,
Bestaan Gezag en Wet uit drukkersinkt.
Ik dank hem voor de ontdekking ('k mag niet laten!)
Van 't vreemde souverein-zijn van de Staten,
Niet gansch voldoende om muiterij te brouwen.
Maar, vinden zij het duur de hel te bouwen...

[*Gegrom van den ouderling* GROENBLAD]

Om juist die zelfde reden in 't kwadraat,
Zijn zij 't te veel voor straf voor hun verraad.
Naar buiten gaan.... kan niet; maar, als zij 't deden,
Dan gaat hun souvereiniteit niet mede:
De Staat gaat heen; zijn souvereiniteit
Blijft achter, houdt de deur op kier en beidt.
Secessie, denkt hij, bracht hen niet naar buiten;
Misschien is 't waar; maar ik zou anders sluiten;
Waartoe, verdraaid, als zij niet buiten zaten,
Dat groot lawaai om hen er in te laten?
Missshien niet: schoon naar recht; maar ik bevroed: er 's
Toch wel verschil in schoon- en eigen moeders;
[*Hoongelach.*]
En ik, voor mij, wensch die naar alle hoeken,
Zoolang belasting trouw ons komt bezoeken.
Maar, och! Is 't noodig om nog eens te krabbelen,
En langs het oud, krom, peuterig spoor te grabbelen,
Als ons geschut een weg heeft vrij gesneden,
Lijnrecht naar 't doel, zoo wij hem slechts betreden?
Was 't al om niet, dan om de lei te wisschen,
De som ter wil, die eêler lot zal slissen?
[*Toejuiching.*]
Vertrouwen op hun eed en derg'lijk goed?....
't Bindt hen niet meer, dan 't bandje rond mijn hoed.
Een fabel hoorde ik eens van NATHAN PUUR,
Die 't aanwijst, als de weerhaan wijst de schuur:
De wolven hadden eertijds, in de kudden,
Een zeker recht: zij mochten 't bed er schudden;
Zij (neven van de honden) hielden kloek

Om beurt de wacht, geregeld, als een boek.
Maar, hoe dan ook, nauw was men aan het slapen,
Of schapenvleesch beviel hun meer, dan schapen;
Totdat allengs de herders zagen, dat
Zoo wat de klad in hunne zaken zat.
Toen zond men naar de wolven een diaken,
Om hen te manen 't boos gedrag te staken;
Maar de diaken werd haast niet geteld;
Van 't preeken waren ze evenmin ontsteld;
Tot ze eind'lijk zwoeren elders te logeeren
En dagelijks op schapenvleesch te teren.
Dan, hond, als herder, na een stijf gevloek,
[*Gegrom van den ouderling* GROENBLAD.]
Liep toe en gaf hen duchtig voor de broek;
En zei: „Je zult het niet! De pest verrot je!
„Voor 't eeuwig wacht staan, schieten wij een schotje!"
Hoe saam te leven, moest men toen beslissen,
Om niet een hamel, ooi, of slaap te missen?
Er waren honden, ('t houden gansch onwaardig!)
Tot scheeren en tot 's neefs genuchten vaardig;
Zij zeiden: „Weest royaal, neemt hen een eed af;
„En helpt dit niet, hereischt den eed van meet af;
„Doet hen een wolvacht om, terwijl zij zweren;
„Ondrag'lijk was het de eischen te vermeeren."
„„Weest zelf royaal, waar gij hebt te betalen,"''
Hernam een grijze herder, „„'t zal niet falen!
„„Wat geeft het, of een wolf zich zelfs bekaf zweert,
„„Als ge 'm zijn trek naar schapevleesch niet afleert?
„„Hoe of ge peinst, slechts hiermee zult ge slagen:

„„Tot zij bekeerd zijn, laat ze een muilband dragen!"”
[*Geroep van „Goed geraakt!"*]

'k Heb opgemerkt, dat halve-plannenbakkers
Gewoonlijk van nooit-van-gehoorde makkers
Een aantal brieven toonen, gansch en al
Oorspronk'lijk, als het blaasbalgwindgebral;
En ook, dat men den kwakken de eer moet laten
('t Doet nood!) der grootste hoop certificaten.
[*Twee apothekers gaan af.*]
Sinds ik niet meer, als een klein kindje, kroop,
Zocht ik geen borgen voor mijn levensloop;
't Is even duur om zelf voor borg te teekenen;
Nu 'k zoover kwam, kom 'k verder, zou ik rekenen.
Ik heb hier brieven van den overkant;
Zij zijn van 't soort, dat voorthelpt uit den brand.
Zegt mij 't belang der kopervennootschappen,
'k Zeg u de haven, waar ge aan land kunt stappen.
[*Zwak gesis.*]
De hoogeerwaarde B. O. SAWIN schrijft,
Dat, sinds een tijd lang, iets zijn slaap verdrijft:
Hij peinst, waarheen beleid hem dwingt en groot nut,
Waar 't oude woonhuis staat en waar de noodhut;
Eerst dacht hij: 't brengt mijn hersenpan op orde,
Als ik een aarsecht Unie-man zal worden,
„Maar," zegt hij, „nu ben ik iets minder baar
„Secessie heet het winnend paard, dit jaar!
„In 't voorjaar kondt gij 't winnen op een stapje;
„Sinds, gaven wij aan 't Unie-paard een hapje

„En nu zijn wij 't, wien niet de prijs ontgaat,
„Pakt aan en leest eens 't volgende citaat;
„'t Is uit een brief, dien me onlangs heeft geschreven
„Een vriend, die nooit een lek sprong in zijn leven,....
„Een Noord'lijk Democraat van de oude blauwen,
„Bekoperd... tot de knoopen van zijn mouwen":

„'t Heeft, sinds vier jaar, veel ingehad
„Den koers van iemand te bepalen;
„Wegwijzers mist het modd'rig pad
„En ieder ziet zijn pogen falen;
„Schildwachten vuren links en rechts,
„Maar men ontwijkt van weêrszij slechts;
„Nauw loont het 's levens rent' betalen.

„'t Scheen, dat Columbia stuipen kreeg;
„Haar stil te houden was ondoenlijk,
„Want de oorlogsgist werkte in haar deeg,
„Zij rees en deed heel onfatsoenlijk.
„Ik tobde er door, heel zuinig aan
„En dat ik 't koper niet liet gaan
„Was juist voor mij nog even doenlijk.

„Vóór d' oorlog kon een middelman,
„'t Staket beklimmen, heel tevreden;
„De kans becijferen en dan:
„Aan voordeelszijde naar beneden!
„Sinds dreigt van weêrszij het gevaar,
„'k Durf nauw'lijks zeggen: 'k ben, voorwaar,

„Het eens met PALEY's „„Tastbaarheden" ".
[*Gegrom van den ouderling G.*]

„Vraag MAC, of 't stellen van 't staket
„Niet was, als wordt ge er langs geheisterd,
„Aan 't hoofd van uw partij, en net,
„Als voelt ge u aan haar staart gepleisterd.
„En denk eens aan, dat, wel beschouwd,
„Uw ziel u quasi was betrouwd,
„Toen Belmont laatst „te koop" geprijsd werd.
[*Drie hoezee's voor* GRANT *en* SHERMAN.]

„Komt Vreê, 'k geloof, dat velen graag
„De politiek weêr overlaten,
„De liefjes zakken van vandaag,
„Met kans, bij 't oudje, op nieuwe baten!
„Maar 't net is stuk, want 't Zwartje is vrij;
„Men feilt, schier wis, nog voort, tenzij
„Men wordt betoomd tot Democraten.

„In deze reconstructie-zaak
„Is 't noodig schrikk'lijk veel te schoffelen;
„De weg is moeilijk, luk of raak,
„Komt ge in een moddergat te stoffelen;
„Maar iets is duid'lijk, tuurt ge hard,
„De scheur is 't tusschen blank en zwart,
„Waarin men stokebrand kan knoffelen.

„Er zit geen blanke op 's werelds kloot,

„Wien 'k niet, als broeder, wil belijden;
„En, kiest Geluk hem tot vennoot,
„Ik weet niet, maar..... 'k zal mij verblijden;
„En de Iertjes, steunen ze onze flank,
„Al zijn ze niet natuurlijk blank,
„'k Mag d' een van hen, als d' ander, lijden.
[*Toejuiching.*]

„Wat blijft er over, zeg het mij,
„Wanneer het niet 't verschil in kleur is,
„Voor zelfgevoel en pralerij,
„Dat iemands mensch'lijkheid in fleur is?
„Wat geeft het blank te zijn, tenzij
„De wet het vaststelt, twijfelvrij,
„Dat zwart niet deugt en blank de keur is?

„Als 't uur der rechtsgelijkheid slaat,
„Kan men geen mededinging weren;
„Wat ons, als blanken, toekomt, staat
„Op 't spel, zoo wij niet de uitgift keeren
Van 't bankpapier, welks specie-fonds.
„Zeer mensch'lijk is, al blijkt het ons
„Vorm, kleur en qualiteit te ontberen.
[*Langdurige toejuiching.*]

„Tot hiertoe wantrouwde ik mijn tact,
„Bij wien ik, 't veiligst, op de boot stap;
„Mijn hersens zijn een bal gehakt,
„Niet scherper, dan een worstebroodhap.

„Maar 't schijnt mij, dat ik nu een blijk
„Van iets zie, een idee gelijk,
„Sinds JOHNSON's rede en vet-boodschap.

„'k Hoor liefst de rede, die met smaak,
„Beleid en logica gebrouwen is;
„'k Zou zeggen, dat zij dan ook vaak,
„In zeker opzicht, te vertrouwen is.

[*Gelach.*]

„'t Is klein, maar, tusschen u en mij,
„'k Denk, dat een tijd'lijke partij
„Met J. D.'s volgers op te bouwen is,

Tot dat het presidentsgraf gaapt
„En JOHNSON uit heeft; vita brevis!
„En dan: de kracht bijeen geraapt;
„Het land, wie weet, slaat om tot D....!
„Hoe tieren enk'len niet, als dol,
„Doen we uit hun oogen de Unie-wol
„En zien ze ons scheermes, als 't op dreef is?

„Scheen 't ooit weer mog'lijk, dat de HEER
„Een tweeden TYLER hief ten zetel?
„Het Zuid zien oogsten, als weleer,
„De buit van 't Noorden.... 't Is vermetel!
„'t Is knap, als toen een machinist
„'t Oud ijzer op te vragen wist,
„Want: door diens toedoen, sprong de ketel!"

[*Groot gelach.*]

Dat maakt het duidlijk! Dat is niet te keeren,
Als wij een spuitje op 't Helvuur gaan probeeren.
De dag komt nooit, waarop men, met fatsoen,
Plicht uit kan schoppen, als een ouden schoen.
Maar, wacht! Wat hoor ik? .... Is 't een fluist'ren niet,
(Een zucht gelijk van onvertroost verdriet,)
Dat onbestemd en komt en henenvliedt,
En schijnbaar zegt: „Waartoe de stervenspijn,
„Dan voor 't bewijs, dat menschen menschen zijn?
„Heeft 's levens zoet nauw aan den mond getrild,
„Slechts 't graf is kil, als 't leven is verspild!
„O, achterblijvers, onzer liefde wicht
„Geldt u het best, want meer gold het den Plicht;
„Dat Dood verwon, niet wij, werd ons gewis,
„Zoo Plicht zich keerde van Gedachtenis
„En, onberouwvol, ons verworpen zag
„In d' ijd'len pronk eens blinden uitgaansdag!"

Nog meer gepraat is bijna overbodig;
Geplaag, omdat ge taai zijt, is niet noodig;
'k Hoor graag mijn stem; mijn longen zijn niet slecht,
Maar zelfs een koolkop heeft een zeker recht.
Voor 't allerlaatst klinkt nu mijn woord u tegen.
Een nieuwe kwelgeest vindt ge wel: de zegen!

[*Onstuimige toejuichingen en kreten van „Ga voort!" „Nog wat!"*]

JALAAM, den 5[den] April 1866.

FRANCIS BRET HARTE.

(1839—)

I watched you, since my world grew wider;
    I think your Pegasus „will do";
I hail you as an A I rider
    And bet you I am jealous too!

As yours a few steeds are as wingy,
    As fiery, fanciful and fair!
Do, lend your stallion; don't be stingy!
    »To spoil the fullblood?!" Lord, beware!

I only ask your high permission
    To show the action of your »hoss"
To countrymen, whose exhibition
    Of jockeyism is at a loss.

REVEILLE.

Luister! 'k Hoor de stappen dreunen,
'tGonzen van een legerdrom!
Volk, uw mannen stroomen samen,
Op 't alarmslaan van de trom!
„Tom, tom, tom
„Burger, kom,
„Voor uw erfdeel wordt vernietigd!" zegt het radde alarmgetrom.

„Laat mij eerst eens overwegen:
„Oorlogsgeestdrift vaak verglom;
„Wie zal blijven, wie zal oogsten,
„Biedt de herfst zijn vrucht alom?"
Maar de trom
Galmt: „Kom, kom!"
„Oogsten zal de dood het beste!" zegt de plechtig slaande trom.

„Maar als we in den strijd verwinnen?
„Is 't een voordeel wellekom,
„Slaat de zege in onderdrukking,

„Zelfs in grooter nooden om?
Maar de trom
Antwoordt: „Kom!"
„Winnen moet ge, vóór 't kan blijken!" zegt de practisch slaande trom.

„Maar als, bij 't kanongebulder,
„Fluit de kogel, barst de bom?
„Als mijn makkers om mij vallen
„En ook ik om 't leven kom?"
Maar de trom
Antwoordt: „Kom!
„Beter jong te zaâm gesneuveld, dan geschandvlekte ouderdom!"

Dit vernam men. Hoop en vreeze
Gingen in de harten om,
Tot trompetgeschal bazuinde:
„Uitverkoren Volk, o, kom!"
Stil en stom
Blijft de trom,
Want het groote hart der Natie antwoordt, bonzend: „Heere, ik kom!"

DE IDYLLE VAN STRIJD-VALLEI.
(Burgeroorlog 1864.)

Wel bedankt, 'k ben niet mal!
Het is niets, niemendal!
'k Heb voor jullie geen nieuws, of je hoorden het al.
't Is een „Belle, toe maar!"
En een „Belle, is het waar?"
Of „Zeg, Belle, wor' jij een majoorsvrouw? Hoe raar!"
Tot ik misselijk ben; ja, warempel, 't is waar!....
Dat kan jullie niet schelen?.... Nu luister dan maaar!

't Was gedaan met den strijd.
Wat een vreeselijkheid:
Dat geschiet en gedonder des nachts, al dien tijd!
Ik had Jannetje en Jet
In het berghok gezet.
Al de negers gedrost! En mijn moei lei in bed.
'k Liep naar buiten bij schemer; er was geen gerucht,
Dan 't gegrom van 't kanon, ver en laag in de lucht.

En ik zag, toen ik ging
Naar het water, geen ding,
Dan gesplinterd het hek, van den schommel een ring;
En een vogel zei „tjien",
Net als of hij misschien,
In zijn eenzaamheid, blij was mij weder te zien.
En ik vulde mijn emmer, 'k stond op om te gaan
En daar komt de majoor op een sukkeldraf aan.

En hij zag mij en gleed
Van zijn paard en hij smeet
Om den hekpaal de teugels en raadt, wat hij deed!
Hij liep mij te gemoet
En hij kwam aan zijn hoed
En hij zei.... dat ik dat je vertel, is geen moet!
Het was gekheid, o, ja! Maar de hoofdzaak was zus:
Dat hij vroeg om een dronk en meteen om een kus.

En ik zei: (ik was kwaad!)
„Wil u drinken? .... Dat gaat,
„Als u bukt, kameraad; maar u 's onder de maat
„Voor den kus, dien u wou."
En ik keerde me gauw,
In mijn drift; de majoor lei zijn hand, op mijn mouw,
En hij prees mij en gaf me een pistool. „Wie u weer
„Eens te na komt," zoo zei hij, „gerust, schiet hem neer!"

Hij dan bukte terstond
Heel bedaard, en ik vond,

Dat ik net, als een gek, met dat wapen daar stond;
Maar toen flikkerde een licht
Mij op eens in 't gezicht
En het kwam van den muur en ik zag daar gericht
Een geweer en daar achter (wat was het geval?)
Het gezicht van den landlooper, Cherokee Hall!

Ik gevoelde in mijn nood:
De majoor gaf zich bloot,
Zoo hij beurde zijn hoofd; het was zeker zijn dood!
Ik stond stil en beangst,
Maar, in spijt mijn verlangst,
Ging, o, God! dat pistool.... het ging af, in mijn angst!
Het ging af, 't is de waarheid, maar 't vreemdste van al:
Het verwondde, waarachtig, dien Cherokee Hall!

Dat is al! Nu, gaat door!....
Ja, men zeurt aan mijn oor:
„'t Is verkeerd!" En men vraagt, aan wat kant ik behoor?
Maar ik zeg: „'t Is verdiend!"
Want een vijand, of vriend,
't Zij in krijg, of in liefde, worde eerlijk bediend!
De majoor.... 'k wou maar zeggen, weet jullie niet, dat....
Goeie Hemel! Daar hoor ik zijn stap, op het pad!

EEN TWEEDE REVUE VAN HET LEGER.

'k Las gister nog laat van de groote revue,
Op Washington's breedste, voornaamste avenue,
(Twee honderd maal duizend — herinnert ge 't u? —
Was 't aantal soldaten, zoo zei men,)
Tot 'k meende te hooren hun stampenden voet,
Het roeren der trom, van den hoorn het getoet,
Den hoefslag, op straat, van den ruiterenstoet,
't Gejuich van de menschen, die brachten hun groet,
En wat ik zoo al, daar 't er weinig toe doet,
Ter wille der kortheid, maar overslaan moet;
En 'k viel in een mijm'ring, weemoedig en zoet,
Om dan in een sluimer te zwijmen.

Maar ziet! Daar verscheen mij een droombeeld: ik stond
In 't doodsch Kapitool; op den marmeren grond,

Verhieven zich, somber en grootsch, in het rond
De zuilen der voorhal, als vormden ze een bond
Van strijdbare spoken en was hun verkond
Een laatste revue te passeeren.
Hoe glansde de stad in verlatene pracht;
Geen voetstap weergalmde over 't plein, in den nacht;
Maar ver uit de mistige lucht, naar ik dacht,
Vernam ik trompetgeschal, flauwtjes en zacht,
En 't scheen, dat de warende wind was bevracht
Met 'n taptoe's verstervend vibreeren.

Toen ademde ik nauw'lijks uit vrees en ontzag:
Ik hoorde van hoeven een koperen slag;
Er reed een gestalte, die statig, dien dag,
Geschouwd had de vliegende vanen;
Die nooit op den muurvasten zetel zich boog,
Toen 't levende leger voorbij aan haar toog,
Maar nu zich, al rijdend, de straat in bewoog,
Op 't spookachtig horen-vermanen;

Tot zij 't Kapitoolplein bereikte en aldaar
Zich keerde, toen werd ik in 't maanlicht gewaar
Een man, die in vrede en in oorlogsgevaar
De vaderen vaak mocht besturen.
't Gelaat was gekeerd naar het slapende kamp, . . .
Veraf, door den mist der rivier en den damp,
Vertoonde 't geen flikk'ring, noch uitgaande lamp,
Noch smeulende bivouacvuren.

Toen zag ik een leger van schimmen alom;
Ik hoorde geen fluitspel, geen roffel der trom;
Zij hielden den pas op een maatslaand gebrom
    Van kermen en jammerlijk klagen:
De martelaarhelden van Malvern Hill,
Van Gettysburg en van Chancellorsville,
De mannen, die alle verschrompeld en stil
    In dierbare landsgraven lagen.

Toen kwam 't anonieme gezelschap; het was
Gestorven aan koortsen in veen en moeras,
En de in de gevang'nis verhongerde klas;
    En, schrijdende neven die stakkers
Daar kwamen de Pillowsche martelaars aan
Met vroolijk gelaat, maar van leden ontdaan,
Ik dacht: ('t kwam misschien door het licht van de maan)
    Zij lijken zoo bleek, als hun makkers!

Zoo schreden 's Lands Dooden, van vanen beroofd;
Zij hadden geen zinspreuk, noch leus, die men looft,
Geen veldteeken, enkel het onbedekt hoofd
    Des bronzen en zwijgenden schouwers;
Geen eerboog, dan enkel het welvende blauw;
Geen bloem, dan waarmede een eerbiedige rouw
Verwijderde graven getooid had;.... hoe zou
    Men schenken iets reiners of trouwers?

Dat vreemde tooneel duurde steeds maar zoo voort;
Ik keek, door verwond'ring en eerbied bekoord,

Dien nacht, tot het schemerlicht reeds had gegloord,
Of zekere Doode zou naken;
Toen wuifde er een muts in de lengende rij;
Ik voelde: daar wenkt een familielid mij;
Ik riep.... met dat roepen was alles voorbij:
Het deed me uit mijn sluimer ontwaken.

MEJUFFROUW BLANCHE AAN 'T WOORD:

Gij zijt een dichter en zegt, dat ge wilt
Iets.... Wat verlangt ge dan? Stof voor een liedje?
Plaagt u een wensch, die de Muze niet stilt,
Bij uw poëtisch, oud necromancietje?
Dichters (voor tegenspraak ben 'k niet beducht!)
Zien niet de Muze bij menig ontmoeten,
Zitten op zolder in druilend gezucht,
Wachten een ijd'le Godes uit de lucht,
Als er van vleesch en van een bloed ('t is een klucht!)
Soms tot hun dienst staan, zoo ze enkel maar groeten!

Als 'k eens vertelde mijn eigen roman?
Vrouwen zijn dichters, als 't zoo wordt genomen,....
Dichters ten halve.... wat overblijft kan
Slechts van den man, of van 't huwelijk komen.
Gun me een kwartiertje, voor gij ons verlaat;
Hier op de vensterbank zetten we ons neder;
Zien we naar de eb en den vloed in de straat
En hoe de branding der menschenzee slaat
Ver in den stoffigen gloed! Inderdaad,
Is het niet prettig, dit zomersche weder?

De aanvang des oorlogs verspreidde zijn schrik;
'k Kwam van Parijs, als een ex-pensionnaire;
Pa had contracten en sloofde, maar ik
Deed niemendal, want.... ik was heritière.
Ploos ik wat pluksel? 'k Geloof het. Misschien
Breide ik een kous.... wel, het kon een paar paar zijn;
'k Maakte wat Havelocks.... mogelijk tien;
'k Ventte profijt'lijk, 't was fraai om te zien,
Strikken, en elke officier bovendien
Vond, dat ik mooi was. O, dank u! Zou 't waar zijn?

Toch was het saai. Ratatat, ratatat
Schetterde boven geraas en gestommel;
De aarde geleek perkament wel, zoo plat;
Iedere stap scheen een slag op den trommel.
Dagelijks kwamen en gingen voorbij
Troepen te paard en te voet, tot in 't einde,
Enkel uit meêlij, een Engel vóor mij
't Lot had beschikt, in den vorm van een rij
Krijgers, die stil hielden, even ter zij
Hier van het raam, toen het daglicht reeds kwijnde.

Niet aan uw modesoldaatjes gelijk,
Zagen ze er uit, maar als mannen van 't Westen:
Ruw en vermoeid en bezoedeld met slijk;
'k Zag, dat geen kwikjes of strikjes hun restten.
'k Opende 't venster en, leunende daar,
Voelde ik des Westenwinds vrijheid mij koozen;
Bloot was mijn hals; 'k was in baltoilet, maar

'k Dacht niet, men werd mij aan 't venster gewaar;
'k Had een paar bloemen, dien avond, in 't haar,
Hier op mijn boezem de roodste der rozen.

'k Keek uit het raam langs der krijgeren lijn,
Grimmig en statig, bemorst en bestoven;
'n Oog, als de flikk'ring van staal, trof het mijn';
'n Donker gelaat schemerde even naar boven.
'k Voelde, dat vuurgloed mij drong in het oog,
Kwam langs mijn wangen en boezem gevaren;
'k Had toen, terwijl ik naar binnen mij boog,
Wangen zoo mooi niet en de oogen niet droog;
'k Wierp van mijn boezem de roos naar omhoog,
Die, als een BLOEDDROPPEL, viel op de schare.

'k Trok mij terug en daar kwam een hoezee,
Dan een gejoel en een wriem'lende kleerklomp:
Toen was 't voorbij, en mijn roos droeg hij meê,
Bloeiende hoog op zijn zwarten geweertromp.
Ver uit de duisternis klonk, langs de rij,
Scherp een bevel; met gestadige treden
Gingen zij, schouder aan schouder, voorbij,
Rijzend en dalend en zwenkend op zij,
Dragend de roos, ten believe van mij,
Met zich, toen voorwaarts in 't donker zij schreden.

'k Volgde mijn roos, die ik wierp op den vloed
En der gelederen golvende woeling;
Bovenop glom ze in den avondrood-gloed,

Onderaan stutte ze oprechte bedoeling.
'k Sloot toen het vensterraam. Niemand ooit bood
Nieuws van mijn vriend, den soldaat, of mijn bloeme;
'k Leefde mijn leven, als 't vroeger vervloot;
'k Stelde me als ziekenverpleegster niet bloot;
Zieken .... daar heb ik een broertjen aan dood!
'k Kan mij op gasthuis noch veldtocht beroemen.

Glimlacht ge, dichter? Maar wat dan doet gij?
Volgt ge uit uw venster niet 's menschdoms gelederen,
Bagg'rend en worst'lend door modder en klei;
Propvol van plannen, hardvochtige en teedere?
Treft u een trek, een gebaar of een daad,
Dan, als ge 't ding met Verbeelding omhuld hebt,
Plukt ge uit uw boezem het vers, dat ontstaat,
Slingert ge 't weg, als mijn roos op de straat,
Blijft ge nog droomen, terwijl 't u verlaat,
En ge beweert, dat ge uw plichten vervuld hebt!

'k Weet, wat ge zeggen wilt; 'k ben nog niet klaar.
Laat mij een photographie aan u wijzen:
Ziet ge die loopgraaf? Een doode ligt daar,
Klemmend een roos in zijn handen. Bewijzen
Doet het wel niets, dan .... getrouwheid van 't licht...
En dat een vrouw .... profetes is gebleken!
Dit 's mijn roman dus. Nu, dichter, uw plicht
Roept u om hem te vervormen in dicht,
Dat hij bij and'ren, wie weet het, wellicht
Juist als bij mij, tot het harte kan spreken.

JOHN BURNS VAN GETTYSBURG.

U hoorde nog niet de verhalen, die gaan
Van Burns, die in Gettysburg woonde? Welaan,
Slechts kort is eens helden verworvene glorie,
Nog korter des armen John Burns de historie:
Die Burns was de man, die een naam zich verwierf,
En de éénige man, wien de moed niet bestierf,
Toen al die rebellen door Gettysburg reden;
Hij stond nog zijn man, toen de strijd werd gestreden.
Ofschoon al zijn dorpsvolk er uit was gesneden.
't Was in drie en zestig, twee Juli en drie,
Den eigenen dag, dat bevelhebber Lee,
Die bloem van de Zuidelijke, edele helden,
Versaagd en verslagen, zijn vijand ontsnelde,
Den hoofdigen Meade, en de ontheisterde velden.
Van Burns zou ik k u n n e n vertellen, hoe dat
Hij 's avonds te voor', voor zijn voordeur nog zat
Te kijken naar wat, in de dorpstraat, zijn brein trok,

Terwijl hij, in schaûw van zijn vreedzamen wijnstok,
Het loeien vernam van zijn saamgebracht vee,
Hun geurigen adem kon ruiken alsmeê;
Of 'k zou kunnen zeggen, hoe Burns 's avonds meende,
Toen 't zonrood zijn gevel een brandgloed verleende,
Dat dad'lijk de melk, die in murm'lenden vloed
Neerstroomde in den melkemmer, rood werd als bloed;
Of, hoe hij van bijengegons zich verbeeldde,
Dat 't kogelgesnor was, dat boomloof doorspeelde;
Maar vreemd was geheel die verbeeldingskrachtweelde
Aan iemand, als Burns, van het zakelijk slag;
Die slechts om zijn eigene zaken iets gaf;
Die zich door het droomschoon niet meer liet vermoeien,
Dan een van zijn kalme, langstaartige koeien;
Die hield van de feiten; en die, ouderwetsch,
In handelen fluksch was, in woordenstrijd flets.
En dat was, naar enkelen, de eig'lijke reden,
Waarom hij, dien dag toen, zoo goed had gestreden.

En vreeselijk was het! Ter zij van hem, rechts,
Daar woedde, voor uren, het heetst des gevechts,
Daar zong de geschutsbas in donderend loeien,
(Een zware muziek, om de menschen te boeien!)
Terwijl aan zijn linker (waar graf nu aan graf,
Nog juist als de golfslag, èn opwelt èn af,
Die immer, dien dag, onophoudelijk spoelde
Der holten gemoet, waar het muiterheer stoelde)
De bommen de boschwei beploegden, bezaaid
Alreede met kogels, met klingen gemaaid.

De schuttingen, ginder en hier, van de hoven
Verwierpen haar splijtende splinters naar boven;
De boomen zelfs waren zoo kaal, als gestroopt;
De schuren, waarin men eens 't graan had gehoopt,
Bevatten een oogst van verslagene helden;
Men hoorde 't gebulk van het vee, op de velden;
Al kakelend, kalden kalkoenen hun best;
En broedende kippen zelfs werden ten lest
Door barstende bommen van eiers ontnest.

Precies waar 't getij van den veldslag zou keeren,
Stond eenzaam zich de oude John Burns te verweeren.
Hoe stak, zou u denken, de man in de kleêren?
Hij droeg een verouderd, lang, lederen vest,
Zoo geel, als saffraan, maar voorzeker zijn best;
Zijn mann'lijke borst zat geknoopt en geprest
In helblauwen rok, met een rolkraag, en klaarlijk
Van „zwaluwstaartsnit" en met knoopen, wel waarlijk
Zoo groot, als rijksdaalders, verguld en vervaarlijk!
Breedrandig en bol was de hoed, dien hij had,
En wit, als de lokken, waarboven die zat.
Een veertig jaar lang, viel er nooit, in die gouwen,
Een dergelijk schouwspel, als heden, te aanschouwen,
Sinds de oude John Burns, in 't verledene, zóó
De „kransjes" bezócht, als een plattelandsbeau.

Dien ganschen dag werden, daar vlak in zijn buurt,
Door oude soldaten de pieken geschuurd;
En melkmuilen, klerkjes met dons om de lippen,

(De Burgerwacht had ze geweten te kippen!)
Bekeken, voorbijgaand, den hoed, dien hij droeg,
En dan het geweer, dat zijn rechter omsloeg,
En riepen hem toe, uit hun jeugdvolle kennis,
In koffiehuisploerttaal, die eigen aan hen is:
„Hoe gaat het je, Withoedje?", „Schiet door zijn dop!",
„Jij bent me het kereltje!" en „Pas op je kop!"
Zij noemden hem „Piepa" en wenschten te weten
't Adres van den „snijer", die 't pak had gesleten,
En wat hij de waarde dier kleêren zou heeten?
Maar Burns, die geen acht gaf op schimp, of op spot,
Stond kalmpjes te schieten en miste geen schot,
Met 't lang, bruin geweer en den flaphoed, grootbollig,
En 't „zwaluwstaartsnit", dat zij vonden: „zoo lollig!"

Maar de eerbied, die kloekheid gewoon is te vergen,
Verstomde heel spoedig hun spotten en tergen;
En iets, dat de dolste van hen kon verstaan,
Zag ieder des ouden mans rechterhand aan;
Het sprak uit de stijfheid zijns neks; uit zijn brauwen,
Wier fronzen men, onder den hoed, kon aanschouwen;
Tot dat, toen zij tuurden, er sloop een ontzag,
Al fluist'rend, den troep door; een enkele zag,
In de oude kleedij en de spierwitte haren,
't Verleden der Natie ten strijde gevaren!
En sommige krijgers verklaren, sinds dien,
Dat 't wit van zijn hoed, uit de verte gezien,
Als was het de pluim van den dapp'ren Navarre,
Tot krijgsvaan hun strekte, tot leidende starre!

Zoo woedde de veldslag. De rest zal u weten:
De muiters, verslagen, naar achter gesmeten,
Versaagden ten leste; zij gaven het op.
John Burns, toen zij vloden, (die praktische kop!)
Ontfronste het voorhoofd en schouderde 't wapen
En keerde naar bijen en koeien en schapen.

Zoo luidt van den ouden John Burns het verhaal,
En 't leert aan den lezer nog deze moraal:
Kijk simpel bij iemand, die druk in de weer is,
Of 't wit, dat hij wimpelt, een hoed of een veer is.

CONCEPCION DE ARGUELLO.
(Presidio de San Francisco, 1800.)

I.

Over duinen zeewaarts schouwend, staat de sterkte, vreemd en oud,
Door de Franciskaner broeders voor hun schutspatroon gebouwd,

Peter van die wond're veste, wie het oud geloof begaf,
Op wier jeugd'gen wal de pater zag des engels gouden staf;

Sinds zijn al haar zegeteekens ver verspreid, haar glans vergaan,
En de vlag, die haar bewappert, toont slechts verschen luister aan.

Van beleg of veldslag tart geen enk'le schram het vorschend oog;
Met geen nieuwsgier staart de wand'laar naar een oorlogsbres omhoog.

Slechts Verbeelding, zoet en mensch'lijk, weeft ook hier haar draad van goud
Door het alledaagsche heden en een liefde, nooit veroud;

Aan de kruimelende wallen schenkt Verbeelding diep'ren zin:
Hoor 't eenvoudige verhaaltje van eens meisjes trouwe min.

II.

Resanoff, een graaf uit Rusland, 's grooten Keizers afgezant,
Stond, waar, naast het diepe schietgat, staat het brons kanon geplant;

Met gewestelijke Grooten had hij plechtig zich beraad
Over wensch'lijk bondgenootschap en het hoog belang van staat;

Spijt gewestelijke Grooten confereerde hij apart
Met de Comandante's dochter over vragen van het hart;

Tot van punten, hoogst belangrijk, 't eene bij het and're kwam
En door liefde werd voleindigd, wat in staatkunde oorsprong nam;

Tot, waar, naast het diepe schietgat, staat het brons kanon geplant,
Hij de twee verdragen aannam, ter bezeg'ling in zijn land;

Tot 't vaarwel werd uitgewisseld, naast het bronzen, oud kanon,
En de Russische arend noordwaarts uit de poort zijn tocht begon.

III.

Lang, waar, naast het diepe schietgat, staat het brons kanon geplant,
Wachtte men des Keizers antwoord en de haar beloofde hand.

Dag op dag verhief de wind zich, hol en ijl, op wal en muur;
Dag op dag ook blonk het zonlicht op het ledig zeelazuur;

Week op week werd de omstreek grijzer, in haar stoffig led'ren dos;
Week op week de verte bruiner door het zoomende eikenbosch;

Tot de regen, de orde storend, met de felle winden kwam,
Heel de lange kust met kleuren overstroomde en afscheid nam.

Zóó steeds volgden de getijden, nat en warm, en droog en naar ;
Regen en gebloemt' vervingen stof en zon, om 't halve jaar.

Maar er kwam geen schip of boodschap en geen tijding, slecht of goed,
Voor den Staatsman-Comandante, voor de dochter, schoon en zoet.

Toch, zij hoorde een boodschap brengen, door geen ander oor verstaan:
Bloemen lispten: »Hij zal komen!"; dorre heuvels: »'t Is gedaan!"

Toch, zij zag hem in den golfslag, rijzend door de morgenbries,
En verloor hem in de baren, wen de kracht der winden wies;

Tot de kuiltjes holten werden in de zacht gebruinde wang
En somtijds een schuwe vochtdrop wimpers neêrtrok, mooi en lang;

Of haar mondje trok en trilde (Was 't voor kusjes, haar ontzeid?)
En zij 't jonge voorhoofd rimpelde in haar bange onnoozelheid.

Dan, de barre Comandante, schrijdend naast het brons kanon,
Troostte 't meisje met zijn spreuken, wijsheid uit een verre bron;

Door zijn vad'ren saamgelezen, waargenomen trek voor trek,
Als een keisteen glad geslepen in den maalstroom van 't gesprek:

»Dubb'len afstand moet hij reizen, die de komst eens ruiters beidt;"
»Boter en de moede karnster blijven 't oneens over tijd;"

»Hij die honing gaart door dwazen, krijgt een graat, met vliegen vol;"
»Op het eind maalt God den mulder"; »in het duister ziet de mol;"

»Hij, wiens vader zit als rechter, voedt geen vrees voor zijn geding;"
»En vertrouw, de graaf heeft reden tot zijn verontschuldiging."

In de spreuken bleef hij steken en haar wijsheid zelfs verliep
In de liefste beuzelingen, die de taal van Spanje schiep.

't Heette »Concha, Conchitita" en »Conchita", zonder end,
Op den trant van 't zoet herhalen, dat de Spanjaard zoo goed kent.

Half in trouwe, half in twijfel, door die spreuken en 't gevlei,
Werd er dag'lijks hoop ontstoken, flikkerde en verdoofde zij.

IV.

Jaarlijks kwamen trotsche ruiters heuvelafwaarts aangejaagd,
Brengend slemp voor den vaquero, vreugde en troost voor ied're maagd;

Brengend tal van landvermaken, stijf bezoek en los festijn:
Stieren vochten op de plaza, liefde koosde op 't binnenplein.

Maar vergeefs aan Concha's venster, zoo vergeefs als ijd'le wind,
Klonk de dunne Spaansche tenor van den knaap, te goedgezind.

't Was vergeefs, dat uit den zadel ruiters bogen, onvervaard,
Om voor haar het hoen te grijpen naast de hoeven van hun paard.

't Was vergeefs, dat kaal gebergte van hun bonte mantels blonk, ...
Blonk en bij hun huiswaarts keeren in een wolk van stof verzonk.

Dan werd op den wal getrommeld, en alweêr werd met geduld
Door den vader en de dochter iedere oude plicht vervuld;

Elkeen deed de kleinigheden, waarin de eenling 't leven slijt,
Tot de tijd een melodie zong in een nare eentonigheid.

V.

Veertig jaar verhief de wind zich, hol en ijl, op muur en wal;
Veertig jaar op muur en wallen wrochten staag maar wis verval,

Sinds de Russische arend wegvloog van de Californsche zee.
Dan, Sint Joris' kruis werd zichtbaar op de ree van Monterey.

Hel verlicht werd heel de sterkte, vroolijk werd de zaal versierd:
Sir George Simpson, de beroemde reiz'ger, werd, als gast, gevierd,

En men kwam van heinde en verre naar het kostelijk banket,
Om een heilwensch uit te wiss'len met den Britschen baronet;

Tot, na 't eindigen der toosten, midden onder dronk en lach,
Iemand Concha's minnaar noemde, zonder erg den wenk niet zag.

»Heden veertig jaar geleden", klonk Sir George Simpson's stem,
»Overleed die arme kerel; 'k bid u, spreek geen kwaad van hem.

»Op een kribbig paard gezeten, viel hij, ijlend naar den Czaar.
»'k Hoor, dat hier zijn meisje leefde. Zeker trouwde zij, niet waar?

«Leeft zij nog?" Een doodsche stilte viel op gasten, zaal en feest;
Ieder staroogde op het opstaan van een sidderende leest:

't Gitzwart oog, in donkere oogkas, gloorde uit witte nonnekap;
Stokstil stond in zwarte sergie die figuur gekromd en slap.

»Leeft zij nog?" herhaalde Simpson. Stil was 't, toen zich Concha sloot
Enger in haar kleed en uitstiet: »Heer, vergeef me, ook zij is dood!"

BIJ DE HACIENDA.

Op d' olijfboom kan ik lezen
Uwen naam; wie zoudt ge wezen,
„Manuela de la Torre"?
Op vervallen muren zegen
Zomerzon en lenteregen.
't Windje roept vergeefs mij tegen:
„Manuela de la Torre."

Bleven van het lied geen woorden,
Dan dit enk'le der akkoorden:
„Manuela de la Torre"...
Toch, als 's nachts geen winden waren,
Komt de klank tot mij gevaren
Der gitaar en 'k hoor de snaren
't Oude liedje aan mij verklaren,....
Oud, toen 't eerst op u gedicht werd;
Oud, toen 't huis hier opgericht werd,
Manuela de la Torre!

HET MIRAKEL VAN PATER JUNIPERO.

Ziehier U het zeldzaam mirakel verhaald,
(Zooals 't door een oude kroniek wordt gemaald,)
Gewrocht door den invromen Pater, den, o,
Zoo hoog eerbiedwaardigen Junipero:

Op de oude verschansing, bevond zich de Heiden,
Terwijl hij zijne oogen langs 't grensland liet weiden,
Waar 't Zuid in de verte, als in nevelen, zwicht
En stoffig en breed de woestijnvlakte ligt;
Waar gapende monden, in laagte, of op hoogte,
En spleten gesprongen had gloeiende droogte;
Waar nu, sinds een zevental maanden, de zegen
Van vocht werd gemist, 't zij van dauw, of van regen.
Leeg waren de putten, verstikt door het zand;
Gestorven was elke rivier in het land;
De mist uit de zee slechts sloop soms heen en weer,
Als was hij een geest van een stroom van weleer,
En diep in het stroombed lag 's waters gebeente,

(Verbleekend tot keisteen en melkwit gesteente,)
Met ribben, spoor-teek'nend, ver in de woestijn,
Op iedere zandbank, met helderen schijn.

Zoo stonden de Heid'nen, toen 't dalen der zon
De kaalbruine heuvels verschaûwen begon;
Zoo beidden zij, de oogen naar 't Zuiden gericht,
De komst van het bleek medicijnman's gezicht.
Hij kwam niet in toorn, was geen strijdbare held,
Maar kwam om te brengen, zoo werd er verteld,
De welkome bron van het eeuwige leven,
Het levende water, dat nooit zou begeven.

Een zei: „Hij zal komen, als Manitou 't zou,
„Onzichtbaar, onhoorbaar, in dalenden dauw."
Een ander hernam: „Hij komt dadelijk aan
„Uit 't ronde gezicht van de wat'rige maan."
Een derde weêr zeide: „Hier heb je 'm!" En waarlijk,
Al wankelend, waggelend, zwak en bezwaarlijk,
Zonk, uit der woestijn oogverblindenden gloed,
De pater ter neêr, aan der Heidenen voet.
Zij stonden te staren, een oogenblik lang,
Naar 't bleeke gezicht, naar de rimp'lige wang;
Er gleed, langs hun rijen, een glimlach van hoon,
Toen ze allen betastten, met vinger en toon,
Dien sterf'lijken strandvond, dien wijdere sfeeren
Van 't duister mysterische luchtruim en 't zand,
Met minder dan luttel genade des Heeren,
Uitwierpen op hun onverkwikkelijk strand.

Een zei hem: „Het schijnt, dat uw God is, per slot,
„Een ak'lig armzalige soort van een God;
„Hij kon u voor 't branden der oogen niet hoeden,
„Voor 't stuivend woestijnzand, als windvlagen woeden;
„Noch keeren uw hoofd, dat vergrijsd is en oud,
„Van 't glinsterend lemmet, dat, zwaaiende, houdt
„De zon, die hij hoog in de hemelen zette;
„Hij kon uwe dorrende lippen niet netten;
„Het vuur der woestijn is ontsmeuld in uw brein;
„Verslapt is uw lichaam door koorts en door pijn;
„Als dit de genade is, die Hij wil betrachten
„Aan u, die Zijn knecht zijt, wat kunnen wij wachten
„Van zijn mededoogenloos, bitter bestel...
„Wij, vreemd aan zijn wegen en aan zijn bevel?"
Terstond zei de pater: „Drink slechts dezen beker
„En gij zult beseffen, wiens gunst droeg zoo zeker
„Dit lijdende vleesch naar uw Heidensche deur
„En redde mijn ziel uit haar vleesch'lijke sleur.
„Drink, drink, in Zijn naam, en dan zult gij bevatten
„Des diepen geheims de verborgene schatten.
„Drink, drink!" En hij reikte den beker. Een slag
Des Heidens... en daar, op den grond gesmakt, lag
De heilige kelk, door den pater gedragen!
De bodem, de grage, dronk wijn in behagen,
Dat sacramenteele en kost'lijke goed,
Dat teeken, gewijd, en dat zinnebeeld, zoet,
Gezegend symbool van het goddelijk bloed!

Toen, zegt de legende, (en de man, die een letter

Betwijfelt, ... vervloekt zal hij zijn, als een ketter!)
Ontsprong, uit den droogen en koortsigen grond,
Een levende bron, die zijn wateren zond
Ver over het breede en onvruchtbare vlak,
Ver over de velden, zoo stoffig en strak,
Tot ribben, granieten, en melkwit gesteente,
Die lagen in 't dal, (het verspreide gebeente)
Herleefden in 't water, dat doodschheid verbrak!

Aldus was het zeldzaam mirakel geschied,
Door dat hij zijn handen den wijnbeker liet
Ontglippen, die invrome pater, die, o,
Zoo hoog eerbiedwaardige Junipero!

DE WONDERBAARLIJKE BRON VAN SAN JOAQUIN.

Van bronnen, door dichters bezongen, ... van alle:
Thermaal, mineraal, of eenvoudig „kristallen";
't Zij Ponce de Leon's fontein van de jeugd,
't Zij bronnen met bodems, waar iets niet aan deugt;
In 't kort van de bronnen, die, tijden aan tijden,
In feit, of in rijm, ons al vloeiend verblijden;
Die ooit zijn geproefd, of gevoeld, of gezien . . . .
Nooit was er een bron als te San Joaquin!

In 't jaar onzes Heeren 1, 8, 0 en 7
Vond Pater Dominguez (hij ruilde het leven
Juist twintig jaar later voor zaliger dreven!)
De bron, en hij vond haar, warempeltjes, door
Zijns muilezels wonderveroorzakend spoor;
Zijn beest ('t was een naneef van Bileam's ezel!)
Stond plotseling stil en verroerde geen vezel.

Het omen was goed in het oog van den pater;
Hij boog zijne lippen naar 't sijf'lende water
En toen (wat kronieken verklaren op de eer
Eens goeden geloovigen,) werden hoe langer . . . .
Zijn magere wangen, hoe langer hoe meer,
Gevuld en gebold, als een rimp'lige peer
In 't luchtverdund ruim van een luchtpompontvanger;
De bron, als een magische lente, deed dooien
De sneeuw, waarin zeventig winters zich tooien.

Zoo luidde ten minste de wondere maar,
Zoo als haar de pater alom liet weerklinken.
De Kerk had natuurlijk haar plannetjes klaar,
Wie 't waardigste waren het bronnat te drinken;
Maar hoe dit ook zij, hij, die oud was, of hij,
Die ziek of die lam was, kwam 't eerst aan de rij:
Een toevloed van menschen van ver en nabij!
Men haastte zich uit de gezondste contrijen
De hulplooze zieken ter bron te geleiën;
En zelfs ook de visschers van 't ruwe Soquel
Bevonden zich plotseling verre van wel;
Gebruinde bewoners van 't dorp San Lorenzo
Beweerden waarachtig: „'t Is raar, maar ik ben zoo
„Heel anders dan vroeger!" 't Was jammer en wee,
Van af Prescadero tot aan Monterey.
En over de bergen verdrongen zich luiden
Met lederen fleesschen en zakken van huiden;
En door de ravijnen heen hobbelden, hinkten,
In bonte schakeering, de scharen verminkten.

De paters aanschouwden dat roerend gezicht
Met vrome geneugten en zielen, vol licht;
En toen . . . . ('t resultaat was misschien al voorzien!)
Zij stichtten de missie van San Joaquin.

De uitstekende werking van 't bronwater bleek
Ook anderen dan den geloovigen leek;
Want wangen en oogen begonnen te gloeien
Van drijvers der ezels en wachters der koeien;
De hoekigste vormen vervormden zich vetjes,
De leêmaten lenig, de middels gezetjes;
Wat aangaat de meisjes, . . . die waren, hoezee,
De mooiste uit den omtrek! Zelfs nu valt dat mee:
Van af Prescadero tot aan Monterey
Zult ge oogen nog vinden, waarin ge kunt zien
De duid'lijke gunsten van San Joaquin.

Een grens is gesteld ook aan mensch'lijken zegen.
De missie van San Joaquin had dit tegen,
Dat niemand op reis naar den vreemde kon gaan,
Of 't kwam hem bepaald op een ziekte te staan,
Een vreemd soort van landskwaal met gastrische klachten.
Dus, zonder naar 't buitengewone te trachten,
Doorleefden de menschen tevreden hun dagen;
Zij gaven maar weinig om wat zij niet zagen:
Èn buiten hun groene prieelen en hagen,
Èn buiten de bergen, die worden gezien,
Als scheiding der wereld met San Joaquin.

DE LEGENDEN VAN DEN RIJN.

Muur, die helt, in klimopdos;
Norsche hoogte uit steen met mos;
Toren, die zijn vlag, in trots,
Waait van gekanteelden rots;
Toevluchtssterkte en buitenweer,
Schouwend in een afgrond neer,
Over 't vlak, dat donker lonkt,
Waar, in 't hol, de Lor'lei honkt;
Rooversnest en maagdenkluis;
Misdaads-, Machts- en Liefdesthuis
Blijken de *décors* te zijn
Der Legenden van den Rijn.

Vrijheer, stout, volleerd in list,
Vadermoorder, bigamist
En (de sproken zeggen 't meest!)
Vennoot van den boozen geest;
Onschuld, in het wit, gesmaad,
Mooi, maar dom in het kwadraat

En met leliehandenwrong;
Moed, die versch door Heid'nen drong;
Blozende abt en bleek hermiet;
Bard, bevracht met menig lied,
Zijn 't, die de tooneeltroep zijn
In Legenden van den Rijn.

Kannen, rond een disch geschaard;
Wapenrusting, schild en zwaard;
Hoofddoek met zijn bloedmerkblijk;
Schim van het ontijdig lijk;
Ketenramm'ling, donkerknal;
Beulsblok, blikkerbijlslagval;
Duimschroef, pijnbank, crucifix;
Nachtgelui eens kloksgekliks,
Over duist'ren heuvelkling;
Menig ander prettig ding
Zijn het steeds, die eigen zijn
Aan Legenden van den Rijn.

Vloekverwensching; fluistereed,
Onder lindentakken, breed;
Diefstal, bigamie en moord;
Roof van wat aan reiz'gers 'hoort;
't Al, wat van dien aard geschiedt,
(Eerlijke arbeid echter niet!)
Toonen, wat de daden zijn,
In Legenden van den Rijn.

Dat de Deugd steeds wordt beloond...
Sneller, waar ze een zwaard vertoont;
Dat bijzonder de Almacht hoedt
Vrouwenschoon en riddermoed;
Dat de schurk, natuurlijk, trouw
Wordt gemarteld door berouw,
Acht ik de moraal te zijn
Der Legenden van den Rijn.

HET NOODLOT.

„Bedekt is de hemel; de klippen zijn naakt;
„'t Is wit van het zeeschuim, door stormwind gebraakt;
„De wind en de golven zijn sâam aan het spelen;
„'k Wil heden het lot van den zeeman niet deelen.

„Het wildspoor is smal; het is donker in 't bosch;
„Zijn krimpende prooi laat de panter niet los;
„De leeuw en zijn welpen zijn buiten aan 't spelen;
„'k Wil heden het lot van den jager niet deelen."

Maar 't schip zeilde veiliglijk over de zee;
De jager bracht vroolijk 't geschotene meê;
De rots, waar de stad op gelegen was, schokte,
Tot de aarde de stad en haar rotsbodem slokte!

SAN FRANCISCO.

(Van de zee gezien).

Doorluchtig, immer onverstoord,
Zoo zit gij aan de Westerpoort!

Uw hoogten, nauw verwonnen schier,
Verscheuren 't licht der zonbanier!

Het luwen van den zeestorm oogt
Gij, tweeër werelddeelen Voogd!

De vreê versmadend, die ontvlucht
Uw wrev'len wind en looden lucht,

Trekt ge alles, 't kleine en 't groote, voort
Naar u, ter zij der Westerpoort!

O, Leeuwenwelp, dat schuilt in boei
Van dichten mast- en torengroei,

Ik ken uw loosheid en uw graagt';
'k Weet, wat uw stugge hartstocht waagt!

En heel uw gloriegrootspraak bouwt
Op 't schijnschoon van de gift van 't goud!

Daal, donzig nevelkleed, en dek
Zijn hoonlach en zijn hoogheidstrek!

Mist, wikkel 't Welp in pij en kap
Der Franciskaner Broederschap!

Verberg zijn feilen, zonde en schuld!
Uw grijs zij 't kleed, dat schand' verhult!

Zóó moet het zitten in gebed,
Tot morgenzonvuur 't Welp ontsmet!

Dan, donzig mistkleed, rijs en toon
De toekomst met haar gloriekroon!

Wees, als de rook van stoomschipvuur,
Die kronend vlekt het zeelazuur!

Zoo 't goed bekende ook wijken moet
Voor vreemder tong en jonger bloed;

Zoo ook in jarenlange rust
Èn nood èn zielsangst wordt gesust;

Zoo kunst ook, met beschaving, kuischt
Het zingenot, nu onbesuisd;

Zoo al die droom ook wordt vervuld; . . . .
Vergeefsch is ons ons ongeduld,

Die bij 't begin van 's Welpen vlucht
Of tobden trouw, of zonder tucht;

Maar die, door aller lot geveld,
Vergeten zijn en onvermeld!

DE EENZAME BERG.

(Het Kerkhof te San Francisco.)

Dit is de berg der vrees,
Die eens voor Sindbad rees,
  De aardkruin, magnetisch;
En, aan zijn zeezij-voet,
Staat de verspreide stoet
  Wrakken, profetisch!

Koopvaarders komen hier,
Zeilend, naar 't windbestier;
  Komend en keerend;
Nad'rend eens alle tot
Dezen, den berg van 't Lot;
  Dag'lijks vermeerend;

Meerd'rend, voor goed, hun schaar:
Barken, die menig jaar
  Trotsten gevaren;
Sloepen, — ook zij te gaêr! —

Bouwend, sinds gister maar,
  Blinkende baren.

Hier is 't aleinde, o, mensch!
Zon u, nabij de grens,
  Armere Hindbad!
Gun vrij aan Sindbad faam!
Hier komt eenvormig saam
  Hindbad met Sindbad!

HET BERGVIOOLTJE.

Met brokken rots, met moddervloed u sleurend,
Door dal en boschwei-veld;
Tot koortsigen uw kalm gezichtje beurend,
Vertoeft gij en vertelt

Aan hen den teeren droom, voor wiens betooveren
't Gemoed geen woorden vindt,
Die, als uw bloemkroon, beeft bij het veroveren
En heenijlt op den wind.

De delver poost van arbeid, ruw en wakker,
En, leunend op zijn spa,
Roept hij, al lachend, naar zijn naasten makker,
Dat die u gade sla.

Maar vreemde mist komt voor zijn oogen zweven;
Een lief, bekend gelaat
Verrast op eens zijn dwaze mijm'ring even,
Voor 't in een traan vergaat,....

Een jeugdsverschijning, uit zijn dorp in 't Oosten,
Waar men rumoerloos zwoegt,
Waar gouden oogsten d' akkerman vertroosten,
Die vredige akkers ploegt.

Een oogwenk slechts; 't houweel wordt opgeheven,
Dat u door 't hart zal gaan;
Door modderstroomen wordt gij voortgedreven,
Met uw gekneusde blaên.

En toch, gij, dichter, ongekunsteld komend,
Vervult gij uwen plicht,
Want met des delvers hartstochtsmodder stroomend,
Blijft toch uw beeld in zicht.

De vogel hoort het, in paniek,
Als ging een kogel door zijn wiek,
Zoo duikt hij, zwirr'lend wervelziek!

De haas, die op de heuvels hipt,
Staat stil; zijn adem schijnt ontglipt;
Hij rilt en trilt; zijn hiel, die slipt!

Genoeg, mijn oude vriend! Vergeet,
Wat onbedacht mijn voet misdeed,
En stoor de rust niet meer zoo wreed!

En schort dat heffen van uw kop,
Den afgemeten uitval, op,
Waarmede uw waan bereikt den top!

Of krimp weer in! Geen tooverspel
Bewerkt uw oog, al denkt men 't wel
Als schietgat voor het vuur der hel!

Ik ken u kruipend slechts, brutaal,
Behebt met elke ellende en kwaal,
Door d' Ouden Vloek èn koud èn kaal;

Zoodat ge u in de zon steeds vlijt
Op heeten steen; zelfs niet vermijdt
Het vuur der hut, bij slapenstijd,

Wiegend u loom, of het water u suste,
  Hebben wij, vriend, iets gemeenzaam, wij twee:
Gij zoekt den steenhoop, waar 't nest u geluste,
Ik zoek het strand op voor rustige ruste,
  Ik op de kusten, doch gij op de zee!

GRIEZELGRIJSJE.
(Ursus horribilis.)

Reus, die u een lafaard toont,
In wiens luie spieren woont
Kracht, gevreesd en toch gehoond;
Wilde, die, met stuggen tand,
Slechts den eikeldop vermant;
Roover, die geen roof vergaart,
Dan wat bij, of eekhoorn, spaart;
Teerneus met uw knevelbaard,
Fijnen teen en stalen klauw,
Hier in eenzaamheid en schaûw,
Sjokkend, huts'lend, plat van voet,
Toone uw gang een weinig moed!

Uw half-mensch'lijk', lompe tred,
Waar Natuur, hier, spreidt uw bed,
Ga naar de Indiaansche wel,
Onder schuchter wiekenspel,

JONGEJUFFROUW EDITH MAAKT EEN NIEUWE VRIENDIN.

O, jij bent het meisje, dat woont op den hoek? Wil je binnen, kom gauw!
In huis is er niemand, dan ik en de meid, maar die neemt het niet nauw.
Probeer niet de voordeur, maar klim op de heining en dan door het raam.
De hond is gehoorzaam; hij bijt niet. Kom gauw, en dan spelen we saâm.

Je heet? »Anne-Mie"? Hoe komiek! Ik heet Edith, dat 's mooier en fijn.
Maar 't hoort bij je! Jij bent gewoner! En liever zou je ook kunnen zijn,
Want Frank zegt: 'k ben somtijds een duivel. Als iemand moest zwijgen, moest Frank'
En ik noem de naaister geen engel, tot Ma zegt: de sloof wordt »bedankt".

Kom binnen! 't Is donker, want zus houdt de voorkamer altijd potdicht;
Ze is groezelig, net zoo als jij; maar ze heeft niet zoo'n bruinig gezicht.
Maar Frank zegt: het is om iets anders; zij zit hier met Jacob Verlat.
Bedoelt hij om 't zoenen? Deed jij het, wanneer je geen krentenbaard had?

Je kan de piano probeeren! 't Is de onze niet. Ze is van een man
Gehuurd bij de maand; volgens Ma kreeg hij 'r 't geld, al een jaar lang, niet van.
Zus speelt.... variaties, o, heerlijk! Een heer zei eens: ('k had het gehoord!)
»Ze geeft er geen zier om, of 't valsch is!" 't Is net iets voor haar, op mijn woord!

›en ik niet aardig? Maar 't gekste is, zoo gauw, als ik even maar praat,
chatert de helft van 't gezelschap en de and'ren zijn vreeselijk kwaad.
hoor dan: »Dat kind!" Maar dat zegt men van j o u soort, geloof ik, niet veel?
je aanleg, misschien, is onnoozel en die maakt ook jou oogen zoo scheel.

still Als je durft te gaan huilen, dan roep ik, zoo waar ik hier sta,
hond, om jou lekker te bijten, en 'k laat je vermoorden door Pa!
ag het er gek uit! Dus zoet zijn! Hier heb je een stuk koek en mijn pop!
k je?... Je denkt, dat het gif is! Bedaar maar; i k eet het al op!

JONGENHEER JANTJE EN ZIJN BUURMEISJE.

't Was lente, toen ik haar voor 't eerst zag, want de ijspret was over en haast
Begonnen de knikkers en toen net, toen kwamen hare ouders hiernaast;
Want iets van de heining was stukkend en 'k zag, toen ik keek door een reet,
Een boel madeliefjes rondom haar, ... zoo komt het, dat ik het nog weet.

Ik weet niet, of zij mij toen zag, want zij praatte geen woordje met mij.
»De buurjongen, Maatje, kan kijken, door 't gat daar!" was al, wat zij zei.
Wat later, toen klom ik op 't afdak, waar Ma mij permissie toe geeft,
Toen riep zij: »'t Staat mooi om te loeren!" »Brutaal zijn," riep ik, »is beleefd!"

Maar, Pa, 'k was niet boos, in 't geheel niet! 'k Bewees het den volgenden dag:
Ik sprong haar opeens in den weg, toen 'k ze aan hollen, langs 't heininggat zag.
U weet: ik ben lomp en onhandig. Zij zegt: dat is jongens manier;
Zij gooide mij bijna omver, Pa, en schaterde 't uit van plezier!

Dat was het begin onzer vriendschap, want 'k wist, dat ze eens zeide aan hun meid:
»Ik vind hem zoo groot voor zijn leeftijd" en zij is geen meisje, dat vleit.
Ik gaf haar vier appels, dien avond, en speelde met haar bij de sloot,
En .... »Waarom vertel je me dat nu?" Och Paatje, het meisje ... ze is dood!

U hoort niet de helft wat ik zeg, Pa! Nu stelt u me waarlijk te leur!
Heeft u mij niet treurig gevonden en 't rouwkrip gezien aan haar deur?
Haar kist is van rooshout; ze zeggen, dat zij in het wit is gekleed.
Sinds elf, toen zij stierf gisteravond, heb 'k nooit meer geloerd door de reet.

Ma zegt: 't is niet meer dan behoorlijk, dat ik, als haar buur en haar vrind,
Moet meegaan om haar te begraven, ... U ook; maar . . . maar ziet u, ik vind,
Dat ik zoo onhandig en lomp ben; ik sta er voor hinder maar bij,
En, Pa, 'k zou geen woord kunnen praten, als iemand iets tegen me zei.

Dus zal ik maar liever vroeg opstaan; ik weet: ik slaap lang; maar, als 't moet,
Dan word ik wel wakker, als Jansje aan het touw trekt, dat 'k bind aan mijn voet;
Dan kruip ik heel stil door de heining en pluk madeliefjes voor haar,
Op 't plekje, waar 'k 't eerste haar staan zag, u weet, in de lente van 't jaar;

Ik geef hen aan u, u is groot, u kan overal komen en gaan;
Breng u dan die bloempjes naar haar toe, dan nemen de buren hen aan;
Maar zeg niet »van Jantje"; die menschen begrijpen het toch niet, maar zij,
Wanneer u ze legt op haar hartje, zal weten: ze komen van mij.

DE RITUALIST.

(Door een avondmaal-gangster der St. James-Kerk.)

'k Meen, dat hij een kazuifel droeg, toen hij zich 't eerst mij voordeed.
Ja, 'k weet het nog. Ook had hij aan een stool en sneeuwwit koorkleed.
Hij zei: „Mijn kind!" toen hij zijn hand, juweelrijk, zeg'nend, tilde
En vroeg met trillend basgeluid, of ik belijden wilde?

O, laak uw kind niet, moederlief, als toen mijn knie zich boog, o,
En Abélard, met Héloise, door mijn gedachten vloog, o!
Of als, toen hij, bij 't hoog altaar, voor 't hostiekastje bukte,
Ik haakte naar dien serafskus, dien hij op 't kruisbeeld drukte!

De wreede wereld keure 't af, (misschien, dat zij 't een waan scheldt!)
En zegge, van dien heil'gen man, vrijuit, dat hij zich aanstelt,
En, als die zondige advokaat (neef Hendrik zal 't niet jokken!)
Noem' zijnen nachtmaalsbeker „grog" en zijne kleeding „rokken";

Maar, wat men doet, of zegt, ik bouw eens Christens hoop op sier ook,
Op mantel en kazuifel en op altaarlicht en wierook.
Bewijs maar door een precedent 't geloof, door u beleden;
Het zijne is goed, verzinlijkt door zich beelderig te kleeden!

EEN ZEDENMEESTER, LYCURGUS II.

Had zek're Jansen, in zijn tijd,
Een enkele eigenaardigheid,
Dan was het zijn gestreng gepleit
Voor de echtbond's onverbreekbaarheid.

Zijn kijk op 't hemelheil was wijd;
Zijn kijk op 't leven zottigheid,
Die pijnlijk aandeed; maar met vlijt
Besprak hij 's huw'lijks heiligheid.

Vaak leed hij aan beschonkenheid;
Maar nooit, in zijn brooddronkenheid,
Verried hij dubbelzinnigheid
Op 't punt van 's huw'lijks innigheid.

Ofschoon hij wel, van tijd tot tijd,
Zijn vrouw met weinig liefd'rijkheid
De handen oplei, heiligheid
Van 't huw'lijk was zijn veiligheid.

Zijn vrouw zag echter, tot haar spijt,
In ander licht elk *treffend* feit.
Zij kreeg een rechterlijk bescheid
Tot scheiding en werd Jansen kwijt.

Wat deed die Jansen, toen ter tijd,
Wel met zijn eigenaardigheid?
Hij trok zijn zijmes, trad in 't krijt
En glimlachte met bitterheid.

Hij deed, wat and'ren, in zijn tijd,
Vaak deden, want met groot beleid
Bewees hij 's huw'lijks heiligheid
Aan drie en twintig man, verdijd!

De raadsman, winnend geld en pleit,
Al de getuigen, de overheid,
De rechter van het scheibescheid...
Elk werd door 't slachtmes neêrgeleid!

Nauw gunde men aan Jansen tijd,
Om 't staal te ontdoen van bloed'righeid,
Toen reeds de jury had gezeid
„Onschuldig" en den man bevrijd.

HAAR BRIEF.

'k Ben terug van het bal en gezeten,
In mijn eentje, bij 't vuur, in een kleed,
Dat zelfs *jij* wel verrukk'lijk zoudt heeten;
Er zijn vijf duizend francs aan besteed.
In een staart zit mijn haar, en 'k had al die
Diamanten veel liever gemist . . .
In het kort: 't is „de belle van 't bal", die
Nog een uurtje met schrijven verkwist!

Middenin de lancier ben 'k verdwenen;
Op geen afspraak, die 'k had, gaf ik acht;
Van een liefdesverklaring ging 'k henen,
Die nog steeds, op de trap, op me wacht.
Van 't fortuin, dat hem wacht, haalt men, heusch, op,
En ik weet: hij vereert me inderdaad!
En jij, heerschap, haalt zeker je neus op,
Als je, in 't Ver-Westen, leest, wat hier staat.

„En bevalt mij mijn nieuwe positie?
„En voor wat wel New-York bij mij gaat?

„En met wien 'k, in mijn hoogere ambitie,
„Coquetteer, of ga dansen, of praat?
„Is 't niet heerlijk zoo'n rijkdom te ontvangen,
„Diamanten en paarlen en zij?
„Is het niet een verschil bij de gangen
„En de groeven van Armoe-vallei?"

Dat zal waar zijn! En zaagt ge pareeren,
Met het vierspan, ons allen te zaam;
En die goede Mama aan 't studeeren
Op een houding, onmooglijk voornaam;
En bekeekt ge 't portret van Papaatje,
Dat die Brady slechts schilderen mocht;
O, dan dacht ge aan geen zwijnskarbonaadje,
Of aan meel, dat Pa vroeger verkocht.

Ja, en toch, toen 'k daar zat, kort te voren,
In het licht van den kroonkandelaar;
In de drukte en den glans, die behooren
Bij de „fijnste soirée in dit jaar";
In een mistwolk van „gaze de Chambéry";
In 't gegons van niets zeggend gerel;
Jo, toen dacht ik op eens aan de „Ferry"
En aan 't „Fork-bal"... je weet het nog wel!

En aan Harrison's schuur, met haar kransen
Van gewondene vlaggen, tot praal;
Aan de kaarsen, die stortten haar glansen
En haar vet over kapsel en sjaal;

Aan die ééne viool voor ons all'maal;
  Aan het kleed van dat mensch, vis à vis;
Aan mijn val, in het midden der balzaal,
  Met den dooder van Sandy McGee;

Aan de maan, die gerust scheen te slapen
  Op het heuvelland, bij ons vertrek;
Aan de piekjes, die staken, als knapen,
  Met hun kopjes uit 't sneeuwlakendek;
Aan dien rit,... voor mij onvergelijkelijk;
  Aan het... Iets, dat je zei bij de poort;
Jo, toen wisten wij niet, dat, klaarblijkelijk,
  Me eens de rijkste der mijnen behoort.

't Is voorbij en voorbij! Maar komiek en
  Allerzotst is het zeker, dat ik,
Die zoo rijk en zoo mooi en zoo chic ben,
  Zoo op eens door het denken verschrik
Aan den man, die eens waagde zijn hachje
  En die zwom door de North-Fork, om mij:
Om een dans op het bal, om een lachje
  Van de „Lelie van Armoe-vallei."

Lieve Hemel! Wat ben ik aan 't malen!
  En Mama zegt: mijn smaak ís nog grof.
In de plaats mijn succes te verhalen,
  Maak ik waarlijk aan Jootje het hof!
'k Moet op reis om nog meer te „verfijnen"
  Maar wat daarvan de meening ook zij:

Het is jammer, dat Pa, in die mijnen,
  Aan het werk ging, in Armoe-vallei!

Goede nacht! 'k Ga mijn briefje besluiten.
  Goede nacht, zoo de lengte het wil!
Want misschien schijnt *Uw* zon door de ruiten,
  Terwijl *ik* hier de kaarsen verspil.
Maar geloof mij, al hebt ge geen schatten
  En al zijt ge, best Jootje, in de lij,
Dat de groeven mijn hart nog bevatten,
  En ge vondt het, in Armoe-vallei!

ZIJN ANTWOORD OP „HAAR BRIEF."

(Geschreven door JACOB RECHTUIT.)

Op verzoek van een man, die, naar 'k gis, is
 Te betit'len, als vriend, — en hoewel
Het gemeen was, als 'k zei, dat hij frisch is,
 Want dan speelde ik bedriegelijk spel,
Daar een arm van hem brak, en voornamelijk
 Iets verkeerd is gegaan met zijn long, —
Is het dus slechts gepast en betamelijk,
 Dat ik schrijf, wat er vloeit van zijn tong.

Hij vertelt, dat uw brief werd gelezen
 Tot het eind, en „het eind kwam te gauw";
Dat „onwelzijn" hem schuld'naar deed wezen;
 (Hij was razender dan een kartouw!)
Dat zijn stemming, als de uwe, zoo puik is;
 Dat het Noodlot... met u durft hij 't aan!
(Maar de taal, die bij ziekte in gebruik is,
 Doe ik beter hier over te slaan.)

„Dat de bergen in schoonheid nog stijgen,"
Om de reden: „dat u aan hen dacht,"
„En de rotsen meer waarde verkrijgen,
Dan de goudzoeker ooit heeft verwacht."
(Hij verlangt deze woorden geschreven
Door een man, niet op listen bedacht;
Van het delven hier kan men niet leven,
't Kan dus zijn, dat de booze er om lacht.)

Hij herinnert zich 't bal, daarbeneven
De belofte, den rit en de poort;
En de roos, die ge aan hem hebt gegeven,
Is zijn „dierbaarste schat", enzoovoort.
(Maar hij schopt op zijn koffer zijn dek, juf,
Hij verdraagt op zijn beenen geen stuk,
En hij praat met mij, daar, van zijn plek, juf,
Heel gemeenzaam en pijnlijk en druk.)

En hij hoopt maar, dat gij ondertusschen
U gelukkig gevoelt en niet droef;
En hij zegt... (dat gedraai van het kussen
Maakt den stijl van dit schrijven wat stroef,
Wat u moet excuseeren); hij zegt, juf,
Dat op hoever men de afstand ook stelt,
„Toch, al wordt onder sneeuw hij gelegd, juf,
„Dat uw lach haar in tranen versmelt;"

„Dat ge hem, in uw vreugd, moet herdenken;
„In uw droom, waar 't verleden in gloort;

„In dit takje laurier" — hij wil 't schenken;
  't Was geplukt van een boom bij de poort; —
„In dit goudklompje... kan 't u bekoren?
  „'t Is misschien, voor een doekspeld, niet kwaad."
(Om de waarheid niet zondig te smoren:
  't Is van al zijn gesloof 't resultaat.

En nu slaapt hij; 't zal wonderlijk schijnen,
  Maar ik lieg er niet om, 'k zeg u voorts:
'k Gaf hem dubbel zooveel medicijnen,
  Met het oog op zijn hevige koorts;
Maar hij is nu in 't minst niet oproerig.
  En 'k ga u nu groeten; 'k ben klaar;
Maar dit schrijven, al is het uitvoerig,
  Is misschien wel te vrij; dat is waar.

Maar ik wou u toch even nog vragen
  Om een bloedhond, een jong van dat soort;
Voor 't geval u in d' aankoop kon slagen,
  Hem voor mij te bestemmen, akkoord!
En te zenden naar Armoe-Vallei, juf;
  Want New-York is beroemd voor het soort,
Maar misschien is het grootsprekerij, juf;
  Ik vertrouw op uw smaak, op mijn woord!

P.S.

Kom 'k nu ook zelf tusschenbeide
In een andermans zaak, wat mij spijt,

Toch, als 't waar is, wat iemand mij zeide,
  Dat de geldkwestie Jo en u scheidt,
Wel, dan spreekt het van zelve, dat ik nu
  In den brief, wat ik opspaarde, sluit:
Het zijn zes honderd dollars, die ik u
  Met mijn groet zend. Uw

JACOB RECHTUIT.)

DOW'S VLAKTE.

(1856.)

Ja! 't Is Dow's Vlakte, wis!
  En 'k vergis mij wel niet,
Dat u vreemdeling is?
  Wel, ik dacht het subiet,
geen mensch, uit de buurt, zal ooit twijf'len, zoo gauw hij de vlakte maar ziet.

Ze is geheeten naar Dow,
  Die een stommeling was.
Als u 't wil, zeg ik gauw,
  Hoe die naam kwam te pas;
dan even uw paard aan dien esch daar en zet u hier neêr op het gras.

U moet weten: die Dow
  Bracht in alles de gruit.
Wat hij zette op het touw,
  Het kwam faliekant uit;
had hij die heining bestegen, het ding was gaan springen, verbruid!

Want gemijnd had hij reeds,
  Tot hij 't geld niet meer had;
Toen hij werkte met Bates
  Kwam hij onder een rad;
En zijn vrouw, met vijf kleintjes, verscheen, toen hij 't ergst in de moeilijkheid zat.

Het was bar; 't was benauwd;
  Maar verlicht werd zijn kruis,
Want men bracht hem het hout,
  In 't geniep, voor een huis;
En zijn vrouwtje... zij hielp hem, als niemand het zag, en zij waschte kwansuis.

Maar Dow's ongeluk was
  Zoo gemeen en ter deeg,
Dat de put, in het gras
  Bij zijn woning, liep leeg;
En hij groef, veertig voet diep, naar water:... geen droppeltje, dat hij verkreeg!

En de goudaêr verliep;
  Men vertrok, bij de vleet.
En toen kwam nog de griep;
  En Dow's vrouw kreeg het beet;
Maar die Dow, in zijn put, bleef aan 't pikken, zoo dwaas, als hij alles steeds deed.

't Is een jaar nu geleên;
  Op zoo'n Junidag, toen
Ging die Dow, als elkeen,
  Naar zijn werk, na den noen;
Op zijn schouder 't houweel en de spade, een revolver in zijn boezeroen.

En hij ging naar zijn put;
  Aan den rand bleef hij staan,

Om te luist'ren een lut,
  Om zich wat te beraên;
Van de zon, ziet u, net zoo als nu, waren de oogen aan 't blikk'ren gegaan.

Zijn twee meisjes, versloft,
  Hadden pret, in 't ravijn;
Sal's japon hing, gepoft
  Door den wind, aan een pijn;...
Het was weinig om achter te laten, maar verder bezat hij geen grein.

En... Dat paardje loopt goed,
  Dat u heeft? Is 't niet waar?
En verkoopt u 't? Wat moet...
  Niet?!... O, Dow... toen... dan... daar...
Laat eens zien!.. Wel, dat veertig-voet-graf was dien dag toch te vroeg voor hem klaar.

Want hij dreef zijn houweel
  In den wand, zonder weet;
En hij keek, en keek scheel,
  Hij ging beven en kreet;
Want de loeris vond... »Water?"... Vergeef me, u is gauw met een leugen gereed!

Hij vond *gouderts!* En de aêr
  Bleef in 't kwarts zich gelijk;
En hij was toen een paar
  Bagatelletjes rijk.
En dat huis, met dien koepel, is 't zijne. Me dunkt: 't is niet kwaad voor een Pike!

Zoo is »Dow's Vlakte" ontstaan;
  En het wonderlijke is,
Dat de vondst werd gedaan

Door contrarie, gewis!
De kanalje zocht enkel naar water; natuurlijk was 't zoeken weer mis!

En nu weet u 't!... Uw weg?...
Langs dien boom met die mik!
Maar... Hei, wacht nog wat! Zeg,
Een kop thee misschien, kwik?..
Niet?!... Indien u dan weer eens voorbij komt en vraag maar naar Dow, die ben ik.

„JIM."

Zeg, is Jim Wild
Hier soms verzeild?
Ken je 'm misschien?
Maak je niet dik!
Gek is 't, er kwik
Kwaad in te zien!

Jim was bij 't delven
Mijn kameraad.
'k Dacht bij mij zelven:
'k Ga naar mijn maat
Kijken, hoe 't gaat...
Jij, man, je bent
Lang niet zoo'n vent!
Dank je! Wat praat!

Geld?... Niet precies!
Dat 's me te straf:

'k Ben niet zoo vies!
Rum, zeg je?... 'k Sla
Jou het niet af.

Zeg nu, die Jim,
Heb je 'm gekend?
Jou oog, omtrent;
Groot,... net zoo'n vent...
Vreemd is het wel!
Twee jaar geleên,
Ging hij hier heen,
Ziek, voor herstel.

Lusten we 'm lang nog!...
    Wat 's er?
        Wat?!
Bliksems!... dat... dat...
        Dood?!
Zoo'n kleine patser!

Waarom, jij daar,
Doe je zoo raar?
Valt er een glas,
Kereltje, komt
Aangaan te pas?
Makk'lijk genoeg
Brak ik, verdomd,
Jou en je kroeg!

Dood!
Die goeie Jim!
Mij had je er, en
Harry en Ben,
Jones en Bob Lee;
Geen van ons, die
Haalde bij Jim!

Nu, 't ga je goed!...
Niets meer!... Ik moet...
Wat?
Zeg je, dat... dat...
Wel allemachtig!
Neen! Ja, waarachtig!...
Verlakt!!
O, jou oud, slim
Slungelstuk, Jim!
Dat is weer prachtig,
Wat je me bakt!

DIE HEIDEN-CHINEES!

(Ronde Taal van JACOB RECHTUIT, Tafelberg 1870.)

Mijn bewering alhier
  Is vrijuit en houdt steek:
Door de slinksche manier
  En den leelijken streek
Is de Heiden-Chinees eigenaardig!
  En ik zal u vertellen, hoe 't bleek.

Er was hier een Oh Hel,
  En ik pleit hem niet vrij
Van wat mogelijk wel
  In zijn eigen naam lei;
Maar zijn glimlach was peinzend onnoozel;
  En dat zei ik al vaak aan Wim Nye.

't Was den 3den, maand VIII,
  En het weêr was heel zacht;
Dat Oh Hel 't had geslacht,
  Kon dus worden verwacht;

Maar dien dag had hij Willem te pakken
En ook mij, op een wijs, die 'k veracht.

'k Lei een kaartje met Nye,
Dien ik juist had ontmoet;
Ook Oh Hel kwam er bij,
Doch „hij kon het niet goed!"
Maar hij speelde, aan de tafel gezeten,
Met een glimlach, onnoozel en zoet.

Het pak kaarten zat raar
In elkaar; het was flauw;
En ik voelde mij naar,
Toen ik keek naar Nye's mouw,
Die gestopt was met azen en boeren,
Met bedoeling, die ik niet vertrouw.

Maar de kaarten, verdwaald
Naar dien Heiden-Chinees,
En zijn punten, behaald,
Overstelpten met vrees;
Tot de vent met een boer voor den dag kwam,
Dien ik reeds in mijn hand had en wees.

En ik keek toen naar Nye,
En, mij aanziende, rees
Hij, al zuchtende, en zei:
„Het is hard voor het vleesch;

„Wij vergaan door Chineesche goedkoopheid!"
En hij pakte dien Heiden-Chinees.

'k Nam geen deel aan 't tooneel,
Dat nu volgde; ik keek rond;
Maar de vloer geleek veel
Op bebladerden grond,
Door de kaarten... Oh Hel had ze bij zich
Voor het spel, dat hij „nauw'lijks verstond!"

Twee dozijnen der klas
Van den jas vlogen ras
Uit zijn mouwen; 't was kras,
Schoon het feit'lijk zoo was;
En men vond aan zijn nagels, bij 't neuzen,
Wat bij neuzen niet vreemd is: 't was was!

Ik beweer dus alhier,
't Is vrijuit en 't houdt steek:
Door de slinksche manier
En den leelijken streek
Is de Heiden-Chinees eigenaardig!
'k Ben zoo vrij te beweren: het bleek!

HET VERHAAL VAN DEN VOERMAN DER REISKOETS.

Hoort wat de voerman sprak, met zijn rug naar 't achterste span staand,
Rustig besprenk'lend de zweep en verschuivend de zwarte tabakspruim,
Toen we op den stoffigen weg, en gemengd met de stralen van 't maanlicht,
Zagen het sap van den pruim en het zweepsnoer, krullende, dalen.
»Praat van gevaar, mijnheer! Ik geloof u, en zelf kan ik zeggen,
»Dat men 't leven wel waagt aan toeval en luim van een wedspel.
»Of ik gevaar heb gezien! Nooit! Gekheid! Geloof me, dat heeft slechts
»*Die* man, ginds met zijn hond, die daar in zijn wagentje alleen zit!
»Eens op de Geigerhelling, een mijl en een half van den top af,
»(Zwart als uw hoed was de nacht, geen enkele ster aan den hemel!)
»Reden we donderend dalend: wij spatten het gruis en de steenen
»Over den afgrondskant, zoo'n duizend voet plomp naar beneden.
»Halfweg de helling bespeurde ik een tril en een kraken en toen een
»Went'ling op zijde, als of onze koets op den kant van 't ravijn hing;
»Achter mij kijkend, den weg op, daar zag ik, ons volgend van verre,
»Los, ('t was geslipt van zijn as), 't van de handsche der achterste wielen.
»'k Had het nog amper gezien, of 'k vatte mijn touwen te zamen,
»'k Gilde en ik wierp hen weg op de lengende nekken der beesten;
»'k Schreeuwde zoo hard, als ik kon, en ik zweepte de lucht in mijn waanzin,

»Toen bergafwaarts op *drie* wielen het rijtuig vooruit stoof.
»Spoed was onze éénige kans, maar 't onheilspellende kraken
»Kwam alweder en weer was 't een wiel, dat te loor ging in 't duister.
»Nog *twee* wielen gebleven! Zoo groot de bewegingshoeveelheid,
»Dat zoo recht, als een kaars, onze reiskoets donderde voorwaarts!
»Als een geweldige blok los raakt uit de rots van een bergwand,
»Jaagt hij den haas voor zich uit en den schuw ver springenden eekhoorn:
»Zoo onze koets op de helling! zij stoof naar beneden en voor haar
»Sprongen en piepten de paarden, verwild door 't gevaar, dat hen dreigde!
»'k Zal kort zijn. Alweer, nog vóór we de vlakte bereïkten,
»Slipte er een wiel van zijn as. Om dus duid'lijk te zijn in mijn opgaaf:
»Voor zoo'n twaalf honderd pas, of meer, zoo ver, als het zijn mag,
»Reden we op *één* enkel wiel, tot d' oprit, vlak voor de halte.
»Toen eerst zonken we ineen; maar me oprapend uit de ruïne,
»Hoorde ik geluid op de helling, en waarlijk, ik zag in de verte
»Die drie wielen, als manen ter kimme, nog draaiende, tot zij,
»Kringen beschrijvend, bevallig ter zij van de halte zich legden.
»Dit dus wilde ik verhalen; 't is waar: het is weinig belangrijks.
»Menigeen maakte er wat bij, maar 'k acht lichtvaardiger niemand,
»Dan wie de feiten verdraait! . . . Neen, dank u! . . . Wel, *als* u zoo aandringt,
»Kon ik 't misschien toch doen: Jan, geef me hetzelfde . . . geen suiker!"

CHIQUITA.

Prachtig! U mag het wel zeggen! Haar weerga vindt u in d' omtrek
Niet! Is 't wel, lief meiske, Chiquita, mijn lieverd, mijn pronkstuk?
Voel het fluweel van haar hals eens! Sta stil, feeks! Wil je bedaard zijn?
Sta, zeg 'k! Jan, kom voor! Laat even haar gang aan meneer zien!
Morgan!... Zij komt van geen ander; ik kan 't met de stukken bewijzen;
Chippawa Chief was de hengst. 'k Geef haar voor geen twaalf honderd dollars.
Briggs van Tuolumne, die had haar. Een kennis, die Briggs van Tuolumne?...
Bankroet in White Pine; in 'Frisco schoot hij zijn kop stuk.
Briggs had geen spaarpot. Zoo, Jan, 't is genoeg met die gekheid!
Niets is het bij wat zij doen kan, indien zij begrijpt, wat verlangd wordt.
Ziet u, een paard is een paard; juist zóó is een ruiter een ruiter!
Ieder, die rijden verstaat, weet nog niet wat in een paard zit.
Kent u de Fork's doorgang, waar Flanigan's voorspan 't benauwd kreeg?
Leelijk bij dag, niet waar, en al moeilijk, als 't water er laag is!
Geen zes weken is 't, sedert de rechter en ik en zijn neefje
Stieten er voor in den nacht, in den regen, en 't water omspoelde ons;
't Kwam in 't ravijn tot de lenden, en Ratelslang-kreek was aan 't koken!
Geen plank bleef aan den dam; de rivier had nergens een brug meer.
Ik reed 't grijsje, de rechter zijn bonte en het neefje Chiquita;

Achter ons rolden de steenen, gescheurd van den hoogen ravijnkant.
Zwiepend en zwiepend en slaand, wij bereikten de wadde en Chiquita
Sprong omlaag tot haar werk; nog vóór ik haar ruiter kon roepen,
Ging zij te water, en daar stond ik en de rechter te kijken,
Hoe voor twaalf honderd dollars aan paard'vleesch dreef naar de weerga!
Zou u 't gelooven? Het paard... dien nacht... dat veulen, Chiquita,
Wandelde zelve in haar stal en zij stond daar, rustig en druipend,
Glad als een bever of rat, met nergens een gesp van het tuigwerk!
Zoo doorzwom zij de Fork... dat paard, dat veulen, Chiquita!
Dat eerst noem ik een paard! Wat blieft u? U vraagt naar het neefje?
'k Denk wel verdronken... ten minste, hij heeft 't nooit tegengesproken.
Ziet u, de gek had geen zit, en van hem was geen ruiter te maken:
Jongens zijn altijd jongens, en paarden... wel, paarden zijn paarden!

THOMPSON.

'k Zing de historie van Thompson... van Thompson, den held van de buurschap.
Thompson bedronk zich vaak; toch bleef hij beleefd voor den vreemd'ling.
Vlug, als los, was de greep diens Thompsons op zijn revolver;
Groot, toenmaals, was de sterfte, gevolg van die vlug- en die losheid.
Maar niet vroolijk en jolig was Thompson, de held van de buurschap;
Dikwijls zei hij tot zich: (in het woord klonk kommer en hartzeer!)
»Waarom graaf ik het graf voor nietige jeugd, die, in dwaasheid,
»Zorg'loos komt onder schot, niet denkt aan die vlug- en die losheid?
»Waarom, wanneer 'k wandel, zou 't linksche oog knippen des dokters?
»Lacht de bezorger der lijken? En staart, op zijn beitel geleund, de
»Houwer van grafsteenmarmer? Ik geef niet veel om attenties;
»'k Ben in mijn doen eenvoudig, behoudens die vlug- en die losheid."
Zoo sprak Thompson, de man van gedachten, de held van de buurschap;
Bitterlijk glimlachend, schreed hij, al peinzend, door 't boschje van dwergeik.
»Waarom?" galmden terug de dennen, in diepte van zwartgroen.
»Waarom?" lispte de salie, die onder zijn slependen voet boog.
Liefelijk lonkte de morgen, die kriekte in de kroeg van de buurschap,
Waar, in manlijke lente, de trots van den omtrek vergaard was.
»Suiker in 't hunne" begeerden er zes; glimlachende flauwtjes,

Zeiden er negen tot Jan: »Geef onze gebruik'lijke foezel!''
Eensklaps, juist als de valk neêrschiet bij de schuur, juist strijkt, waar,
Mijmerend pikkend het koren, de liefste der kuíkens vergaard zijn,
Zóó in die feestlijke kroeg viel Thompson, de held van de buurschap,
Grijpend zijn wapen, gevreesd om zijn vroegere vlugheid en losheid.
Geen woord sprak hij tot groet; afleggend zijn oppergewaden,
Danste den krijgsdans hij van den speelschen, maar schrikk'lijken Modoc,
Uitte een enkelen schreeuw; toen sprak hij de tartende woorden,
Zeggende: »Ziet, hier ziet gij een kuifvalk uit het gebergte!"
Toen stond 'n bleek man op, die rilde van koorts en van zwakte;
Klein was hij, klein, en zijn stap bleek weifelend, zwak en onzeker;
Langzaam trok hij 't pistool; de gestalte van Thompson bestrijkend,
Zei hij in 't zwakste gepiep: »'k Ben 't gladkopsnipje der dalen!"
Even als over zijn vlakten de springhaas, schrikkend van jagers,
Met opvolgende sprongen zich haast naar de dekkende boschjes,
Hupte de kuifvalk; steeds langzaam, kort achter hem volgend,
Hinkelde en schoot somwijlen het gladkopsnipje der dalen.
Lang, in de feest'lijke kroeg, nog toefden de mannen der buurschap,
Hoorende ver in de bosschen den dartelen knal der revolver.
Nooit weer keerde terug die kuifvalk uit het gebergte;
Nooit weer werd men gewaar dat gladkopsnipje der dalen.
Wordt, in de buurschap, echter getwist met woorden van woestheid,
Wordt een nietig verschil door 't bloed of het leven vereffend,
Meisjes en mannen herdenken den laatsten der helden der buurschap,
Tevens betreurend vergeefs dat gladkopsnipje der dalen!

»C E C I L I A."

(Loogzout-halte.)

Cecilia noemt u een dichter. Best mog'lijk! In 't rijm ben ik zwak;
Al gaf u er honderd, als voorsprong, dan won u het nog met gemak.
Die dichtkunst!! Ze is ook een maniertje, waarop een idee wordt verteld;
Maar, weet u, wat MIJ scheelt? Ik ben niet op klare *met suiker* gesteld.

Die dichtkunst!! Och, kijk er eens om u! Slechts loogzout en salie en steen!
Een heerlijke bladzij! Van steen en van salie en loogzout alleen!
De zon in het Oosten, des morgens; des avonds, de zon in het West,
Niets roert, dan de schaduw der halte, waarop u uw oogen ook vest.

Die dichtkunst!! Nu, hoor eens... Hei, Polly! Toe, Polly, loop gauw naar je moes!
Toe, Polly, loop *hard* weg, mijn dotje!... Maar, zeg nu eens, *is* zij geen snoes?...
Die dichtkunst!! Die doet mij daar denken aan iets van haar eigene kleur.
Maar Cilia's ooren zijn scherp en dus sluit, als u 't doen wilt, die deur.

U zag onze Polly, ons kindje? Zoo'n maand omtrent, vóór zij er was,
Ging Cilia (zij is mijn vrouwtje!) aan het treuren, en niets was van pas;
Zij had ze niet meer, alle vijf, en zij praatte van bloemen en groen.
»Ook kinderen", zegt u, mijnheer? Nu, dan weet u, hoe vrouwen soms doen.

Geen rust had ze; zenuwzwak was ze; weg *wou* ze; hier had ze geen tier.
Weg *wou* ze en er woonde geen buurvrouw, dan zeventien mijlen van hier!
Ik ging naar den dokter, die zeide: »'k Ben stellig bij tijds bij de hand."
En 'k bleef toen maar stil bij mijn huisje en ik paste op dit brokkeltje land.

Maar 's nachts, op den tienden October, ontwaakte ik, verkleumd en van streek;
De voordeur stond wagenwijd open; geen Cilia, waar ik ook keek;
Een briefje, gespeld op de deken, berichtte mij: »'k Heb hier geen tier;
»Ik moet eens mijn buurvrouw bezoeken"... Zoo'n zeventien mijlen van hier!

't Hoe laat en 't hoe dat ze er van doorging, daar heb ik geen tijd aan verspild,
Want dadelijk vloog ik naar buiten; 'k was zeker, als zij, zoo verwild;
Ik liep her en der, als een hond, die den reuk van het jachtwild verloor,
Want niets in de duisternis wees mij het achtergelatene spoor.

'k Heb 't smerig gekend, in mijn leven, voor dat ik mijn woonplaats hier vond:
'k Was zoek op de vlakten in '50, verdronken al half, al gewond;
Maar hier, in die loogzout-woestijn ... in dien nacht... die krankzinnige jacht...
't Gaf me even geringe voldoening, als iets, in mijn leven, ooit placht!

'k Riep: »Cilia! Cilia! Cilia!" Ademloos wachtte ik dan af;
En »Cilia!" kwam van 't ravijn weer; en alles werd stil, als het graf;
En »Cilia! Cilia! Cilia!" kwam van de rotswanden weer;
En juist nog een zuchtje van »Cilia!" zonden de sneeuwpieken neer.

Ik ben nu juist niet, wat men »fijn" noemt, toch keek ik eens even omhoog,
En... hier wilde ik enkel op komen, al kon u gaan denken, dat 'k loog...
Maar hoog, naar den kant van het Oosten, zoo geel en zoo groot en zoo ver,
Daar zag ik, op eenmaal, verrijzen een éénige soort van een ster.

Zoo groot en zoo geel en zoo dansend, dat zij mij te wenken geleek;
Zoo groot en zoo geel en zoo dansend, dat niemand zoo'n ster ooit bekeek;

Zoo groot en zoo geel en zoo dansend, als 'k nimmer nog sterren zag staan;
En 'k dacht aan dat stukje in den Bijbel, en dadelijk ging 'k op haar aan.

Ik strompelde, al over de steenen en over de salie, al aan;
Slechts nam ik die ster voor mijn baken, en week ik niet af van mijn baan.
Dat duurde misschien wel een uur lang, toen na en vrijpostig en schril
Een zuigelingskreet mij verrastte, en ik dacht een stuk rots gaf dien gil.

Daar hoor u dezelfde muziek, maar haar longen zijn sterker, dan toen
Ik haar en haar moeder bijeen nam; 'k weet nog niet: hoe kon ik het doen;
Maar spoedig verscheen toen de dokter, en 't grappigst van alles is dit,
Dat Cilia, zelfs tot van avond, niet weet, hoe 't er eig'lijk mee zit.

Maar Cilia noemt u een dichter; misschien is 't, voor u, een plezier
Voor haar, van een kindje te rijmen, geboren op vreemde manier.
Wat zou ze wel zeggen?! Maar noem niet, 'k bedoel, als u 't wezenlijk doet,
Die ster de lantaarn van den dokter, want 't kon wel: het klonk niet zoo goed!

LUKAS.

(In het Coloradopark, 1873.)

Wat? Lees je een romannetje?! Kerel, dat had ik van jou niet gedacht!
Volwassen, een man met een baard! En die sleept me zulk tuig in de wacht
Van meisjes en vrijers! O, *daarom* ben jij net zoo schraal als een hout!
Kijk *mij* eens, wel tweehonderd netto! Romannetjes laten mij koud!

Nu weet je mijn meening er over. Wel liggen er hier, maar dat paar
Behoort aan de dochter des rechters — de rechter, die 't vorige jaar
Hier kwam voor zijn longen, 't gebergte en den balsem van lariks en pijn.
Zijn dochter las altijd romans, en dit bleek me *haar* ziekte te zijn.

Toch zorgde zij goed voor den rechter, in 't huisje, hier boven; zij week
Bij dag noch bij nacht van zijn zijde, maar zelf werd zij spookachtig bleek.
Zij was... zoo iets vluchtigs... daar zie 't, en weg is 't!... Je krijgt het nooit beet!
Als rook van een schot in het bosch, maar dat soort is aan mij niet besteed!

Wij praten van meisjes; zeg, ken je, wanneer je den heuvel beklimt,
Dat huis, een kwartiertje van Bleek af, net boven den molen van Rimt?

Je kent het? Nu, *daar* is een meisje! Je zag haar?... Kom, kerel, bedaar!
Zij heeft jou er in laten loopen; om *mij* geeft zij zeker geen haar!

Maar *zij*, zie je, *zij* is een meisje! Als een kwartel zoo mooi en zoo rond;
Met tanden, die gaan door een spijker, en wit zijn, als die van een hond;
Een oogslag, of slaghoedjes klappen! Je zegt, dat zij vroeg, »waar ik zat?"
Zij vroeg het! 't Is net iets voor haar, want zij is zoo brutaal, als een rat.

Maar, zeg eens, waar sprak ik ook van?... O, de rechter... Zijn dochter, die was
Den heelen dag bezig met lezen; 'k geloof, dat ze in bed ook nog las.
Zij las aan den rechter soms voor in 't portaaltje, wanneer hij daar zat,
Hoe heerschap Augustus zei dit en mejuffrouw Irene ze dat.

Maar 't miss'lijkst verzinsel van al, wat ik hoorde, was wat zij eens las
Van »Leerkous", het kereltje wel! 't Was een jager, nog groener, dan gras!
Zij vroeg mij er ook naar te luist'ren. 'k Zei: »Juffrouw, ik houd er niet van;
»Ik zelf kan wel liegen, als 'k wil, en ik kreeg het te kwaad met dien man."

Toch moest zij mij altijd vertellen, dat 'k haar in herinnering bracht
De menschen, waarvan ze in een boek had gelezen, of iets van die kracht.
Dien zomer hier moest ik wat hooren! Ik kreeg me wat namen van haar:
Leerkous, Robin Hood en Rob Roy. O, ik zeg je, het schepsel was raar!

Indien zij maar niet was bedorven, dan was zij niet kwaad van manier;
Zij babbelde Fransch met haar Pa en de praat ging: zij speelde klavier;
Zij werkte dien hagelzak, — daarzoo! — 't onbruikbaarste ding, dat bestaat,
En muilen, — kijk, hierzoo! — voor 't bak'ren van kleine Indiaantjes niet kwaad!

Maar, zie je, van al die romans ging zij kwijnen en teerde zij uit;
En toen werd zij schuw met haar tong, en ik hoorde niet meer haar geluid;

Steeds schuilde zij achter een boekdeel, wanneer ik toevallig daar kwam;
Zelfs wou zij niet meer naar mij kijken, vóór 't afscheid, dat zij van mij nam.

't Gebeurde op deze manier. Op den dag, dat zij weg zouden gaan,
Wou 'k vroeg in den morgen gaan jagen, en 'k liep er dus 's avonds nog aan,
Om hun goeden-dag te gaan zeggen; ik gaf aan hen allen de hand,
Behalve aan de dochter, die was, naar ik hoorde, aan den ziek'lijken kant.

Juist toen 'k er den volgenden morgen voorbij kwam, ging iemand, alleen,
Bergop, als een wolkje van nevel, dat rees, toen het zonlicht verscheen.
Zij was het! Ze was in het wit en vol kant was haar morgengewaad;
In eens stond zij daar op mijn pad, met een tikje der zon in 't gelaat.

Zij keek mij precies in mijn oogen! Eens vroeger, bij Clear Lake, had ik
Een ree, die gewond was, gevangen, en 'k zag toen zoo'n eenderen blik;
Ik had al mijn knie op haar nek en ik greep naar mijn mes, toen de ree
Juist keek op dezelfde manier en het beestje... wel, 'k liet het met vreê.

Zij zeide: »We moeten vertrekken en, Lukas, ik wilde nog gauw
»In je eigen tehuis, je gaan groeten... het bosch hier en 't heldere blauw!
»Je waart voor ons vriendelijk, Lukas, en Pa zeide dikwijls: hij vond
»Je goed, als de lucht, die hij ademt, als 't bergland zoo frisch en gezond!

»Wij zullen jou altijd gedenken, als iets, dat niet met ons kon gaan,
»Als balsem, die geurt in het bosch, als des regenboogs kleurige baan.
»En, Lukas, aan *mij* moet je eens denken; je weet, dat je zeide van mij:
»»Wat rook van een schot in het bosch, een seconde en voor immer voorbij!""

Wij gaven de hand aan elkander. Zij keerde, zij waggelde en viel;
Ik greep haar nog juist om het midden en hield haar een oogwenk, de ziel!

Toen lag ze zoo koud en zoo wit — slechts een oogwenk, zooals ik je zeg —
Een sneeuwvlok als 't ware, op mijn borst hier, en toen ... wel toen dooide ze weg!

Weg was ze!.. Hier liggen haar boeken; ik zeg maar, dat ik ze niet moet!
Voor sommigen gaan ze misschien nog; maar ik ben al bang voor het goed;
't Bedierf een ordentelijk meisje, dat anders misschien was getrouwd.
Kijk *mij* eens, wel tweehonderd netto! Romannetjes laten mij koud!

»NEGEN EN ZEVENTIG."

(Bij het bezoek van een verslaggever eener krant.)

Zeg, mooierd, nu ken je me zeker, wanneer je me weer eens ontmoet?
Ja, *jij* wordt bedoeld! Niemand anders, dan jij met je waspoppensnoet!
Komaan, haal je potlood te voorschijn! En scherp het, verdoemeling, toe!
Wat valt er te klagen? Een hoop, hoor! Ten eerste, jou ben ik al moe!

Ja, jou! Wie ben jij, dat je komt op zoo'n sluipende, lage manier?
En ben je voor 't eerst in het rasphuis? Zeg, opsnijder, was je al eens hier?
Bekijk het maar! Lijkt het niet netjes? O, grijns maar, verdoemeling, grijns!
Maar had ik je binnen die tralies, 'k trakteerde je al lang op iets fijns!

Hoe kwam ik hier binnen? Wat zou je wel geven, als ik het je zei?
Het kwam niet van sluipen in plaatsen, waar niemand gevraagd had naar mij;
Het kwam niet van staan spionneeren bij iemand, die zit op zwart zaad.
Je grijnst nog? Ik sla je op je bakkes, wanneer je dat grijnzen niet laat!

Zeg, ongeluk, kan je niet praten? Kom, zeg wat, of durf je soms niet?
Ben ik geen gemeenerik, zoontje? Kom, zeg het, dan noemen we 't kiet.
O, zeker je tong kwijt; hè, is 't zoo? Cipier! Hier die kleine meneer
Is bezig met opstokerij, en hij vloekt; hij gaat vrees'lijk te keer!

Daar praat hij! Ik dacht wel: 't zou helpen. Je wou, dat 'k mijn naam aan je zei?
'k Heet Negen en Zeventig; zie je, die aardigheid hoort er zoo bij;
Maar 'k ben van een goede familie, dat ziet ieder man van fatsoen;
Zelfs voor de voornaamsten behoeft mijn familie niet onder te doen.

Een poover jongmensch, zooals ik ben, die viel in een strik; 't was gemeen.
De jury, die had men bestoken;... eerst kwamen zij niet overeen.
Ik zei aan den rechter... ik zei hem... Wel grijns maar, het is je gegund,
Want jij bent een aardig slim manneke, aan wien je niets wijsmaken kunt!

Wat heb je? Tabak?! Voor den duivel! Ik had een traktaatje verwacht.
Bedankt, hoor! Laatst kwam hier een kerel,— maar dit is de waarheid! — hij bracht
Mij »Over het kwaad van 't verkeeren in schad'lijk gezelschap" zoo'n ding;
Precies of al de engelen jankten om de opneming in onzen kring.

Neen: klachten, die heb ik niet. Wacht eens, heeft u op dien kerel gelet?
Daar ginder, daar staat hij! Zijn oogen verbergt hij zoo, onder zijn pet.
Die man heeft een ziek'lijke maag; hij verdraagt geen gevangeniskost,
Want, ziet u, de koffie is slap en de suiker is nooit op haar post.

't Komt alles misschien van zijn braken, maar 't ventje verzwakt bij den dag;
Hij kan niets geen voedsel gebruiken; hij wordt net zoo mager, als rag.
Het is niet om aan te zien, want, ook al was hij een smerig sujet,
Verhongering is de manier niet, waarop men zijn zaligheid redt.

Hij kan het niet harden, als ik, en hij kan het, geloof ik, niet doen,
Om kost voor zijn eigen te koopen en extraatjes buiten 't rantsoen.
Misschien, als een heer, zoo als u is, met wien 'k nog al goed was,... als hij
Zou willen... O, dank u! Maar zeg eens! Verdikkeme, geef 't niet aan mij!

Neen, geef het aan *mij* niet! Volstrekt niet! Volstrekt niet! Dat vind ik niet goed!
Dan dacht u, dat het een strik was. 'k Ben dankbaar, als u het niet doet!
Geef u hem de duiten; 't is beter! Hij is zelfs mijn maat niet, verdord!
En, als 't u plezier doet, meneer, 'k ben er niets op gesteld, dat hij 't wordt!

RUDYARD KIPLING.

TOMMY ATKINS.

Ik ging eens in een koffiehuis en vroeg een glaasje bier;
De baas stond op: „Wij tappen aan geen roodrok", zei hij, „hier!"
De meisjes, achter de aanrechtbank, aan 't giggelen, als mallen;
En ik er uit, de straat weer op; ik liet me zoo ontvallen:
't Is: Tommy, dit! en Tommy, dat! en „Pak je biezen, Tom!"
Maar: „Atkins, dat is mooi geweest!" na 't roeren van de trom
En 't spelen van de stafmuziek en 't roeren van de trom!
't Is: „Atkins, dat is mooi geweest!" na 't roeren van de trom!

Ik wou eens nuchter, als een kalf, naar de komedie gaan;
Een dronken burger mocht er in, maar ik kon buiten staan.
Naar tjingeltjangels stuurt men mij, of naar de schilderijen;
Maar, als het op een vechten gaat, naar de allervoorste rijen!
't Is: Tommy, dit! en Tommy, dat! en „Tommy, blijf op zij!"
Maar: „Extra trein voor Atkins!" bij de minste kloppartij,
De minste kloppartij, o ja! de minste kloppartij!
't Is: „Extra trein voor Atkins!" bij de minste kloppartij!

Te spotten met den rooden rok, die, slaapt gij, u beschut,
Is veel goedkooper dan die rok en die kost maar één lut;
En, doen we eens iets in dronkenschap, ons dan naar buiten sleuren,
Dat botert vijf maal beter dan in marschtenue te geuren!
't Is: Tommy, dit! en Tommy dat! en „Tommy, denk eens aan!"
Maar 't is: „Uw roode heldenrij!" begint de trom te slaan,
Begint de trom te slaan, o ja! begint de trom te slaan!
Het is: „Uw roode heldenrij!" begint de trom te slaan!

Uw roode helden zijn wij niet en lafaards ook niet; wij
Zijn simpele soldaten slechts en menschen, net als gij.
Zoo ons gedrag niet altijd is, als uw verbeelding 't uitbroeit,
Bedenkt, dat geen gemeen soldaat tot gipsen heilige uitgroeit!
't Is: Tommy, dit! en Tommy, dat! en „Tommy, achteruit!"
Maar: „Toe, naar voren, Atkins!" zoodra het zwerk maar kruit,
Zoodra het zwerk maar kruit, o ja! zoodra het zwerk maar kruit!
't Is: „Toe, naar voren, Atkins!" zoodra het zwerk maar kruit!

Gij wilt, dat men ons beter leert, verwarmt en zoo, en voedt;
Wij wachten op die extra's graag, behandelt gij ons goed.
Speelt liever niet voor keukenpiet! 't Bewijs zal beter baten,
Dat gij livrei der Weduwvrouw geen schande acht voor soldaten!
't Is: Tommy, dit! en Tommy, dat! en „Gooit het beest er uit!"
Maar: „Redder van het Vaderland!" zoodra de kogel fluit!
't Is: Tommy, dit! en Tommy, dat! en bolt het, zeurt maar op!
Maar Tommy is, dat ziet ge wel, nog lang geen ezelskop!

PAGETT,
HET GEACHTE LID DER VOLKSVERTEGENWOORDIGING.

De pad, die onder de eg vertoeft,
Weet juist, waar iedere egpin groeft;
Al fladd'rend, preekt het vlinderlijn:
»O, pad! Wil toch tevreden zijn!"

'*t* Geachte lid Pagett kon liegèn; hij kon het en keurig en kras:
Hij praatte van Indische hitte precies, of ze een Zonmythe was.
Hij wilde eens onze Oost »bestudeeren", vier maanden, en kwam in November.
Ik bracht hem er toe, dat hij plechtig beloofde: hij bleef tot September.

De *koïl* en Maart kwam. »'t Is lekker!" zei Pagett, de jolige vent;
Ik was »een bombastisch Brahmaantje" en ik kreeg »zoo'n subliem traktement."
De rozen en Maart gingen henen. Mijn gast zei: »'k Was *hitte* te wachten!?"
Ik antwoordde Pagett: »Geduld maar!" »'t Is malligheid!" zei de geachte.

Jeukuitslag en *punkah* en koelie's verschenen te zaam met April;
Muskieten en zandvlooien hadden 't op Pagett en kregen hun wil;
Gauw zat hij vol vlekken en bobbels; ik zeg het niet graag, maar hij aaide
Hardhandig den Christen, wiens waaier hem, Christelijk koelend, bewaaide.

Mei's aanvang ving aan met een stofstorm. De zon ging en Pagett ging schuil.
't Seizoen schonk hem al de genoegens, het eene voor 't andere in ruil;
Ten eerste: tien dagen »zijn lever", want bierdorst bedwong hij niet wijs'lijk;
Toen koorts, 't had niet veel te beduiden, al noemde hij zelve het »ijs'lijk".

Het eerste geregen, in Juni, kwam Pagett op persloop te staan,
Die dunde zijn deftig dik buikje, die deed hem van heimwee vergaan.
Hij repte niet meer van »Brahmaantjes", van »bombast" en »vorst'lijk salaris";
Veeleer scheen hem ieder's verblijf hier een ding, dat verwonderlijk raar is.

Er was wat onwelzijn, in Juli. Mijn gastviend was bleek en ontdaan;
»'t Is cholera!" zei hij; hij gaf me iets van 's levens waardij te verstaan;
Hij sprak van »verbanning in 't Oosten"; hij sprak van zijn thuis en hij schreide;
Maar *ik* was, haast zeven jaar lang, van mijn dierbare kind'ren gescheiden!

Wij haalden de honderd en twintig, op zekeren noen, in de schaûw.
Ik zei reeds, dat Pagett gezet was; 't geachte lid Pagett viel flauw.
Dat maakte het einde aan het zaakje, want Pagett ontvluchtte meineedig,
Met zak'lijke »Zonmythe"-kennis en oordeel, zoo bruikbaar, als snedig.

Van 't wachthuis terugrijdend, lachte ik; maar 't blij van mijn lippen verglom,
Toen 'k dacht aan die »Reizen in 't Oosten" van 't Pagettsche beunhazendom,
't Gehoon dier bereisde idioten, die 't land zoo bedroevend regeeren;
En 'k bad tot den Heer: »O, betrouw mij, nog éénmaal, nog één van die heeren!'

DE VERLOOFDE.

»Je moet kiezen tusschen mij en je sigaar!"

Mijn kistje sigaren weer op'nen? Een Cuba, zoo'n dikkerd? Komaan!
Met Maggie en mij is het muizen; 'k zie 't allemaal faliekant gaan.

We kibbelden over Havanna's en over een goede sigaar,
En *ik* vind, dat Maggie te veel eischt, en *zij* zei: »Je bent een barbaar!"

Mijn kistje sigaren weer op'nen? Wacht even, een beetje beraad!
In 't zachtblauwe hulsel der mijm'ring, wil 'k denken aan Maggie's gelaat.

Mijn Maggie is mooi, dat is zeker! Ze is lief, ze is een aardige meid;
Maar 't mooiste gezichtje verrimpelt, de trouwste genegenheid slijt.

Gemoedsrust bewoont Laranaga's en vrede bewoont Henry-Clay's,
Maar 't beste sigaartje geniet men een uur slechts en klaar is 't met Kees!

Wij gooien het weg voor een ander, ook keurig en geurig en fijn;
Maar Maggie weggooien, dat gaat niet, daar 'k bang voor de praatjes zou zijn.

Als Maggie mijn vrouw is en vijftig en grijs is en leelijk en oud,
Dan krijg ik geen andere Maggie, voor liefde zoo min, als voor goud.

'k Wordt nu reeds het Licht van 't Verleden, in 't Donker dier Toekomst, gewaar;
Aan Liefde's Toorts ruik ik een luchtje, dat riekt, als het stompje sigaar,

Als 't stompje sigaar, dat lang uit is, en dat je maar trouw moet bewaren;
Al is het verkoold tot het puntje, voortaan is het uit met sigaren.

Mijn kistje sigaren weer op'nen? Wacht even, een beetje beraad!
Hier lokt mij een lichte Manilla, daar 't lachende meisjesgelaat!

Wat zou ik, als 't beste, verkiezen? Een knechtschap, gekocht met een ring?
Of 'n harem met donkere schoonen, in 't lint, dat er vijftig omving?

Zij raden, geslepen en zwijgend; zij hebben zich troostrijk betoond;
Geen één van de vijftig genooten heeft andere bruiden gehoond;

Zij wekken gedachten des morgens; zij troosten in tijden van wee;
Vóór 't slapengaan zalven zij de oogen; in 't schemerstil brengen zij vreê.

Zóó zullen die vijftig mij dienen; zij zullen op weêrdienst niet staan;
Haar hartstocht alleenlijk is *soettie*: plichtmatig door vuur te vergaan!

Zóó zullen die vijftig mij dienen, en zijn zij vergloeid an vergaan,
Vijf andere vijftigen neem ik instee in mijn dienstbaarheid aan.

De voren van 't verre Soematra, 't Spaansch rijksland in den oceaan
Hervullen mijn harem met bruiden, wordt hun slechts de kondschap gedaan.

Der bruiden kleedij is me om 't even; haar mondkost bekommert mij niet,
Zoo lang als de meeuwen nog nest'len, zoo lang als men 't regenen ziet.

'k Doortrek ze met geur van vanielje, 'k vertroetel met theeën haar vel.
Zoo Moor, als Mormoon, zal jaloersch zijn, als 'k hem van mijn bruiden vertel.

'k Moet kiezen, heeft Maggie geschreven. Het staat tusschen haar en mijn zwak:
Hier 't mopperend Godje der Liefde, daar 't goddelijk Heintje Tabak!

Ik was in de knechtschap der Liefde, niet langer dan hoogstens een jaar,
Maar zeven jaar minstens bediende ik, als priester, 't Partaga's altaar.

Mijn donker der jongelingsvrijheid befonkelde een lustige laai
Van endjes, gewijd aan de Vriendschap, aan Pretjes, aan 't Werk, aan 't Lawaai!

Ik tuur in mijn toevende Toekomst, die 'k zelve met Maggie-lief maak;
Het Toekomstmoeras heeft het Dwaallicht der Liefde tot éénige baak.

Zal 't Dwaallicht mij veiliglijk leiden, of gidst het mij vast in het veen?
Zal 't grillige glimvuur mijn gids zijn, dat achter sigaarrook verdween?

Mijn kistje sigaren weer op'nen? Nog even, een beetje beraad!
Vriendinnen van ouds! Wie is Maggie, die wil, dat ik jullie verlaat?

Een ov'rig miljoentje van Maggie's is tuk op het juk van de trouw;
Een goede sigaar is nog rookbaar, maar Maggie is enkel een vrouw!

Een Cuba, zoo'n dikkerd? Ik *doe* het! 'k Blijf de oudste geloften getrouw!
Als Maggie 't niet wil, uit jaloerschheid, dan wil ik geen Maggie tot vrouw!

MENDALEE.

Bij de Moelmeinsche pagode, zit een Burmansch meisje; zij
Staart naar 't Oosten, op de golven, en ik weet: zij denkt aan mij;
Want de wind is in de palmen; tempelkloktoon bidt de bee:
Kom terug, gij, Britsche krijgsman; kom terug naar Mendalee!
Kom terug naar Mendalee!
Met die oude stoomvloot mee!
Hoort gij niet het rad-blad plonzen, van Rengoen tot Mendalee!
Op den tocht naar Mendalee,
Speelt het vliegend vischje, op zee,
En, als donder, duikt de dag op, dwars — uit China! — van de ree!

Geel was 't rokje en groen het mutsje, die zij droeg; zij roemde er in,
Dat zij Soepiejaulet heette, juist als Thiebau's gemalin.
Toen ik haar voor 't eerst zag, rookte zij een eeuwig end seroet
En vermorste Christenkussen, op een Heiden-afgodsvoet.
De afgod met zijn bruinen snoet
Was de Grroote Godheid Boeddh'...

Kranig veel gaf ze om een afgod, toen 'k haar kuste, kort en goed!
Op den tocht naar Mendalee...

Zoo de mist op 't rijstveld neerzeeg en de zon zich neigde, zoo
Had zij steeds haar kleine banjo en zij zong: „Koellaaloloo!"
Wang aan wang in lange omarming, keken wij naar het gedraai
Van de stoomvloot en den *hathis*, teekhout stap'lend voor de kaai.
De olifant werkt aan de kaai,
In de modder-klodder-baai,
Waar men bang was om te praten, in die stilte, suf en saai!
Op den tocht naar Mendalee...

Maar dat alles is vervlogen, lang al; 't is ver weg alsmee,
En er gaan geen omnibussen van de Bank naar Mendalee.
't Wordt me duid'lijk, hier in Londen, wat tien-jaar-soldaat-zijn leert:
Heeft ons eenmaal de Oost geroepen, dan is alles thuis verkeerd!
Alles vindt men thuis verkeerd,
Als men specerij begeert!
't Is de palm, 't is tempelkloktoon, 't is de zon, waar men bij zweert!
Op den tocht naar Mendalee...

Ik ben beu van leer verslijten, op dat ruw plaveiselsteen;
En dat smerig Engelsch motten jaagt de koorts door merg en been.
Ga 'k ook al met vijftig meiden, Chelsea uit en naar het Strand,
Praatjes hebben ze over vrijen, maar van vrijen geen verstand!
Vleesch-en-pap-gezichten-trant!
Vrijen?!! Boven hun verstand!
'k Heb een fijner, reiner lieveke, in een vrijer, blijer land!
Op den tocht naar Mendalee...

